

فصل اول

۱ - چه تعداد از عبارت‌های زیر جمله داده شده را به درستی کامل می‌کند؟

«با توجه به هشت عنصر فراوان سیاره‌های مشتری و زمین می‌توان دریافت که .....»

- (الف) اکسیژن و گوگرد در ساختار هر دو سیاره وجود دارند، ولی درصد فراوانی آنها در سیاره زمین بیشتر است.
- (ب) در میان هشت عنصر فراوان سیاره مشتری ۳ عنصر از گروه ۱۸ جدول قرار دارد.
- (پ) بخش قابل توجهی از سیاره مشتری از عنصری تشکیل شده است که همانند لیتیم دارای ۴ خط رنگی در طیف نشری خود است.
- (ت) با توجه به عناصر تشکیل‌دهنده سیاره مشتری می‌توان نتیجه گرفت این سیاره بیشتر از جنس گاز است.

۱ (۲)

۲ (۳)

۳ (۲)

۴ (۱)

۲ - در تبدیل هیدروژن به هلیم حدود ۲,۵ میلی‌گرم ماده به انرژی تبدیل می‌شود. اگر برای ذوب یک گرم از فلزی ۳۶۰ ژول انرژی لازم باشد و با فرض این که ۸۰ درصد انرژی آزاد شده در این واکنش هسته‌ای صرف ذوب شدن فلز مورد نظر گردد، چند تن از فلز یادشده ذوب می‌شود؟

۵۰۰ (۲)

۱۰۰ (۳)

۱۰۰۰ (۲)

۵۰۰۰ (۱)

۳۵ (۲)

۳۴ (۳)

۳۳ (۲)

۳۲ (۱)

۳ - یون‌های X^{-} , Y^{2-} , Z^{3-} تعداد الکترون و نوترون برابر دارند. عدد جرمی Y کدام است؟

۱۸ (۲)

۱۵ (۳)

۱۶ (۲)

۱۷ (۱)

۴ - عنصری دارای ۲ ایزوتوپ X^A و X^{A+2} است. اگر تعداد نوترون‌های A با تعداد الکترون‌های آن برابر باشد و درصد فراوانی ایزوتوپ سنگین تر برابر ۳۷,۵ درصد باشد و جرم اتمی میانگین این عنصر ۷۵,۳۵ باشد، عدد اتمی این عنصر کدام است؟

۴,۶۵ (۲)

۳,۴۴ (۳)

۸,۲۷ (۲)

۵,۳۷ (۱)

۵ - تعداد الکترون‌های موجود در ۴,۵ گرم از یون پایدار Al^{3+} به تقریب با تعداد الکترون‌های موجود در چند گرم یون پایدار P^{3-} برابر است؟

$$(P = 31, Al = 27 : g \cdot mol^{-1})$$

۷- در اتم عنصر A ، نسبت شمار پروتون به نوترون برابر با $8/0$ و شمار الکترون‌های A^{3+} چهار واحد بیشتر از شمار نوترون‌های اتم عنصر B_{27}° است. نسبت عدد جرمی A به عدد جرمی B برابر با کدام است.

۱,۳ (F)

۱,۵ (T)

۱,۷ (T)

۱,۸ (1)

۸- اگر در یون X^{5+} شمار نوترون‌ها چهار برابر تفاوت نوترون‌ها با الکترون‌ها باشد، عدد اتمی آن برابر ..... است و در دوره ..... جدول تناوبی جای می‌گیرد.

۳ و ۲۷ (F)

۴ و ۲۴ (T)

۳ و ۲۴ (T)

۴ و ۲۷ (1)

۹- اگر نیم عمر عنصر فرضی X ، ۲ ساعت باشد و پس از گذشت ۱۶ ساعت جرم هسته‌های باقی‌مانده از عنصر X برابر با جرم هسته‌های تجزیه شده عنصر Y باشد، نیم عمر عنصر فرضی Y چند ساعت است؟ (جرم اولیه‌ی هر هسته‌ی عنصر X ، 192 برابر جرم اولیه‌ی هر هسته‌ی عنصر Y است).

۰,۵ (F)

۴ (T)

۲ (T)

۸ (1)

۱۰- در مخلوط طبیعی عنصر X_7 دو ایزوتوب پایدار X_1 و X_2 قرار دارد. اگر اختلاف عدد جرمی این دو ایزوتوب برابر یک باشد و اختلاف تعداد نوترون‌ها با الکترون‌ها در ایزوتوب X_2 نیز برابر یک باشد، عدد جرم ایزوتوب سنگین‌تر کدام‌یک از گزینه‌های زیر می‌تواند باشد؟

۱۷ (F)

۱۳ (T)

۴ (T)

۱۵ (1)

۱۱- اگر نیم عمر عنصری 10 دقیقه باشد و پس از 1 ساعت مقدار 630 گرم از آن متلاشی شده باشد، مقدار اولیه‌ی آن چقدر بوده است؟

۱۲۸۰ (F)

۱۲۸ (T)

۶۴۰ (T)

۶۴ (1)

۱۲- نیم عمر یکی از ایزوتوب‌های عنصر X ، 6 ساعت است. پس از گذشت یک شبانه روز، نسبت جرم مقداری از ماده‌ی مورد نظر که دچار فروپاشی شده است به جرمی از این ماده که باقی‌مانده است، کدام است؟

 $\frac{1}{4}$ (F)

۱۵ (T)

۴ (T)

 $\frac{1}{15}$ (1)

۱۳- عنصر B دارای دو ایزوتوب به جرم‌های 38 و 40 به ترتیب با درصد فراوانی‌های 80 و 20 می‌باشد. اگر جرم $5,0$ مول از ماده B برابر AB_2 گرم باشد، جرم مولی میانگین A است؟

۱۴ (F)

۴۷,۲ (T)

۲۳,۶ (T)

۳۸,۴ (1)

۱۴- کدام عبارت نادرست است؟

(۱) تعداد عناصر در دوره‌های دوم و چهارم جدول تناوبی به ترتیب 8 و 18 عنصر است.

(۲) طولانی‌ترین دوره مربوط به دوره‌های ششم و هفتم جدول تناوبی با 32 عنصر است.

(۳) عناصر Se_{34} و Te_{52} در گروه 16 جدول دوره‌ای قرار دارد.

(۴) عنصر رادیم Ra_{88} سنگین‌ترین عنصر گروه اول جدول دوره‌ای است.

۱۵- با توجه به جدول زیر که بخشی از جدول دوره ای عناصر است، کدام گزینه درست است؟

		گروه	۱۳	۱۴	۱۶
دوره					
۲	E			A	
۳			B		
۴		D			

(۱) عنصرهایی با اعداد اتمی $7,15$ و 33 هم گروه عنصر D می‌باشند.

(۲) با عنصر B و Ca_{20} با عنصر D در یک دوره از جدول قرار دارند.

(۳)

با الکترونیکی یون پایدار عنصر A با با الکترونیکی یون پایدار عنصر E یکسان است.

(۴) اختلاف عدد اتمی عنصر E با عنصر D برابر با 28 است.

۳

۱۶ - با توجه به جدول زیر کدام گزینه صحیح است؟

---	---	Ag	Au	نماد عنصر
---	آنتیموان	نقره	---	نام عنصر
۱۳	۱۵	۱۱	۱۱	شماره گروه
۳	۵	۵	۶	شماره دوره
۱۳	۵۱	---	۷۹	عدد اتمی

(۱) عنصری با عدد اتمی ۱۳، با از دست دادن ۲ الکترون، تشکیل کاتیون پایدار می‌دهد.

(۲) نماد علمی آنتیموان، At می‌باشد.(۳) اگر در یون Ag^{+} اختلاف شمار الکترون‌ها و نوترون‌ها برابر با ۱۵ باشد این عنصر در خانه‌ی ۴۷ اُم جدول تناوبی جای گرفته است.(۴) نام عنصری با نماد Au ، اوگانسون می‌باشد.۱۷ - با توجه به موقعیت عنصر Se_{34} در جدول زیر، که بخشی از جدول دوره‌ای عناصر است، چند مورد از عبارت‌های زیر صحیح است؟

A	B	C
		Se_{34}

الف) سومین عنصر گروه ۱۵ جدول است که با عنصری با عدد اتمی ۱۳ هم دوره می‌باشد.

ب) A با عنصری که عدد اتمی آن ۲۳ است، هم دوره می‌باشد.پ) C می‌تواند یون‌هایی با بار – ۱ ایجاد کند.ت) عناصر Tc_{52} و $Sb_{5۱}$ به ترتیب با عناصر B و A هم گروه می‌باشند.

۴ (F)

۳ (T)

۲ (T)

۱ (T)

۱۸ - در جدول تناوبی، دو عنصر با اعداد اتمی ..... هم گروه و دو عنصر با اعداد اتمی ..... هم دوره هستند. (به ترتیب از راست به چپ)

۲۱, ۳۴ - ۱۹, ۳۵ (F)

۱۹, ۳۵ - ۷, ۳۳ (T)

۱۱, ۱۶ - ۲۶, ۳۴ (T)

۲۰, ۱۷ - ۱۴, ۶ (T)

۱۹ - اگر در یون X_{x}^{3+} اختلاف شمار نوترون‌ها و پروتون‌ها برابر ۱ و مجموع شمار الکترون‌ها و پروتون‌های آن برابر ۳۳ باشد و اتم این یون دارای دو ایزوتوپ دیگر با نمادهای X_{x}^{A+3} و X_{x}^{A+6} با درصدهای فراوانی ۲۵ و ۳۵ باشد، جرم اتمی میانگین را حساب کنید.

۴۱, ۵ (F)

۳۹, ۸۵ (T)

۴۲, ۱ (T)

۳۷, ۲ (T)

۲۰ - فرض کنید در یون M_{x}^{3+} با عدد جرمی ۴۷، تعداد نوترون‌ها ۲۰ درصد بیشتر از تعداد الکترون‌ها باشد، عدد اتمی آن چقدر است؟

۲۲ (F)

۲۱ (T)

۲۳ (T)

۲۰ (T)

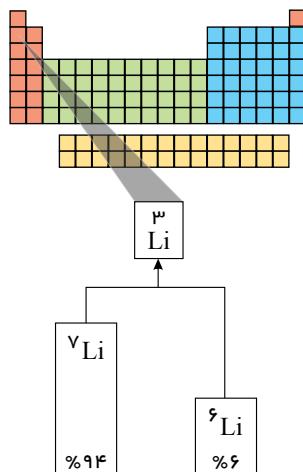
۲۱- با توجه به شکل مقابل، چند مورد از مطالب زیر صحیح است؟

الف) در اتم پایدارترین ایزوتوپ این عنصر، تعداد ذرات باردار دو برابر تعداد ذرات خنثی می‌باشد.

ب) اختلاف تعداد نوترون‌های این دو ایزوتوپ با تعداد نوترون‌های پایدارترین ایزوتوپ هیدروژن برابر است.

پ) جرم اتمی میانگین این عنصر حدود 65amu با جرم ایزوتوپ پایدارتر آن، تفاوت دارد.

ت) مجموع تعداد ذرات الکترون، پروتون و نوترون در ایزوتوپ سنگین، بیشتر از مجموع تعداد ذرات الکترون، پروتون و نوترون در ایزوتوپ سبک است.

۳ (F)

۲ (T)

۱ (T)

۱ صفر

۲۲- تعداد مولکول‌های موجود در $8,8\text{ g}$ اکسیژن CO_2 برابر تعداد اتم‌های موجود در 5 g عنصر تک‌اتمی X می‌باشد. جرم مولی X کدام است؟

$$(C = 12, O = 16 : g \cdot mol^{-1})$$

۱۲,۵ (F)

۵۰ (T)

۲۵ (T)

۳۵ (T)

۲۳- اگر $A_{y-3}^{y+9}B_{x+2}$ ایزوتوپ‌های یک عنصر باشند و تعداد پروتون‌ها و نوترون‌ها در اتم A با هم برابر باشد، $x - 2y - x$ کدام است؟

۲۰ (F)

۱۶ (T)

۱۵ (T)

۱۴ (T)

۲۴- پاسخ درست پرسش‌های «الف» و «ب» و پاسخ نادرست پرسش «پ» به ترتیب از راست به چپ در کدام گزینه آمده است؟

$$(O = 16, N = 14, C = 12, H = 1, F = 19, S = 32 : g \cdot mol^{-1})$$

الف) اگر $1,0\text{ g}$ مول از ترکیب N_xO_y ۳ گرم جرم داشته باشد، فرمول شیمیایی این ترکیب کدام است؟

ب) تعداد اتم‌ها در چند گرم CH_4 برابر تعداد اتم‌ها در $9,6\text{ g}$ اکسیژن O_3 است؟

پ) در صورتی که $10^{21} \times 10^{20} \times 10^{20}\text{ g}$ مولکول از SF_x جرمی معادل $1,46\text{ g}$ جرم داشته باشد، x کدام است؟

۴ - ۱,۹۲ - NO (F)۶ - ۱,۲۹ - NO_2 (T)۴ - ۱,۲۹ - NO_2 (T)۶ - ۱,۹۲ - NO (T)

۲۵- جرم $6,0\text{ g}$ مول عنصر A برابر $16,2\text{ g}$ می‌باشد. اگر نسبت جرم مولی عنصر A به جرم مولی عنصر B برابر $675,0$ باشد شمار اتم‌ها در 4 گرم B کدام است؟

 $8,91 \times 10^{24}$ (F) $6,02 \times 10^{24}$ (T) $8,91 \times 10^{23}$ (T) $6,02 \times 10^{23}$ (T)

۲۶- جرم $10^{22} \times 10^{20} \times 10^{20}\text{ g}$ مولکول از یک هیدروکربن با فرمول C_nH_{2n+2} برابر $1,76\text{ g}$ است. نسبت تعداد هیدروژن‌ها به کربن‌ها در این ترکیب (C = 12, H = 1 : g · mol⁻¹) قریباً چند است؟

۴ (F)

۳ (T)

۲,۶ (T)

۱,۳ (T)

۲۷- در 114 g اکسید آلمونیوم $Al_2(SO_4)_3$ به ترتیب از راست به چپ، چند یون SO_4^{2-} وجود دارد و تقریباً شامل چند گرم Al^{3+} است؟ ($Al = 27, S = 32, O = 16 : g \cdot mol^{-1}$)

 $18 - 6,02 \times 10^{23}$ (F) $9 - 6,02 \times 10^{23}$ (T) $18 - 2,01 \times 10^{23}$ (T) $9 - 2,01 \times 10^{23}$ (T)

۲۸- جرم $2 \times 10^{-22} \times 1,505$ مولکول از اکسید عنصر فسفر با فرمول کلی P_4O_y , ۱, ۷ گرم می‌باشد. مقدار y در این ترکیب کدام است و در ۲۱۳ گرم از این ترکیب، چند گرم اکسیژن وجود دارد؟ ($P = 31, O = 16 g \cdot mol^{-1}$)

(۱) ۱۰۰ - ۶

(۲) ۱۲۰ - ۱۰

(۳) ۱۲۰ - ۶

(۴) ۱۰۰ - ۱۰

۲۹- قطعه‌ای از فلز آهن را حرارت می‌دهیم تا به تدریج گداخته شود. ضمん افزایش دمای فلز، ابتدا نور مرئی A از آن گسیل می‌شود. در ادامه نیز با افزایش دمای فلز به ترتیب نور مرئی B و C از آن گسیل می‌شود. با توجه به طول موج پرتوهای A و B کدام عبارت‌ها نادرست است؟

(الف) پرتوهای A , B و C می‌توانند به ترتیب مربوط به رنگ‌های سرخ، زرد و آبی باشند.

(ب) مقایسه انرژی و دما به صورت $A < B < C$ است.

(پ) پرتو C می‌تواند آبی رنگ باشد که طول موج آن از پرتو A بیشتر است.

(۱) الف، ب

(۲) ب، پ

(۳) الف، پ

(۴) الف، ب

۳۰- کدام موارد از مطالب زیر نادرست می‌باشد؟

(الف) رنگ شعله کاتیون تشکیل‌دهنده سدیم سولفات طول موج کمتری از کاتیون تشکیل‌دهنده لیتیم کلرید دارد.

(ب) تمام خطوط رنگی طیف نشری خطی عنصر هلیم طول موجی بین ۵۰۰ تا ۷۰۰ نانومتر دارند.

(پ) در طیف نشری خطی عنصری که در ساخت تابلوهای تبلیغاتی برای ایجاد نوشه‌های نورانی سرخ فام استفاده می‌شود رنگ آبی نیز مشاهده می‌شود.

(ت) بیشترین انحراف در عبور نور خورشید از منشور، متعلق به رنگ بنفش است که طول موج کمتری دارد.

(۱) ب، ت

(۲) الف، پ

(۳) ب، پ

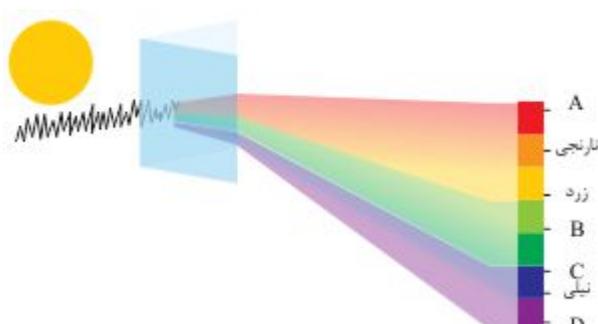
(۴) الف، ب

۳۱- با توجه به شکل داده کدام مطلب نادرست است؟

(۱) پرتو D کمترین طول موج را میان رنگ‌های رنگین‌کمان دارد.

(۲) رنگ پرتو A مشابه رنگ شعله سبک‌ترین عنصر دوره دوم جدول دوره‌ای عنصرهاست.

(۳)

رنگ پرتو C از رنگ‌هایی است که در طیف نشری خطی اتم هیدروژن وجود دارد و حاصل انتقال الکترون از لایه $n=4$ به لایه $n=2$ می‌باشد.

(۱) میزان انحراف پرتو B هنگام عبور از منشور کمتر از میزان انحراف پرتو D و بیشتر از میزان انحراف پرتو A است.

۳۲- با توجه به طیف نشری خطی هیدروژن کدام گزینه صحیح می‌باشد؟

(۱) طول موج نور مرئی حاصل از انتقال الکترون از لایه 3 به 1 کمتر از طول موج نور مرئی حاصل از انتقال الکترون از لایه 2 به 1 است.

(۲) کمترین طول موج نور مرئی در طیف نشری خطی هیدروژن مربوط به انتقال الکترون از لایه 5 به لایه 2 می‌باشد.

(۳) میزان انحراف نور مرئی حاصل از انتقال الکترون از لایه 3 به 2 در منشور کمتر از نور مرئی حاصل از انتقال الکترون از لایه 4 به لایه 2 است.

(۴) انتقال الکترون از لایه 4 به 2 با آزادسازی نوری با طول موج $434 nm$ همراه است.

۳۳- اگر نور نشرشده در انتقال الکترون از لایه 6 به 5 و نور نشر شده در انتقال الکترون از لایه 2 به 1 , b باشد، چند مورد از مقایسه‌های زیر نادرست است؟

(الف) انرژی پرتو: $b < a$

(ب) میزان انحراف پرتو هنگام عبور از منشور: $a < b$

(پ) طول موج: $b < a$

(ت) انرژی پرتو: ایکس $< a$

(۱) دو مورد

(۲) یک مورد

(۳) سه مورد

(۴) چهار مورد

۳۴- اگر تفاوت شمار الکترون‌ها با نوترون‌ها در یون تکاتمی X^{2+} برابر ۴ باشد، چه تعداد از الکترون‌های این کاتیون دارای اعداد کوانتمومی $n = 3$ و $l = 2$ هستند؟

۲ (۱)

۸ (۲)

۶ (۲)

۴ (۱)

۳۵- چند عنصر از عناصر دوره چهارم جدول تناوبی، تعداد الکترون‌های لایه اولشان ۲ برابر تعداد الکترون‌های لایه چهارم‌شان می‌باشد؟

۱ (۱)

۴ (۲)

۲ (۲)

۳ (۱)

۳۶- اگر اتم خنثی A دارای ۹ الکترون با $l = 1$ و اتم خنثی B دارای ۱۶ الکترون با $n = 3$ باشد، کدام عبارت صحیح است؟

۷ عدد اتمی عنصر B برابر با ۲۸ است.۱ عنصر A در دوره دوم جدول تناوبی قرار دارد.۸ عنصر B از جمله عنصرهای دسته s به شمار می‌آید.۳ عنصر A تمایل به تشکیل یون A^- دارد.

۳۷- اگر اتم X با از دستدادن ۱ الکترون به آرایش الکترونی گاز نجیب دوره اول جدول تناوبی و اتم Y با گرفتن یک الکترون به آرایش الکترونی گاز نجیب نئون برسد، کدام گزینه درست است؟

۷ عناصر X و Y به یک دوره جدول تناوبی تعلق ندارند.۱ یون X^+ به آرایش هشت‌تایی می‌رسد.۸ نسبت شمار الکترون‌های ظرفیت عنصر Y به کل الکترون‌های آن برابر $\frac{7}{9}$ است.۳ آخرین زیرلایه با $l = 0$ در اتم هر دو عنصر، از الکترون پر است.

۳۸- نسبت تعداد حداکثر گنجایش الکترون در $n = 4$ به تعداد زیرلایه‌هایی که در چهار لایه الکترونی اول $n + l = 3$ دارند، کدام است؟

 $\frac{32}{8}$ (۱) $\frac{32}{4}$ (۲) $\frac{32}{2}$ (۲) $\frac{32}{3}$ (۱)

۳۹- با توجه به جدول دوره‌ای عنصرها کدام گزینه نادرست است؟

۱ عنصر Al_{13} دارای سه لایه الکترونی می‌باشد.۲ عنصر Cu_{29} الکترونی با $l = 0$ ندارد.۳ حداکثر گنجایش لایه دوم الکترونی برابر با ۸ الکترون است و دارای دو زیرلایه با $l = 0$ و $l = 1$ می‌باشد.۴ عنصر Cr_{24} الکترونی با $l = 0$ و $n = 4$ ندارد.

۴۰- در آرایش الکترونی یک اتم خنثی در حالت پایه، ۷ زیرلایه مشاهده می‌شود. در ارتباط با این اتم چه تعداد از مطالب زیر می‌تواند صحیح باشد؟
الف) در دوره چهارم جدول تناوبی قرار دارد.

ب) در آخرین لایه الکترونی خود همواره ۲ الکترون دارد.

پ) می‌تواند در گروه ۱۳ جدول تناوبی جای داشته باشد.

ت) می‌تواند دارای ۷ الکترون با $l = 0$ باشد.

۴ (۱)

۳ (۲)

۲ (۲)

۱ (۱)

۴۱- عدد اتمی عنصری که متعلق به دوره چهارم جدول تناوبی عنصرها است و در آن تعداد الکترون‌ها با اعداد کوانتمومی $n = 4$ و $l = 0$ با تعداد الکترون‌ها با اعداد کوانتمومی $n = 1$ و $l = 0$ برابر می‌باشد، کدام است؟

۲۴ (۱)

۳۴ (۲)

۳۲ (۲)

۲۲ (۱)

۴۲- اگر در آرایش الکترونی اتم A در مجموع ۱۴ الکترون با $(n + l = 5)$ وجود داشته باشد و در این اتم اختلاف تعداد پروتون و نوترون برابر ۵ باشد، عدد جرمی آن کدام است؟

۶۸ (۱)

۷۸ (۲)

۶۳ (۲)

۷۳ (۱)

۴۳ - با توجه به توضیح مقابله کدامیک از عبارت‌های زیر در ارتباط با اتم X صحیح است؟

اتم X در آخرین زیرلایه الکترونی خود دارای یک الکترون است و مجموع الکترون‌های با $= l$ در این اتم برابر با ۷ است.

۱) اتم X در دوره چهارم جدول تناوبی قرار دارد و Z تنها می‌تواند ۲۶ باشد.

۲) اتم X به طور قطع یک فلز است که با از دست دادن یک الکترون به آرایش الکترونی گاز نجیب قبل از خود می‌رسد.

۳) اگر اتم X الکترونی با عدد کوانتموی فرعی برابر ۲ نداشته باشد، تفاوت عدد اتمی آن با عدد اتمی دومین گاز نجیب در جدول دوره‌ای برابر با ۹ است.

۴) اگر اتم X با اتم Al هم گروه باشد، عدد اتمی آن برابر با ۱۳ است.

۴۴ - چند مورد از مطالب زیر درست‌اند؟

* آرایش الکترونی لایه آخر Zn ، مشابه با آرایش الکترونی لایه ظرفیت اتم Ca است.

* لایه‌های الکترونی اول، دوم و سوم، مجموعاً دارای شش گاز لایه می‌باشند.

* ظرفیت الکترون زیرلایه f یک اتم، $4r_1$ برابر حداکثر گنجایش زیرلایه D آن اتم است.

* شمار عناصر گازی دوره دوم جدول دوره‌ای، برابر با مجموع شمار عنصرهای گازی دوره‌های اول و سوم جدول دوره‌ای است.

۴) ۵

۳) ۲

۲) ۱

۱) ۱

۴۵ - در دوره چهارم جدول دوره‌ای امروزی، چند عنصر وجود دارد که آرایش الکترونی آن به $4s^2$ ختم می‌شود؟

۹) ۶

۸) ۳

۱۶) ۲

۱۱) ۱

۴۶ - چه تعداد از عبارت‌های زیر صحیح می‌باشد؟

الف) زیرلایه‌ای با عدد کوانتموی فرعی ۳، می‌تواند در لایه‌ای با $n = 3$ وجود داشته باشد.

ب) عدد کوانتموی فرعی برای زیرلایه‌ای فرضی، ۳ برابر زیرلایه d می‌باشد، پس حداکثر گنجایش الکترونی این زیرلایه ۲۴ است.

پ) تفاوت حداکثر گنجایش الکترونی برای دو زیرلایه ۱۲ است، لذا تفاوت عدد کوانتموی فرعی در این دو زیرلایه ۲ است.

۴) صفر

۳) ۲

۲) ۱

۱) ۱

۴۷ - کدام گزینه نادرست است؟

۱) نسبت حداکثر گنجایش الکترونی لایه سوم به مجموع عدهای کوانتموی فرعی زیرلایه‌هایی که در لایه چهارم قرار دارند، برابر ۳ است.

۲) تعداد عنصرهای موجود در دوره دوم جدول دوره‌ای از سه برابر تعداد زیرلایه‌های لایه سوم یک واحد کمتر است.

۳) تفاضل عدد اتمی اولین عنصر گروه ۱۶ و مجموع عدهای کوانتموی فرعی زیرلایه‌هایی که در دوره چهارم جدول دوره‌ای الکترون می‌پذیرند، برابر ۳ است.

۴) عدد اتمی چهارمین گاز نجیب دو برابر حداکثر گنجایش الکترونی لایه سوم است.

۴۸ - اگر اختلاف تعداد نوترон‌ها و الکترون‌ها در یون X^{3+} برابر ۷ باشد، کدام مطلب درباره اتم X نادرست است؟

۱) تعداد الکترون‌ها با $= l$ در آن $2,4$ برابر تعداد الکترون‌ها با $= 2$ است.

۲) مجموع اعداد کوانتموی فرعی برای الکترون‌های ظرفیت این اتم برابر ۱۰ است.

۳) اتم X دارای چهار لایه الکترونی اشغال شده از الکترون است و در گروه ۶ و دوره ۴ جدول دوره‌ای جای دارد.

۴) اختلاف تعداد الکترون‌های با $= l$ در آن با تعداد الکترون‌های با $= 1$ برابر ۴ است.

۴۹ - اگر عنصر X در گروه ۱۴ و دوره دوم جدول تناوبی و عنصر Y در گروه ۱۶ و دوره سوم جدول تناوبی قرار داشته باشد، جرم $10^{۲۲} \times 1,806$ مولکول XY چند گرم است؟ (هر دو عنصر به تعداد پروتون‌های خود، نوترون دارند).

۰,۷۴) ۴

۱,۴۶) ۳

۲,۲۸) ۲

۳,۳۵) ۱

۵۰ - عنصر X با باریم (Ba) هم دوره و با آرسنیک (As) در جدول تناوبی هم گروه است. کدام گزینه درباره آن نادرست است؟

۱) عدد اتمی آن برابر ۸۳ است.

۲) بالاترین ظرفیت آن برابر ۳ است و با کلر ترکیبی یونی به فرمول $_{\text{H}}^{l}Cl_{\text{X}}$ تشکیل می‌دهد.

۳) همانند Hg در آن ۱۴ الکترون با عدهای کوانتموی $= 3$ و $= n = 4$ وجود دارد.

۴) مجموع $l + n$ الکترون‌های لایه ظرفیت آن بیشتر از تعداد الکترون‌های با $= l$ در آن است.

۵۱ - چه تعداد از موارد زیر، با پاسخ گفته شده درباره آن مطابقت ندارد؟

• مجموع شمار عناصر دسته ۸ در جدول دوره‌ای: ۱۳ عنصر

• شمار الکترون‌ها در خارجی‌ترین زیرلایه اتم X_{24} : ۵ الکtron

• اولین عنصر جدول تناوبی که سومین لایه آن از الکترون پُر می‌شود: $C_{29}u$

• نسبت شمار الکترون‌های با $2 = l = 0$ به $0 = l$ در اتم Fe_{26} :

$\frac{3}{4}$

• شمار الکترون‌ها در سومین لایه الکترونی اتم $B_{35}r$: ۱۷ الکترون

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۵۲ - در کدام گزینه به دو مورد نادرست از میان عبارت‌های زیر اشاره شده است؟

آ) مجموع الکترون‌های ظرفیتی $5 = n$ مول از اتم عنصری که در دسته d و دوره ۵ قرار دارد، می‌تواند برابر $10^{23} \times 6 \times 10^2$ باشد.

ب) انرژی زیرلایه $6s$ کمتر از $4p$ و بیشتر از $5p$ است و در بین این سه زیرلایه مجموع $l + n$ برای f_{3d} بزرگ‌تر است.

پ) شماره الکترون‌های ظرفیتی در فلزها همواره کمتر از نافلزهاست و در واکنش‌های شیمیایی، فلزها به کاتیون تبدیل می‌شوند.

ت) مجموع $l + n$ الکترون‌های آخرین زیرلایه اتمی که در گروه ۱۵ و دوره پنجم قرار دارد، برابر ۱۸ است.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۵۳ - چه تعداد از عبارت‌های زیر درست می‌باشد؟

آ) قاعده آفبا برای پیش‌بینی آرایش الکترونی برخی عنصرهای جدول نارسایی دارد.

ب) طبق قاعده آفبا آرایش الکترونی لایه ظرفیت اتم $C_{24}r$ به صورت $3d^5 4s^1$ می‌باشد.

پ) مجموع اعداد کوانتمومی اصلی و فرعی برای الکترون‌های لایه ظرفیت اتم O_{14}^+ برابر با ۱۴ می‌باشد.

ت) در جدول تناوبی تعداد عنصرهای دسته‌های d, p, s و f به صورت $f > d > p > s$ مقایسه می‌شود.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۵۴ - مجموع دو عدد کوانتمومی اصلی (n) و فرعی (l) الکترون‌های ظرفیت نهمین فلز دسته d در دوره چهارم جدول تناوبی کدام است؟

۲۹ (۴)

۴۵ (۳)

۹ (۲)

۵۴ (۱)

۵۵ - در عنصر X_m اختلاف تعداد پروتون‌ها و نوترون‌ها برابر ۱ می‌باشد و عدد جرمی این عنصر برابر عدد اتمی عنصر M است. ترکیب یونی حاصل از X و M کدام است؟

$XM_{\text{۱}}$ (۴)

$X_{\text{۲}}M_{\text{۳}}$ (۳)

$XM_{\text{۲}}_{\text{۴}}$ (۲)

$X_{\text{۳}}M_{\text{۱}}$ (۱)

۵۶ - نسبت شمار کاتیون‌ها به شمار آنیون‌ها در ترکیب .....، دو برابر نسبت شمار آنیون‌ها به شمار کاتیون‌ها در ترکیب ..... است. (از راست به چپ)

(۱) کلسیم برمید - آلومینیم یدید (۲) پتاسیم فسفید - منیزیم کلرید (۳) گالیم سولفید - سدیم فلورورید

۵۷ - تعداد الکترون‌های ظرفیت در عناصر دسته ..... برابر مجموع تعداد الکترون‌ها در ..... است و در گونه X^{4+}_{119} که اختلاف شمار نوترون‌ها و الکترون‌ها در آن برابر ۲۳ است، اتم X با ..... هم گروه و با ..... هم دوره است.

(۱) d, p , آخرین زیرلایه‌های d و s اشغال شده، $C_{14}A_{33}B_{55}D_{49}$

(۲) d, s , آخرین زیرلایه d اشغال شده، $E_{12}G_{85}H_{35}$

۵۸ - در اتم عنصر فرضی X که دوره چهارم جدول دوره‌ای قرار دارد، مجموع اعداد کوانتمومی اصلی و فرعی هر الکترون کوچک‌تر از ۵ می‌باشد. کدام گزینه در مورد این عنصر همواره صحیح است؟

(۱) عنصر X در واکنش با گاز کلر ترکیب یونی با فرمول $C_{\text{۱}}l_{\text{۲}}XCl_{\text{۳}}$ تشکیل می‌دهد.

(۲) تعداد الکترون‌های با $0 = l = 0$ در این عنصر با تعداد الکترون‌های با $0 = l$ در عنصر $C_{\text{۲}}r$ برابر است.

(۳) تعداد الکترون‌های ظرفیت این عنصر با $P_{\text{۱}}^{\text{۵}}$ برابر است.

(۴) تعداد الکترون‌های یون پایدار آن برابر عدد اتمی سومین گاز نجیب جدول تناوبی می‌باشد.

۵۹- برای تشکیل ترکیب یونی حاصل از دو عنصر Y و X شش الکترون بازای هر واحد فرمولی برای رسیدن به آرایش هشت‌تایی مبادله می‌شود. اگر عنصر Y در دومین خانه دوره سوم باشد، در این صورت می‌توان گفت:

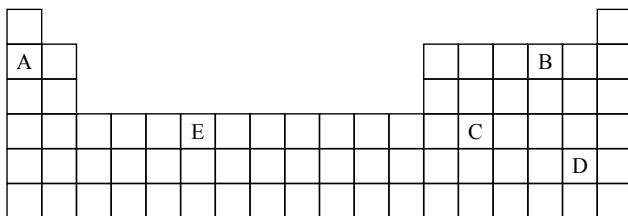
(۱) عنصر Y در واکنش یونی با عنصری که در خانه سوم جدول قرار دارد، دو الکترون مبادله می‌کند.

(۲) اگر دو عنصر X و Y هم‌دوره باشند، اختلاف عدد اتمی آن‌ها برابر ۴ می‌باشد.

(۳) عنصر Y در واکنش با هفتمین عنصر دوره دوم جدول، یک الکترون مبادله می‌کند.

(۴) نسبت تعداد کاتیون‌ها به آنیون‌ها در ترکیب حاصل از دو عنصر Y و X برابر $\frac{3}{2}$ است.

۶۰- با توجه به جدول داده شده که قسمتی از جدول تناوبی عناصر است، کدام مطلب نادرست است؟

(۱)

از ترکیب A و B یک ترکیب یونی دوتایی تشکیل می‌شود که نسبت تعداد کاتیون به آنیون در آن برابر ۲ است.

(۲) نسبت تعداد الکترون‌های با $n + l = 4$ در عنصر E به تعداد الکترون‌های لایه ظرفیت عنصر C برابر $\frac{7}{4}$ می‌باشد.

(۳) عنصر D در دما و فشار اتفاق به شکل مولکول‌های دو اتمی وجود دارد و در آرایش الکترون - نقطه‌ای آن همانند سایر عناصر هم گروه خود، ۷ نقطه وجود دارد.

(۴) عنصر A در ناحیه مرئی طیف نشری خطی خود ۴ خط دارد و رنگ شعله نمک‌های آن همانند رنگ نور حاصل از انتقال الکترون از لایه ۴ به ۲ در طیف نشری خطی اتم هیدروژن است.

فصل دوم

۶۱- گازی که ..... برخلاف گازی که .....

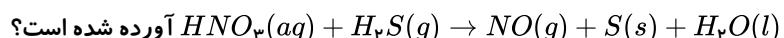
(۱) در ساخت تابلوهای تبلیغاتی کاربرد دارد - برای پر کردن تایر خودروها استفاده می‌شود - اتم‌هاییش به آرایش هشت‌تایی پایدار رسیده است.

(۲) نور زردرنگ لامپ بزرگ‌راه‌ها را به وجود می‌آورد - خاصیت رنگ‌بری و گندزدایی دارد - با تشکیل یون به آرایش هشت‌تایی گاز نجیب قبل از خود می‌رسد.

(۳) در ساخت لامپ‌های رشته‌ای کاربرد دارد - در کپسول غواصی استفاده می‌شود - جزء گازهای کمیاب است.

(۴) گیاهان آن را در طول روز تولید و جانوران آن را مصرف می‌کنند - عنصر تشکیل دهنده آن، فراوان‌ترین عنصر سیاره مسخری است - می‌تواند واکنش‌دهندهٔ فرایند سوختن باشد.

۶۲- در کدام گزینه پاسخ درست پرسش‌های (الف) و (ب) و پاسخ نادرست پرسش‌های (پ) و (ت) در رابطه با واکنش

$$(H = 1, O = 16 : g \cdot mol^{-1}) ({}^1H, {}^{14}N, {}^{16}O, {}^{32}S)$$

الف) در عنصر تولید شده، تعداد الکترون‌های با $3 = n$ چند برابر تعداد الکترون‌های با $0 = l$ است؟

ب) نسبت مجموع ضرایب فراورده‌ها در واکنش موازن شده به مجموع ضرایب واکنش‌دهنده‌ها چند است؟

پ) اختلاف تعداد الکترون‌های لایه ظرفیت در عنصرهای سازندهٔ نیتروژن مونوکسید (NO), برابر با شماره گروههای می‌باشد؟

ت) حجم گاز مصرف شده برای تولید ۶۰ گرم مایع خالص در طی انجام این واکنش (در شرایطی که حجم مولی گازها ۲۴ لیتر است). چند لیتر است؟

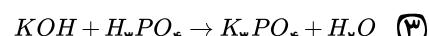
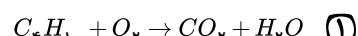
$${}^{60,37}A, \frac{9}{5} \quad (۱)$$

$${}^{60,38}X, \frac{9}{5}, \frac{3}{2} \quad (۲)$$

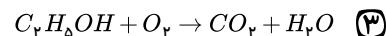
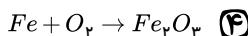
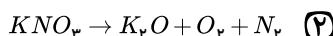
$${}^{30,38}X, \frac{9}{5} \quad (۳)$$

$${}^{30,37}A, \frac{6}{5}, \frac{3}{2} \quad (۴)$$

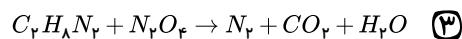
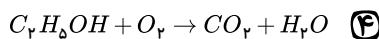
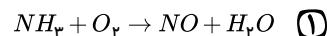
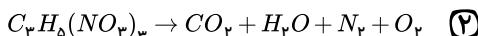
۶۳- در کدام یک از واکنش‌های زیر پس از موازن، نسبت مجموع ضرایب فراورده‌ها به مجموع ضرایب واکنش‌دهنده‌ها، عدد بزرگ‌تری است؟

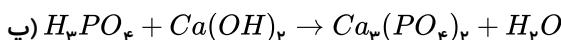
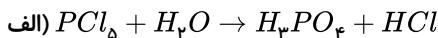
۶۴- ضریب اکسیژن در کدام یک از واکنش‌های زیر پس از موازنی بزرگ‌تر خواهد بود؟

۶۵- در کدام واکنش پس از موازنی، ضریب H_2O از بقیه واکنش‌ها کوچکتر است؟

۶۶- با توجه به واکنش‌های موازنی نشده روبه‌رو، کدام مطلب نادرست است؟

۱) ضریب HCl در معادله موازنی شده واکنش (الف)، برابر ۵ می‌باشد.

۲) در واکنش (ب)، پس از موازنی، مجموع ضرایب گونه‌های Fe_3O_4 و Fe با ضریب گاز CO برابر است.

۳) در واکنش (پ)، پس از موازنی نسبت حاصل ضرب ضرایب فراورده‌ها به حاصل ضرب ضرایب واکنش‌دهنده‌ها برابر با ۲ است.

۴) مجموع ضرایب گونه‌های واکنش (ت)، (پس از موازنی) با مجموع ضرایب مواد در معادله موازنی شده واکنش سوختن هیدروژن برابر است.

۶۷- با توجه به معادله روبه‌رو، پس از موازنی، کدام رابطه درست است؟

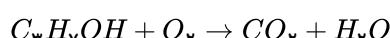
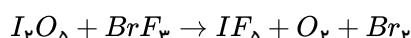
$$a + e = c \times b \quad \text{F}$$

$$a \times c = e \quad \text{F}$$

$$a + d = c + b \quad \text{Y}$$

$$a + b = d + e \quad \text{1}$$

۶۸- مجموع تعداد اتم‌های اکسیژن موجود در فرآورده‌های سه واکنش زیر پس از موازنی کدام است؟

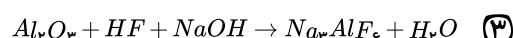
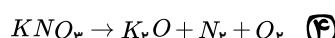
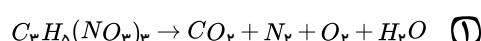
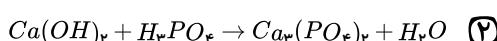
۶۶ **F**

۸۶ **F**

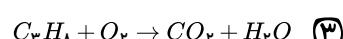
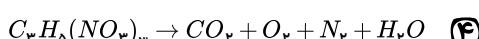
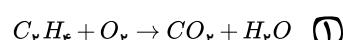
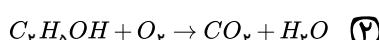
۳۰ **Y**

۹۰ **1**

۶۹- مجموع ضرایب مواد شرکت کننده در واکنش پس از موازنی، در کدام گزینه مقدار بیشتری است؟

۷۰- در کدام واکنش پس از موازنی، نسبت ضریب استوکیومتری O_2 به ضریب استوکیومتری H_2O مقداری بزرگ‌تر است؟

۷۱- شکل زیر واکنش سه فلز آلومینیوم، روی و آهن را در شرایط یکسان با محلولی از یک اسید نشان می‌دهد، با توجه به آن چند عبارت از ویژگی‌های

یافشده درست می‌باشد؟

۱) محلول ۱   ۲) محلول ۲   ۳) محلول

۱) فلز موجود در محلول ۱ در طبیعت به صورت بوکسیت یافت می‌شود.

۲) اکسید حاصل از فلز محلول ۱ متخلخل است و درنتیجه به دلیل نفوذ اکسیژن به لایه‌های زیرین فرو می‌ریزد.

۳) برخی از فلزها مانند فلز موجود در محلول ۳، در واکنش با اکسیژن، دو نوع اکسید تولید می‌کند.

۴) فلز محلول ۲ در ترکیبات خود اغلب به صورت کاتیون‌های $+2$ و $+3$ یافت می‌شود.

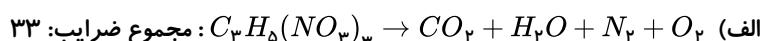
۱ **F**

۴ **Y**

۳ **Y**

۲ **1**

۷۲- در کدام یک از واکنش‌های زیر پس از موازنۀ معادله آن، مجموع ضرایب مواد شرکت‌کننده در واکنش، صحیح گزارش شده است؟

۱۴ همه موارد

۱۵ (ب) و (ب) و (ت)

۱۶ (الف) و (ب)

۱۷ (الف) و (ب)

۷۳- چنانچه از واکنش کامل ۵ مول O_2 با ۱۶ گرم متانول (CH_3OH)، نیم مول آب و مقدار مشخصی متیل سالیسیلات حاصل شود و

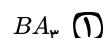
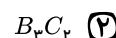
مجموع ضرایب استوکیومتری گونه‌ها در معادله موازنۀ شده، برابر با ۴ باشد، فرمول مولکولی متیل سالیسیلات کدام است؟ $(C = 12, H = 1, O = 16 : g \cdot mol^{-1})$

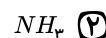
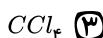
۷۴- با توجه به ساختار لوویس یون‌های زیر، در کدام گزینه تعداد جفت‌الکترون‌های پیوندی و ناپیوندی در هر دو گونه مشابه یکدیگر است؟

۷۵- اگر آرایش الکترونی اتم‌های A ، B و C به صورت زیر باشد، با توجه به قاعدة هشت‌تایی کدام یک از فرمول‌های مولکولی نشان داده شده صحیح می‌باشد؟

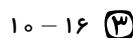
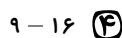

۷۶- نسبت تعداد جفت‌الکترون‌های اشتراکی به جفت‌الکترون‌های غیراشتراکی در ساختار کدام مولکول بزرگ‌تر از یک است؟

۷۷- اتم X دارای چهار زیرلایه کاملاً پر و یک زیرلایه نیمه پُر است. همچنین جایگاه اتم Y در دوره سوم جدول تناوبی است و تنها می‌تواند یک پیوند

اشتراکی تشکیل دهد. عدد اتمی عنصر Y و شمار جفت‌الکترون‌های ناپیوندی در ساختار لوویس ترکیب XY_3 کدام است؟ (به ترتیب از راست به چپ)

۷۸- کدام گزینه نادرست است؟

۱) در ترکیب مولکولی XF_3 اگر همه اتم‌ها از آرایش هشت‌تایی پیروی کنند، X در گروه ۱۵ جدول تناوبی جای دارد.

۲) در ترکیب $NOCl$ نسبت تعداد الکترون‌های ناپیوندی به الکترون‌های پیوندی برابر ۲ است.

۳) در ترکیب‌های CH_2 ، NO ، NO_2 و CO فقط در یک ترکیب همه اتم‌ها آرایش هشت‌تایی دارند.

۴) در CO و O_2 مجموع الکترون‌های پیوندی با هم برابر است.

۷۹- در چه تعداد از گونه‌های زیر، نسبت شمار جفت‌الکترون‌های غیر اشتراکی به شمار جفت‌الکترون‌های اشتراکی بزرگ‌تر از یک است و در ساختار آنها هم پیوند یگانه و هم پیوند دوگانه به چشم می‌خورد؟

۱۴

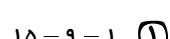
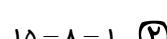
۱۵

۱۶

۱۷

۸۰- فرمول نمکی از نافلز X به صورت $NaXO_4$ است. با توجه به آن، از راست به چپ، در ساختار لوویس آنیون این نمک، چند پیوند دوگانه و جفت

لکترون ناپیوندی وجود دارد و عنصر X در کدام گروه جدول دوره‌ای است؟ (همه اتم‌ها به آرایش هشت‌تایی پایدار رسیده‌اند).

۸۱- فلزهای آلومینیوم، آهن و روی در شرایط یکسان با مقدار کافی هیدروکلریک اسید واکنش می‌دهند، کدام مطلب زیر درست است؟

۱) ترتیب واکنش‌پذیری سه فلز به صورت $Zn > Al > Fe$ است.

۲) حجم گاز هیدروژن آزادشده به ازای مصرف یک مول آلومینیوم ۵/۱ برابر یک مول از دو فلز دیگر است.

۳) روی و آهن به دلیل دارا بودن ظرفیت برابر، واکنش‌پذیری یکسانی با اسید دارند.

۴) حجم اسید مصرفی به ازای یک مول فلز آلومینیوم، سه برابر دو فلز دیگر است.

۸۲- کدام گزینه درباره اثر گلخانه‌ای درست است؟

۱) همه امواج فروسرخ گسیل شده از زمین از هواکره عبور می‌کنند.

۲) اثر گلخانه‌ای تنها مربوط به پرتوهای الکترومغناطیس خورشید است که به وسیله هواکره جذب می‌شوند.

۳) بیشترین بخش پرتوهای خورشیدی که به زمین تاییده می‌شوند، توسط هواکره جذب می‌شوند که این امر باعث ثابت ماندن میانگین دما در کره زمین می‌شود.

۴) زمین بخش زیادی از پرتوهای جذب شده را به شکل پرتوهایی با طول موج بلندتر دوباره ساطع می‌کند.

۸۳- هر خودرو به ازای یک کیلومتر مسافت طی شده به طور میانگین ۲۵۰ گرم کربن‌دی اکسید وارد هواکره می‌نماید. اگر به طور میانگین هر خودرو

روزانه ۲۰ کیلومتر مسافت طی کند. برای از بین بردن ردپای کربن‌دی اکسید ناشی از سوخت ۸۰۰ خودرو در یک سال چند درخت با قطر ۲۲ تا ۲۸

سانتی‌متر لازم است؟ (هر درخت با قطر ۲۲ تا ۲۸ سانتی‌متر سالانه حدود ۳۶/۵ کیلوگرم کربن‌دی اکسید مصرف می‌کند.)

۲۰۰۰ (۱)

۴۰۰۰ (۲)

۱۱۰۰۰ (۳)

۴۰۰۰ (۴)

۸۴- جدول زیر تغییرات دمای (برحسب C) یک گلخانه در یک روز زمستانی در ساعت‌های مختلف از یک شب‌روز را که در حالت‌های مختلف اندازه‌گیری شده، نشان می‌دهد با توجه به آن چه تعداد از مطالبات زیر نادرست است؟

ساعت شب‌روز	۴	۸	۱۲	۱۶	۲۰	۲۴
حالت اول	۲	۵	۷	۶	۴	۳
حالت دوم	۱۴	۱۴/۵	۱۴	۱۴/۵	۱۳/۵	۱۴
حالت سوم	۱۵	۱۵/۵	۱۵	۱۵/۵	۱۴/۵	۱۵

الف) حالت اول مربوط به تغییرات دما در بیرون گلخانه است و تغییرات دما را در نبود لایه پلاستیکی گلخانه نشان می‌دهد.

ب) حالت دوم مربوط به تغییرات دما در درون گلخانه و تقریباً همانند اثر گلخانه و تقریباً همانند اثر گازهای هوایکره بر روی دمای کره زمین است.

پ) اگر افزایش ضخامت لایه پلاستیکی در حالت سوم انجام شده باشد، این تغییرات تقریباً همانند اثر افزایش مقدار گازهای گلخانه‌ای در هوایکره است.

۱) صفر (۱)

۳ (۲)

۲ (۳)

۱ (۴)

۸۵- چگالی یک گاز، در همان دما و فشاری که چگالی اکسیژن $L^{-1} \cdot ۲,۲۱ g \cdot L^{-۱}$ است، برابر $۰,۰۶۴ g \cdot mol^{-۱}$ می‌باشد. فرمول مولکولی این گاز کدام است؟ ($H = ۱, C = ۱۲, O = ۱۶ : g \cdot mol^{-۱}$)

$C_۲H_۶$ (۱)

$C_۲H_۶$ (۲)

$C_۴H_۸$ (۳)

$CH_۴$ (۴)

۸۶- ۲۵ لیتر از یک نمونه را که دارای ۷۵ درصد حجمی نیتروژن است با چند لیتر از مخلوط گازی دیگر که دارای ۸۰ درصد حجمی نیتروژن است،

مخلوط کنیم تا درصد حجمی نیتروژن در مخلوط نهایی به ۷۸ درصد برسد؟

۶۰ (۱)

۲۶,۶ (۲)

۱۳,۱ (۳)

۳۰ (۴)

۸۷- شکل زیر مربوط به چهار ظرف حاوی گازهای مختلف با حجم و دمای برابر می‌باشد. کدام عبارت در مورد آن‌ها نادرست است؟

گرم ۸
گاز اکسیژن

گرم ۱۶
گاز متان

گرم ۲۴
گاز کربن دی اکسید

گرم ۳
گاز هلیوم

A

B

C

D

($C = ۱۲, O = ۱۶, H = ۱, He = ۴ : g \cdot mol^{-۱}$)

۱) ظرف A کم‌ترین و ظرف B بیش‌ترین فشار را دارد.

۲) اگر ۲۴ گرم گاز اکسیژن در ظرف A وارد شود، فشار آن با ظرف B برابر می‌شود.

۳) فشار ظرف D، ۵۰ درصد بیش‌تر از فشار ظرف C می‌باشد.

۴) تعداد اتم‌های موجود در ظرف A بیش‌تر از تعداد اتم‌های موجود در ظرف C می‌باشد.

۸۸ - تعداد اتم‌های موجود در $55\text{ لیتر گاز } CO_2$ با کدام یک برابر است؟ (همه گازها را در شرایط استاندارد در نظر بگیرید).

(۱) اتم‌های موجود در $44,8\text{ لیتر گاز } O_2$

(۲) مولکول‌های موجود در $67,2\text{ لیتر گاز آمونیاک}$

(۳) اتم‌های اکسیژن موجود در $84\text{ لیتر گاز نیتروژن دی‌اکسید}$

۸۹ - در شرایط STP , کدام مقایسه در مورد گازهای نیتروژن و اکسیژن نادرست است؟ ($O = 16, N = 14 : g \cdot mol^{-1}$)

(۱) حجم: یک گرم $N_2 < O_2$ یک لیتر

(۲) چگالی: یک مول $O_2 < N_2$ یک گرم

(۱) حجم: یک گرم $N_2 < O_2$ یک لیتر

(۳) تعداد ذرات: $16\text{ گرم } O_2 < 7\text{ گرم } N_2$

۹۰ - در دو ظرف حجم‌های مساوی از گازهای نیتروژن (N_2) و کربن مونوکسید (CO) را در دما و فشار یکسان در نظر بگیرید. چه تعداد از کمیت‌های زیر در مورد آنها با هم برابر است؟ ($C = 12, O = 16, N = 14 : g \cdot mol^{-1}$)

الف) تعداد مولکول‌های موجود در دو ظرف

ب) جرم گاز موجود در دو ظرف

پ) تعداد اتم‌های موجود در دو ظرف

ت) تعداد مول‌های گاز موجود در دو ظرف

ث) چگالی دو گاز

۲ (۲)

۳ (۳)

۴ (۲)

۵ (۱)

۹۱ - تمام عبارت‌های زیر نادرست هستند، به جز: ($N = 14, O = 16 : g \cdot mol^{-1}$)

(۱) اگر در دما و فشار ثابت، تعداد مول گازی را ۲ برابر کنیم، حجم گاز افزایش می‌یابد، اما ۲ برابر نمی‌شود.

(۲) اختلاف حجم $5,0\text{ گرم}$ از یک از گازهای اکسیژن و نیتروژن در شرایط استاندارد برابر 25 لیتر است.

(۳) در دمای ${}^{\circ}C$ و فشار $4atm$ حجم یک مول از گاز اوزون برابر $5,4\text{ لیتر}$ می‌باشد.

(۴) در دما و فشار ثابت تعداد اتم‌های گازهای مختلف با هم برابر است.

۹۲ - $30\text{ گرم گاز بوتان در سیلندری با پیستون متحرک وجود دارد. چند گرم از این گاز را در دما و فشار ثابت خارج کنیم تا حجم سیلندر ۲۵\text{ درصد کاهش یابد؟}$

۸,۵ (۲)

۷ (۳)

۷,۵ (۲)

۸ (۱)

۹۳ - در بین عبارات زیر کدام گزینه درست است؟

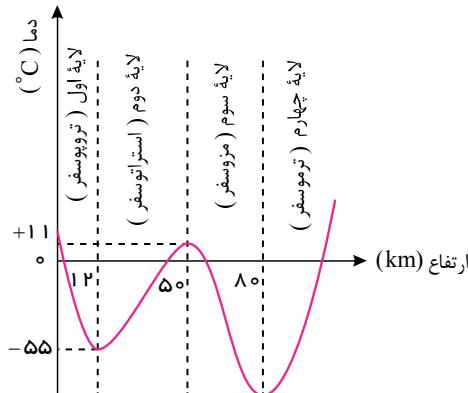
(۱) برای یافتن رابطه بین حجم و مقدار گاز، کافی است دمای گاز ثابت باشد.

(۲) حجم یک نمونه گاز با شمار مول‌های آن رابطه عکس دارد.

(۳)

در یک سیلندر با پیستون متحرک در شرایط STP حجم $2\text{ گرم گاز } A$ بیشتر از حجم $8\text{ گرم گاز } B$ است. بنابراین نتیجه می‌گیریم حجم مولی A کمتر از حجم مولی B است.

(۴) همواره در دمای محیط حجم مولی گازها $22,4\text{ لیتر}$ است.

۹۴- با توجه به نمودار روبرو که تغییرات تقریبی دما را در لایه‌های مختلف هواکره نشان می‌دهد، کدامیک از مطالعه زیر درست هستند؟

آ) لایه دوم، استراتوسفر نام دارد و غلظت گاز اوزون در آن بیشتر از لایه تروپوسفر است.

ب) جرم گازهای موجود در لایه‌های دوم، سوم و چهارم به تقریب $\frac{1}{4}$ جرم گازهای موجود در لایه اول است.

پ) اگر در ارتفاع 12 km ، فشار هوا 2 atm باشد، 9 L لیتر هوا در این نقطه به تقریب معادل 12 mol هوا است.

ت) اگر در لایه دوم به ازای هر کیلومتر افزایش ارتفاع، دما 16.2°C افزایش یابد، ضخامت این لایه به تقریب 35 km است.

ث) در لایه چهارم علاوه بر یون‌های تک‌اتمی، یون‌های چنداتمی نیز وجود دارد.

۱۶۲

۳۷

۲۷

۱۰۱

۹۵- کدام یک از گزینه‌های زیر صحیح می‌باشد؟ ($C = 12, N = 14, O = 16 : g \cdot mol^{-1}$)

۱) قرار دادن بادکنک پر شده از هوا درون نیتروژن مایع سبب ترکیدن آن می‌شود.

۲) حجم یک گرم گاز اکسیژن در دما و فشار معین بیشتر از حجم یک گرم گاز کربن دی‌اکسید است.

۳) در دما و فشار معین حجم 4 L مول گاز کربن دی‌اکسید بیشتر از حجم 4 L مول گاز اکسیژن است.

۴) حجم ۱۶ گرم گاز اکسیژن در یک مخزن 2 L لیتری با حجم ۱۴ گرم گاز نیتروژن در شرایط STP که در یک سیلندر با پیستون متحرک قرار دارد، برابر است.

۹۶- تمام عبارت‌های زیر نادرست هستند، به جز: ($N = 14, O = 16 : g \cdot mol^{-1}$)

۱) اگر در دما و فشار ثابت، تعداد مول گازی را 2 برابر کنیم، حجم گاز افزایش می‌یابد، اما 2 برابر نمی‌شود.

۲) اختلاف حجم 5 L گرم از هر یک از گازهای اکسیژن و نیتروژن در شرایط استاندارد برابر 25 L لیتر است.

۳) در دمای 0°C و فشار 1 atm حجم یک مول از گاز اوزون برابر 16.6 L لیتر می‌باشد.

۴) در دما و فشار ثابت تعداد اتم‌های گازهای مختلف با هم برابر است.

۶۳۷,۵

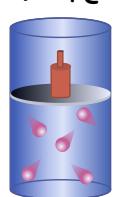
۴۲۵

۴۱۰

۲۱۲,۵

۹۷- 104 g از مخلوط گازهای CH_4 و C_2H_8 با مقدار کافی از گاز O_2 به طور کامل واکنش می‌دهند. اگر اختلاف حجم گاز H_2O و گاز CO_2 تولید شده در واکنش سوختن گاز C_2H_8 برابر با 50 L لیتر باشد، مجموع حجم‌های گازهای تولید شده در طی دو واکنش در شرایطی که حجم مولی گازها برابر با 25 L لیتر بر مول باشد، برابر چند لیتر است؟ ($C = 12, H = 1, O = 16 : g \cdot mol^{-1}$)

۹۸- شکل زیر نشان‌دهنده محفظه‌ای به حجم 7 L لیتر از گاز هلیم در دمای مشخص و فشار 6 atm است. اگر به اندازه 2 mol مول گاز هیدروژن به این ظرف اضافه شود، حجم این ظرف در فشار و دمای ثابت برابر چند لیتر می‌شود و اگر در این حالت، شرایط را به حالت STP تغییر دهیم، ارتفاع پیستون چند سانتی‌متر تغییر می‌کند؟ (هر ذره معادل 1 mol مول و سطح مقطع ظرف برابر 100 cm^2 است).

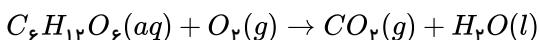
۱۰۶,۸ - ۹,۸

۵۸,۸ - ۱۲,۶

۱۰۶,۸ - ۹,۸

۱۰۶,۸ - ۱۲,۶

۹۹- 36 g گلوکز مطابق واکنش موازن نشده زیر در شرایط STP اکسایش می‌یابد. اگر در دمای ثابت، فشار گاز حاصل را دو برابر کنیم، فشار و حجم گاز در این حالت به ترتیب از راست به چه چند اتمسفر و چند لیتر خواهد بود؟ ($C = 12, H = 1, O = 16 : g \cdot mol^{-1}$)

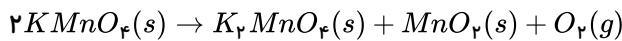
۵۳,۷۶ - ۲

۱۳,۴۴ - ۲

۵۳,۷۶ - ۴

۱۳,۴۴ - ۴

۱۰۰ - مقداری پتاسیم پرمنگنات ($KMnO_4$) را وارد یک ظرف سربسته می‌کنیم و حرارت می‌دهیم تا مطابق واکنش زیر به‌طور کامل تجزیه شود. اگر اختلاف جرم K_2MnO_4 و MnO_2 تولیدشده چند لیتر بوده است؟ (واکنش در شرایط استاندارد $(Mn = 55, O = 16, K = 39 : g \cdot mol^{-1})$ انجام می‌شود.)

۰,۹۶ (F)

۰,۸۸ (S)

۰,۵۶ (T)

۰,۳۲ (1)

۱۰۱ - پتاسیم پرمنگنات مطابق واکنش زیر تجزیه می‌شود. اگر مقداری پتاسیم پرمنگنات خالص را وارد محفظه واکنش کنیم و در اثر حرارت ۷۵٪ آن تجزیه شود، جرم جامد باقی‌مانده در ظرف برابر ۲۹۲ گرم خواهد شد. حجم گاز اکسیژن آزاد شده در اثر تجزیه کامل پتاسیم پرمنگنات و در شرایط $STP (K = 39, Mn = 55, O = 16 : g \cdot mol^{-1})$ چند لیتر است؟

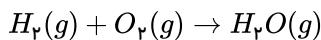
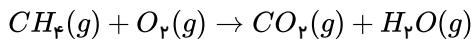
۳۳,۶ (F)

۴۴,۸ (S)

۲۲,۴ (T)

۱۱,۲ (1)

۱۰۲ - مخلوطی به حجم ۱۱,۲ لیتر از گازهای هیدروژن و متان را در شرایط STP , در حضور اکسیژن کافی طبق معادله‌های موازن نشده زیر می‌سوزانیم. در صورتی که جرم بخار آب حاصل از هر دو واکنش برابر ۱۱,۲۵ گرم باشد به صورت تقریبی چند درصد حجمی از مخلوط گاز اولیه را متan تشکیل می‌دهد؟ ($C = 12, O = 16, H = 1 : g \cdot mol^{-1}$)

۷۵ (F)

۴۵ (S)

۲۵ (T)

۱۵ (1)

۱۰۳ - به مخلوطی از FeO و Na_2O به وزن ۶,۵ گرم با کربن گرما داده می‌شود. اگر گاز کربن دی‌اکسید تولیدشده در شرایط STP , برابر ۳۳۶ میلی‌لیتر حجم داشته باشد، مقدار FeO و نسبت شمار کاتیون‌ها به آنیون‌ها در مخلوط اولیه کدام است؟ (گزینه‌ها را از راست به چپ بخوانید. $(O = 16, Na = 23, Fe = 56 : g \cdot mol^{-1})$)

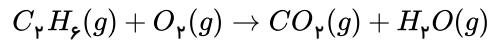
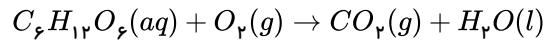
۱,۷,۳,۱۶ (F)

۲,۳,۳,۱۶ (S)

۲,۳,۲,۱۶ (T)

۱,۷,۲,۱۶ (1)

۱۰۴ - با توجه به واکنش‌های موازن نشده زیر گاز کربن دی‌اکسید حاصل از مصرف ۴۵۰ گرم گلوکز در بدن انسان را می‌توان از سوزاندن چند گرم گاز اتان تولید کرد؟ این مقدار گاز اتان در دمای ${}^{\circ}C$ و فشار $1 atm$ چند لیتر حجم دارد؟ ($C = 12, H = 1, O = 16 : g \cdot mol^{-1}$) (گزینه‌ها را از راست به چپ بخوانید)

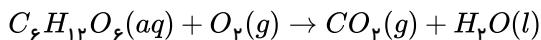
۱۶۸ - ۴۵۰ (F)

۶۷,۲ - ۲۲۵ (S)

۱۶۸ - ۲۲۵ (T)

۶۷,۲ - ۴۵۰ (1)

۱۰۵ - با توجه به واکنش‌های موازن نشده زیر، مقدار کربن دی‌اکسید حاصل از اکسایش ۲۷ گرم گلوکز را از تجزیه گرمایی چند گرم کلسیم کربنات ($CaCO_3$) می‌توان به دست آورد؟ ($Ca = 40, C = 12, O = 16, H = 1 : g \cdot mol^{-1}$)

۱۵ (F)

۶۵ (S)

۹۰ (T)

۱۲۰ (1)

۱۰۶ - مقدار Al_2O_3 را که از تجزیه گرمایی $2,5$ مول آلومینیوم سولفات با درصد خلوص ۸۰٪ به‌دست می‌آید، از واکنش کامل چند گرم فریک اکسید (Fe_2O_3) با مقدار اضافی گرد آلومینیوم می‌توان تهیه کرد؟ ($O : 16, Al : 27, Fe : 56 : g \cdot mol^{-1}$)

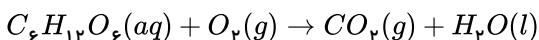
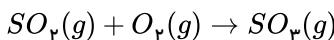
۳۲ (F)

۲۸ (S)

۲۵,۶ (T)

۱۸,۵ (1)

۱۰۷ - گاز اکسیژن مورد نیاز برای تبدیل $12,8$ گرم گوگرد دی اکسید به گوگرد تری اکسید برای اکسایش چند گرم گلوکز کافی است؟ (واکنش‌ها موازنه نشده‌اند) ($C = 12, S = 32, O = 16, H = 1 : g \cdot mol^{-1}$)

۹ (F)

۶ (T)

۴,۵ (T)

۳ (I)

۱۰۸ - با توجه به واکنش سوختن کامل اتانول، کدام گزینه صحیح است؟ ($O = 16, C = 12, H = 1 : g \cdot mol^{-1}$)

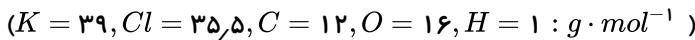
(۱) در معادله موازن شده آن، مجموع ضرایب فراورده‌ها برابر 6 می‌باشد.

(۲) بر اثر سوختن $9,2$ گرم از آن مقدار $8,0$ مول کربن دی اکسید وارد هوایکره می‌شود.

(۳) با مصرف 6 لیتر گاز اکسیژن در دما و فشار ثابت، $3,5$ لیتر گاز کربن دی اکسید حاصل می‌شود.

(۴) نسبت تعداد جفت الکترون‌های پیوندی به تعداد جفت الکترون‌های ناپیوندی در فراورده‌های حاصل از سوختن آن با هم برابر است.

۱۰۹ - اگر اکسیژن تولیدشده از تجزیه $367,5$ میلی گرم پتاسیم کلرات طی واکنش موازن نشده « $KClO_3(s) \rightarrow KCl(s) + O_2(g)$ » را وارد واکنش اکسایش مقدار کافی گلوکز کنیم، به تقریب چند میلی لیتر گاز در شرایط STP تولید می‌شود؟

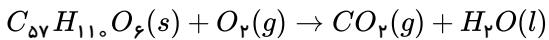
۳۶۰ (F)

۲۵۰ (T)

۲۰۰ (T)

۱۰۰ (I)

۱۱۰ - چربی ذخیره شده در کوهان شتر براساس واکنش موازن نشده زیر اکسایش می‌یابد. اگر $59,4$ گرم آب تولید شده باشد، به تقریب چند لیتر گاز در شرایط STP در این واکنش مصرف می‌شود؟ ($H = 1, C = 12, O = 16 : g \cdot mol^{-1}$)

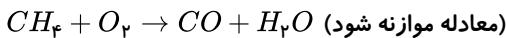
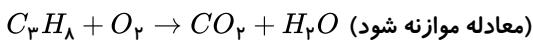
۱۲۸,۳ (F)

۱۰۹,۵ (T)

۸۹,۳ (T)

۷۱,۵ (I)

۱۱۱ - از سوختن کامل x مول پروپان $28,8$ گرم آب تولیدشده است. حجم CO_2 تولیدشده در این واکنش با حجم CO حاصل از سوختن ناقص چند گرم مtan برابر است؟ (شرایط را STP در نظر بگیرید). ($H = 1, C = 12, O = 16 : g \cdot mol^{-1}$)

۱۲,۸ (F)

۱۹,۲ (T)

۶,۴ (T)

۱,۶ (I)

۱۱۲ - در واکنش اکسایش گلوکز در بدن، مجموع ضرایب‌های استوکیومتری فرآورده‌ها کدام است و با مصرف هر لیتر هوا، چند گرم گاز CO_2 تولید می‌شود؟ (شرایط را STP و درصد حجمی گاز اکسیژن در هوا را برابر 21% در نظر بگیرید). ($C = 12, O = 16 : g \cdot mol^{-1}$)

۲,۴۷۵ - ۷ (F)

۲,۴۷۵ - ۱۲ (T)

۰,۴۱۲۵ - ۱۲ (T)

۰,۴۱۲۵ - ۷ (I)

۱۱۳ - مقداری پتاسیم پرمنگات ($KMnO_4$) را وارد یک ظرف سربسته می‌کنیم و حرارت می‌دهیم تا مطابق واکنش زیر به‌طور کامل تجزیه شود. اگر اختلاف جرم K_2MnO_4 و MnO_2 تولیدی از این واکنش برابر $2,75$ گرم باشد، حجم O_2 تولیدشده چند لیتر بوده است؟ (واکنش در شرایط استاندارد $Mn = 55, O = 16, K = 39 : g \cdot mol^{-1}$)

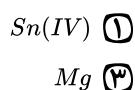
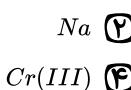
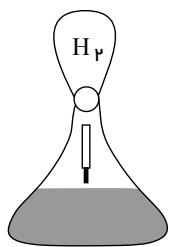
۰,۹۶ (F)

۰,۸۸ (T)

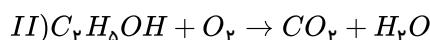
۰,۵۶ (T)

۰,۳۲ (I)

۱۱۴ - مطابق شکل مقابل، ۵,۰ مول از فلزی مجھوں به داخل ظرف حاوی مقدار زیادی اسید HCl انداخته شده و در نهایت بالن نصب شده به حجم ۱۱,۲ لیتر گاز هیدروژن رسید. کدام گزینه جنس فلز را به درستی بیان می‌کند؟ (شرایط STP است و تمام هیدروژن تولیدی وارد بالن می‌شود).

۱۱۵ - مطابق واکنش‌های زیر، اگر جرم‌های برابر از گلوکز ($C_6H_{12}O_6$) و اتانول (C_2H_5OH) با اکسیژن کافی وارد واکنش شوند، نسبت حجم CO_2 تولیدی در واکنش I حدوداً چند برابر واکنش II است؟ (واکنش‌ها موازن نشده هستند) (واکنش اول در شرایط STP می‌باشد و چگالی CO_2 در $(C = 12, H = 1, O = 16 : g \cdot mol^{-1})$ ، II, II است).

$$0,67 \textcircled{2} \quad 0,43 \textcircled{3} \quad 2,33 \textcircled{4} \quad 0,86 \textcircled{1}$$

۱۱۶ - اگر تبدیل گاز گوگرد دی‌اکسید به گاز گوگرد تری‌اکسید در دمای ${}^{\circ}C$ و فشار ۵ atm انجام شود، برای تولید ۴۸۰ گرم گاز گوگرد تری‌اکسید در این دما چند لیتر اکسیژن لازم است؟ ($S = 32, O = 16 : g \cdot mol^{-1}$)

$$26,88 \textcircled{2} \quad 13,44 \textcircled{3} \quad 33,75 \textcircled{4} \quad 67,2 \textcircled{1}$$

۱۱۷ - مخلوطی از Mg^{+2} و Mg^{+3} به جرم ۶۱ گرم را در واکنش (موازن نشده): $Mg(s) + HCl(aq) \rightarrow MgCl_r(aq) + H_r(g)$ واکنش به طور کامل انجام می‌شود. اگر در نهایت ۵۶ لیتر $H_r(g)$ در شرایط STP تولید شود، درصد فراوانی Mg^{+3} در نمونه اولیه چقدر بوده است؟

$$80 \textcircled{2} \quad 60 \textcircled{3} \quad 40 \textcircled{4} \quad 20 \textcircled{1}$$

۱۱۸ - از تجزیه چند گرم پتاسیم نیترات مطابق واکنش زیر در دما و فشار ثابت، ۱۴ لیتر گاز به دست می‌آید؟ (چگالی گاز O_2 برابر $1,2 g \cdot L^{-1}$ است). $4KNO_3(s) \rightarrow 2K_rO(s) + 2N_r(g) + 5O_2(g)$ ($K = 39, N = 14, O = 16 : g \cdot mol^{-1}$)

$$14,1 \textcircled{2} \quad 28,2 \textcircled{3} \quad 15,15 \textcircled{4} \quad 30,3 \textcircled{1}$$

۱۱۹ - چند مورد از عبارت‌های زیر در مورد واکنش فربیتس هابر نادرست است؟ ($H = 1 : g \cdot mol^{-1}$)
آ) شرایط بهینه انجام این واکنش در دمای ${}^{\circ}C$ و فشار ۴۵۰ atm است.

ب) در ساختار فرآورده واکنش، یک جفت الکترون ناپیوندی وجود دارد.

پ) در واکنش آن به طور نظری برای تولید ۴۴۸ لیتر آمونیاک در شرایط STP به ۶۰ گرم هیدروژن نیاز است.

ت) برای مصرف شدن ۲۰ لیتر گاز نیتروژن در دما و فشار ثابت، ۶ لیتر H_r لازم است.

$$3 \textcircled{2} \quad 2 \textcircled{3} \quad 1 \textcircled{4} \quad 0 \textcircled{1} \quad \text{صفر}$$

۱۲۰ - با توجه به فرآیند هابر برای تولید آمونیاک اگر ۳۳۶ لیتر آمونیاک تولید کنیم شمار مول N_r استفاده شده، a مول خواهد بود. اگر مجموع کل نسایب مواد در واکنش $\frac{a}{b}$ باشد، حاصل $\frac{a}{b}$ کدام است؟ $CaCl_r + NaF \rightarrow NaCl + CaF_r$

$$1,25 \textcircled{2} \quad 0,625 \textcircled{3} \quad 5 \textcircled{4} \quad 2,5 \textcircled{1}$$

فصل سوم

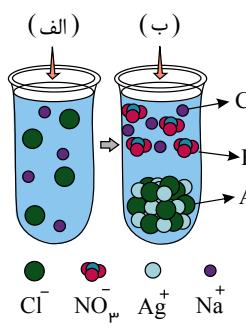
۱۲۱ - غلظت چند مورد از یون‌های زیر بیش از یک گرم در هر کیلوگرم آب دریا می‌باشد؟
 «کلرید - سولفات - کربنات - سدیم - منیزیم - کلسیم - برミد»

۳ (۴)

۶ (۲)

۵ (۲)

۴ (۱)

(۷) N , (۸) O , (۱۱) Na , (۱۷) Cl , (۴۷) Ag) چند مورد از مطالعه زیر درست‌اند؟

الف) اختلاف شمار الکترون‌های B و C برابر ۲۲ است.

ب) یک مول ماده A ، شامل دو مول یون است.

پ) در اثر اضافه شدن نقره نیترات به محلول لوله آزمایش «الف»، غلظت کاتیونی که از قبل در این لوله وجود داشته به تدریج کاهش می‌یابد.

۱ (۲)

۱ صفر

۳ (۴)

۲ (۳)

۱۲۲ - با توجه به شکل روبرو، چند مورد از مطالعه زیر درست‌اند؟

از این واکنش برای تشخیص کاتیونی که با گاز نجیب نئون هم الکترون است، استفاده می‌شود.

در این واکنش مجموع ضرایب فراورده‌ها، بیش از ۱/۴ برابر مجموع ضرایب واکنش‌دهنده‌ها است.

در انتهای واکنش یک محلول شیری رنگ به وجود می‌آید.

در این واکنش نسبت شمار آنیون‌ها به کاتیون‌ها در فراورده نامحلول به تقریب ۶/۰ است.

۴ (۴)

۱۲۳ - چه تعداد از موارد زیر، نادرست است؟

- فراوان‌ترین یون چند اتمی در آب دریا SO_4^{2-} می‌باشد.

- فراورده‌های حاصل از واکنش محلول‌های سدیم فسفات و کلسیم کلرید در آب نامحلول هستند.

- تفاوت شمار اتم‌ها در آمونیوم کربنات و کلسیم فسفات برابر یک می‌باشد.

- نسبت شمار جفت الکترون‌های ناپیوندی به پیوندی در یون‌های سولفات و کربنات یکسان است.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۱۲۴ - از واکنش محلول حاوی ۱۷ گرم نمک نقره نیترات با مقدار کافی محلول سدیم کلرید به ترتیب از راست به چه چند گرم نمک نامحلول به وجود می‌آید و چند مول یون محلول در آب تولید می‌شود؟

$$(Ag = 108, Cl = 35.5, O = 16, N = 14 : g \cdot mol^{-1})$$

۰,۲ - ۱۴,۳۵ (۴)

۰,۱ - ۸,۵ (۳)

۰,۱ - ۱۴,۳۵ (۲)

۰,۲ - ۸,۵ (۱)

۱۲۵ - در فرمول شیمیایی کدام دو ترکیب، شمار اتم‌های هیدروژن در ترکیب یونی سمت راست، چهار برابر شمار آنیون چند اتمی در ترکیب یونی سمت چپ است؟

(۱) آمونیوم سولفات - آلومینیم هیدروکسید

(۲) آمونیوم فسفات - آمونیوم هیدروکسید

(۱) آمونیوم سولفات - آلومینیم هیدروکسید

(۲) منیزیم هیدروکسید - آلومینیم هیدروکسید

۱۲۷ - کدام مقایسه در مورد a, b, c و d درست است؟

تعداد یون‌های تشکیل‌دهنده هر واحد نمک	نمک
a	سدیم فسفات
b	کلسیم نیترات
c	آلومینیم سولفات
d	نقره نیترات

$c > a > d > b$ ①

$a > c > d > b$ ②

$c > a > b > d$ ③

$a > c > b > d$ ④

۱۲۸ - چند مورد از موارد زیر نادرست است؟

الف) مدل فضا پرکن یون نیترات مشابه یون کربنات می‌باشد.

ب) در یک ترکیب یونی سولفات‌دار نسبت تعداد کاتیون‌ها به آنیون‌ها برابر یک است، بنابراین در ترکیب نیترات کاتیون این ترکیب، اندازه نسبت بار کاتیون به آنیون برابر ۲ است.

پ) در یون نیترات ۷ جفت الکترون ناپیووندی وجود دارد.

ت) در آمونیوم کلرید نسبت تعداد کاتیون‌ها به آنیون‌ها برابر ۴ است.

۴ ④

۳ ②

۲ ③

۱ ①

۱۲۹ - چه تعداد از مطالبات زیر در مورد آمونیوم سولفات درست است؟

الف) در این نمک، مجموعاً ۱۲ پیوند کواوالانسی وجود دارد.

ب) این نمک همانند نقره کلرید در آب اتحلال پذیر است و بر اثر اتحلال هر واحد از آن ۳ مول یون تولید می‌شود.

پ) مجموع قدرمطلق بارها در این نمک با مجموع قدرمطلق بارها در آمونیوم کربنات برابر است.

ت) نسبت تعداد کاتیون به آنیون در این نمک با نسبت آنیون به کاتیون در کلسیم هیدروکسید، برابر است.

۴ مورد ④

۳ مورد ②

۲ مورد ③

۱ مورد ①

۱۳۰ - اگر تعداد یون‌های تشکیل‌دهنده هر واحد فرمولی اکسیدی از کروم برابر a و منیزیم کلرید b باشد، کدام‌یک از عبارت‌های زیر نادرست است؟

(تنها ظرفیت‌های اشاره شده در کتاب درسی را در نظر بگیرید).

۱) تفاوت a و b می‌تواند ۳ باشد.

۲) اگر b بزرگ‌تر از a باشد، نسبت شمار کاتیون به آنیون در اکسید کروم بزرگ‌تر از منیزیم کلرید است.

۳) اگر نسبت کاتیون به آنیون در ترکیب اکسید کروم کمترین مقدار ممکن باشد، تعداد الکترون‌های $b = 2 = l$ کاتیون ترکیب برابر ۳ می‌باشد.

۴) اگر مجموع a و b بزرگ‌ترین عدد باشد، مجموع نسبت شمار آنیون‌ها به کاتیون‌های دو ترکیب ۳/۵ خواهد بود.

۱۳۱ - مقداری کلسیم کلرید را در 200 mL آب خالص حل می‌کیم. اگر 50 mL از محلول حاصل حاوی ۴ میلی‌گرم یون Ca^{2+} باشد، غلظت یون

کلرید بر حسب ppm و جرم CaCl_2 حل شده در نمونه اولیه بر حسب گرم به ترتیب کدام‌اند؟ (چگالی محلول را $1\text{ g}\cdot\text{mL}^{-1}$ در نظر بگیرید و

$$(\text{Ca} = 40, \text{Cl} = 35.5 : \text{g} \cdot \text{mol}^{-1})$$

$1,11 \times 10^{-2} - 142$ ④

$1,11 \times 10^{-2} - 71$ ②

$4,44 \times 10^{-2} - 142$ ③

$4,44 \times 10^{-2} - 71$ ①

۱۳۲ - از حل کردن کدام‌یک از ترکیب‌های زیر به صورت جداگانه در یک کیلوگرم آب غلظت یون Cl^- ۳۰ ppm می‌شود؟

($K = 39, \text{Ca} = 40, \text{Na} = 23, O = 16, \text{Cl} = 35.5, \text{Fe} = 56 : \text{g} \cdot \text{mol}^{-1}$)

۴) ۰.۰۵ g سدیم کلرید ④

۳) ۰.۰۵ g کلسیم کلرید ②

۱) ۰.۰۵ g پتاسیم کلرید ①

۱۳۳ - ۱۰۰ میلی لیتر محلول پتاسیم کلرید با غلظت مولی $100 \text{ mol} \cdot \text{L}^{-1}$ مولار را به $1000 \text{ mol} \cdot \text{L}^{-1}$ میلی لیتر محلول کلسیم کلرید با غلظت مولی $100 \text{ mol} \cdot \text{L}^{-1}$ مولار اضافه می کنیم. غلظت یون کلرید در محلول حاصل تقریباً چند ppm است؟

$$(Ca = 40, K = 39, Cl = 35.5 : g \cdot mol^{-1})$$

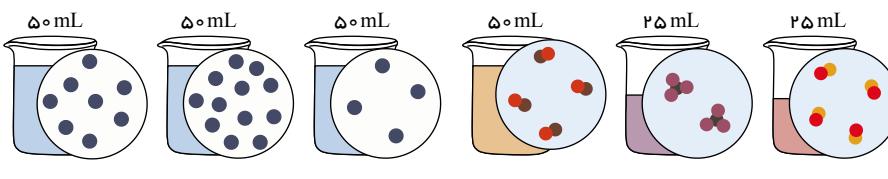
۴۸۴,۰۸ (۱)

۶۴۵,۴۶ (۲)

۲۲۲,۷۳ (۳)

۲۹۰,۴۵ (۴)

۱۳۴ - با توجه به شکل های زیر چند مورد از مطالب داده شده درست است؟ (هر ذره حل شونده هم ارز با $10^{-2} \text{ مول می باشد}.$)

- مولاریتة محلول های (۱) و (۴) باهم برابرند.

- نسبت مولاریتة محلول در شکل (۲) به شکل (۳) برابر 3 می باشد.

- با افزودن محلول های (۱) و (۳) به یکدیگر مولاریتة محلول حاصل با مولاریتة محلول (۲) برابر می شود.

- غلظت محلول های (۳) و (۴) بر حسب ppm دقیقاً باهم بخساں است.

- کمترین مولاریتة محلول در این شکل ها مربوط به شکل (۵) می باشد.

۱ (۱)

۲ (۲)

۳ (۳)

۴ (۴)

۱۳۵ - درون بشر «الف» $58.5 \text{ گرم سدیم کلرید در } 500 \text{ میلی لیتر آب م قطر و درون بشر «ب»، } 170 \text{ گرم نقره نیترات در } 500 \text{ میلی لیتر آب م قطر حل می کنیم، و سپس این دو را با یکدیگر مخلوط می کنیم. چند مورد از مطالب زیر درست اند؟$

$$(Ag = 108, Cl = 35.5, Na = 23, O = 16, N = 14 : g \cdot mol^{-1})$$

الف) در اثر واکنش میان این دو ترکیب رسوب قرمز رنگی تشکیل می شود.

ب) درصد جرمی نیتروژن در نقره نیترات به تقریب 2% برابر درصد جرمی سدیم در سدیم کلرید است.

پ) جرم رسوب تشکیل شده برابر $71.75 \text{ گرم می باشد}.$

ت) غلظت یون نیترات در مخلوط نهایی برابر $5 \text{ مولار است که در طول واکنش ثابت می ماند}.$

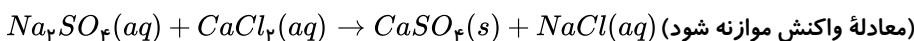
۱ (۱)

۲ (۲)

۳ (۳)

۴ (۴)

۱۳۶ - به $200 \text{ گرم محلول } 35.5 \text{ درصد جرمی سدیم سولفات مقدار لازم کلسیم کلرید جامد اضافه می کنیم تا واکنش کامل شود. درصد جرمی یون سدیم در محلول به دست آمده در پایان واکنش پس از جدا کردن رسوب، به کدام عدد نزدیک تر است؟$

$$(O = 16, Na = 23, S = 32, Cl = 35.5, Ca = 40 : g \cdot mol^{-1})$$

۱۳,۵ (۱)

۱۲,۳ (۲)

۱۱,۵ (۳)

۹ (۴)

۱۳۷ - اگر $1 \text{ لیتر محلول } 25 \text{ مولار باریم کلرید با مقدار کافی سولفوریک اسید واکنش دهد، چند گرم ترکیب نامحلول در آب تشکیل می شود؟$
 $(Ba = 137, S = 32, O = 16 : g \cdot mol^{-1})$

۵۵,۹ (۱)

۷۹,۲۲ (۲)

۸۳,۸۸ (۳)

۹۳,۲ (۴)

۱۳۸ - تقریباً چند گرم کلسیم کلرید به $160 \text{ گرم محلول } 40\% \text{ جرمی کلسیم کلرید اضافه کنیم تا محلول } 60\% \text{ جرمی آن به دست آید؟$

۱۶۰ (۱)

۸۰ (۲)

۴۰ (۳)

۶۴ (۴)

۱۳۹ - به $75 \text{ میلی لیتر از محلول } 4\% \text{ جرمی سدیم هیدروکسید در آب به چگالی } 1.2g \cdot mL^{-1}$ چند میلی لیتر آب به اضافه شود تا محلول $45 \text{ مولار آن دست آید؟}$
 $(Na = 23, O = 16, H = 1 : g \cdot mol^{-1})$

۱۲۵ (۱)

۱۲۰ (۲)

۸۰ (۳)

۷۵ (۴)

۱۴۰ - دو محلول شامل اتانول و آب که اولی دارای ۶۵٪ جرم اتانول است، در نظر بگیرید اگر ۴۰۰ گرم از محلول اول با ۵۰۰ گرم از محلول دوم با هم مخلوط شوند، درصد جرم اتانول و آب به ترتیب از راست به چپ در محلول پایانی به طور تقریبی کدام است؟

۶۹,۲ - ۳۰,۸ (۱)

۳۰,۸ - ۶۹,۲ (۲)

۷۱,۱ - ۲۸,۹ (۳)

۲۸,۹ - ۷۱,۱ (۴)

۱۴۱ - در محلول ۲٪ مولار $NaCl$ ، درصد جرمی حل شونده کدام است؟ ($Na = ۲۳, Cl = ۳۵, ۵ : g \cdot mol^{-1}$) (چگالی محلول را در نظر بگیرید).

۱ (۱)

۲۰ (۲)

۵ (۳)

۱۰ (۴)

۱۴۲ - غلظت گاز کربن موکسید در یک نمونه ۵۰ کیلوگرمی هوا، 56 ppm می‌باشد. درصد جرمی CO و تعداد مول آن در این نمونه هوا به ترتیب از راست به چپ کدام‌اند؟ ($C = ۱۲, O = ۱۶ : g \cdot mol^{-1}$)

۰,۸,۱۱,۲ (۱)

۰,۴,۱۱,۲ (۲)

۰,۴,۵,۶ (۳)

۰,۴,۰,۰۵۶ (۴)

۱۴۳ - چند میلی‌لیتر از محلول ۵٪ مولار کلسیم نیترات باید با آب خالص مخلوط شود تا 500 ppm محلول با غلظت $40\text{ g} \cdot mol^{-1}$ دست آید؟ ($Ca = ۴۰ : g \cdot mol^{-1}$)

۲,۵ (۱)

۱۰ (۲)

۲ (۳)

۵ (۴)

۱۴۴ - برای تهیه محلول ۶٪ مولار پتاسیم هیدروکسید، ۸٪ میلی‌لیتر آب مقطر را به ۱۵۰ گرم از محلول پتاسیم هیدروکسید با چگالی $1,25g \cdot mL^{-1}$ اضافه می‌کنیم. درصد جرمی محلول پتاسیم هیدروکسید اولیه کدام است؟ ($K = ۳۹, O = ۱۶, H = ۱ : g \cdot mol^{-1}$)

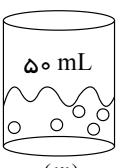
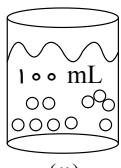
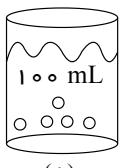
۷ (۱)

۱۲,۵ (۲)

۴,۴۸ (۳)

۱۰ (۴)

۱۴۵ - با توجه به شکل مقابل، چند مورد از عبارت‌های زیر نادرست هستند؟ (هر گوی معادل ۱٪ مول ذره است).
الف) نسبت غلظت مولی ظرف (۱) به غلظت مولی ظرف (۲) برابر ۵٪ است.

ب) با افزودن ۵٪ میلی‌لیتر آب به ظرف (۳)، غلظت مولی محلول حاصل نصف غلظت مولی ظرف (۳) خواهد شد.

پ) با مخلوط کردن محلول دو ظرف (۱) و (۳) محلولی حاصل می‌شود که غلظت محلول ظرف (۳) است.

ت) با دو برابر کردن حل شونده ظرف (۳)، نسبت غلظت محلول حاصل به غلظت محلول ظرف (۱) برابر ۲ خواهد بود.

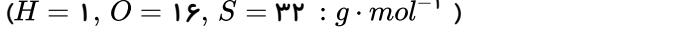
۴ (۱)

۲ (۲)

۲ (۳)

۱ (۴)

۱۴۶ - ۵ میلی‌لیتر محلول ۱٪ مولار سدیم هیدروکسید را با اضافه کردن آب به حجم ۱۰۰ میلی‌لیتر می‌رسانیم. چند میلی‌لیتر از محلول جدید با $2mL^{-1}$ محلول ۴۹ درصد جرمی سولفوریک اسید (H_2SO_4) با چگالی $1,4g \cdot mL^{-1}$ به طور کامل واکنش می‌دهد؟ ($H = ۱, O = ۱۶, S = ۳۲ : g \cdot mol^{-1}$)

۴۰ (۱)

۲۴ (۲)

۵۶ (۳)

۶۰ (۴)

۱۴۷ - ۲۰۰ mL-۱٪ محلول پتاسیم کلرید با غلظت $250mol \cdot L^{-1}$ را به $1mol \cdot L^{-1}$ اضافه می‌کنیم. غلظت چون کلرید در محلول به دست آمده چند $mol \cdot L^{-1}$ است؟

۰,۲۷۵ (۱)

۰,۲۵ (۲)

۰,۲ (۳)

۰,۱۵ (۴)

۱۴۸ - به ۷۵ میلی‌لیتر از محلول ۴٪ جرمی سدیم هیدروکسید در آب به چگالی $1,2g \cdot mL^{-1}$ چند میلی‌لیتر آب اضافه شود تا محلول ۴۵٪ مولار آن دست آید؟ ($Na = ۲۳, O = ۱۶, H = ۱ : g \cdot mol^{-1}$)

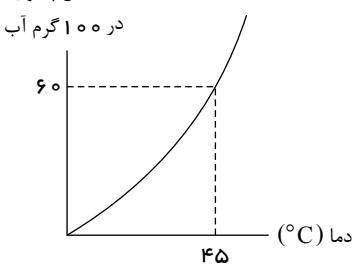
۱۲۵ (۱)

۱۲۰ (۲)

۸۰ (۳)

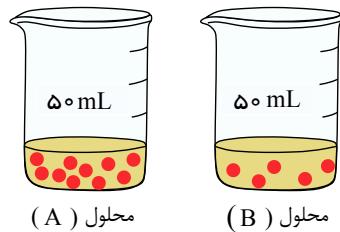
۷۵ (۴)

۱۴۹ - با توجه به منحنی انحلال‌پذیری زیر، غلظت محلول سیرشده پتانسیم نیترات در دمای $45^{\circ}C$ چند $mol \cdot L^{-1}$ است؟ (چگالی محلول را انحلال‌پذیری در نظر بگیرید). ($K = ۳۹, N = ۱۴, O = ۱۶ : g \cdot mol^{-1}$)

- ۳,۲۵ ①
۳,۷۵ ②
۴,۲۵ ③
۴,۷۵ ④

۱۵۰ - با توجه به شکل زیر کدام یک از نتیجه‌گیری‌های زیر صحیح است؟ (هر ذره حل‌شونده در شکل همارز ۱۰۰٪ مول می‌باشد و حجم هر دو محلول برابر ۵۰ میلی‌لیتر است).

غلظت مولی در محلول A دو برابر غلظت مولی در محلول A است.

اگر محلول A را به دو بخش هم حجم تقسیم کنیم، غلظت هر بخش دو برابر غلظت محلول B می‌باشد.

با افزودن محلول A به محلول B ، غلظت مولی محلول نهایی سه برابر غلظت مولی محلول B اولیه خواهد بود.

۴

با افزودن پنج ذره به محلول B و نیز اضافه کردن ۵۰ میلی‌لیتر آب مقطر به ظرف B ، غلظت محلول‌های A و B برابر می‌شود.

۱۵۱ - اگر ۴۳,۵ میلی‌گرم از نمک XBr را در آب حل کرده و حجم محلول به دست آمده را به $۱۰۰ mL$ برسانیم، غلظت یون (aq) در آن برابر $۳۵ ppm$ می‌شود. عنصر X کدام است؟ (چگالی محلول به دست آمده را برابر $۱ g \cdot mL^{-1}$ در نظر بگیرید). ($Br = ۸۰, Li = ۷, Na = ۳۹, K = ۳۹, Rb = ۸۵, ۵ : g \cdot mol^{-1}$)

Rb ⑤

K ④

Na ②

Li ①

۱۵۲ - با توجه به جدول‌های انحلال‌پذیری A و B در دماهای مختلف، کدام یک از عبارت‌های زیر نادرست است؟

$\theta ({}^{\circ}C)$	۱۰	۲۰	۳۰
S_A	۷۵	۷۸	۸۱

$\theta ({}^{\circ}C)$	۱۰	۲۰	۳۰
S_B	۵۵	۶۲	۶۹

۱ تأثیر دما بر روی انحلال‌پذیری ماده B از A بیشتر است.

۲

در دماهی که انحلال‌پذیری این دو ماده باهم برابر است، غلظت مولی و درصد جرمی محلول A و B نیز باهم برابر است.

۳ اگر ۷۶ گرم محلول سیرشده A در دمای $40^{\circ}C$ را تا دمای $20^{\circ}C$ سرد کنیم $4^{\circ}C$ سرد کنیم $2,4$ گرم رسوب تشکیل می‌شود.

۴ اگر در $20^{\circ}C$ در 400 گرم آب، 400 گرم نمک B را حل کنیم یک ترکیب سیرنشده به دست می‌آید.

۱۵۳ - 200 میلی‌لیتر از محلول $1450 g \cdot L^{-1}$ آمونیوم کلرید را که در دمای $60^{\circ}C$ تهیه شده است، تا دمای $20^{\circ}C$ سرد می‌کنیم. چند گرم کلرید از این محلول رسوب می‌کند؟ (قابلیت انحلال آمونیوم کلرید، $37 g \cdot 100 g \cdot mL^{-1}$ در دمای $20^{\circ}C$ است و چگالی محلول $1.5 g \cdot mol^{-1}$ است).

۳۶,۸ ⑤

۲۴,۶ ④

۱۲,۳ ②

۴۰ ①

۱۵۴ - اگر حداقل تعداد مول ماده A که در دمای معین در مقیاس سلسیوس (θ) در یک کیلوگرم آب می‌توان حل کرد (تا یک محلول سیرشده حاصل شود) را با n نشان دهیم و رابطه $n = ۰,۴\theta + ۰,۴\theta + ۰,۲$ بین n و θ برقرار باشد و معادله انحلال‌پذیری ماده A بر حسب دما در مقیاس سلسیوس (θ) در 100 گرم آب به صورت $S_A = a\theta + b$ باشد مقدار $a \times b$ برابر چند است؟ (نمودار انحلال‌پذیری ماده A را خطی فرض کنید). ($A = ۳۵ g \cdot mol^{-1}$)

۰,۶۸ ⑤

۱,۰۵ ④

۰,۹۸ ②

۰,۹۲ ①

۱۵۵ - اگر 120 گرم محلول سیرشده نمکی در آب 60 درجه سلسیوس را تا دمای 40 درجه سلسیوس سرد کنیم مقداری رسوب تشکیل می‌شود، به قریب چند گرم آب C به محلول اضافه کنیم تا دوباره کل رسوب در محلول حل شود؟ (حلالیت نمک در دماهای 60 و 40 درجه سلسیوس به ترتیب ۱۵ و ۲۰ گرم است).

۱۳۳,۳ ⑤

۱۰۰ ④

۶۴,۶ ②

۳۳,۳ ①

- ۱۵۶ - اگر معادله انحلال‌پذیری سدیم نیترات به صورت $S = ۰,۸\theta + ۷۲$ و معادله انحلال‌پذیری پتاسیم کلرید به صورت $S = ۰,۳\theta + ۲۷$ باشد، کدام موارد از مطالعه زیر صحیح می‌باشند؟ (A) انحلال‌پذیری، $\theta = \text{دما بر حسب } {}^{\circ}\text{C}$
 الف) تأثیر دما بر انحلال‌پذیری پتاسیم کلرید، بیشتر از انحلال‌پذیری سدیم نیترات است.
 ب) انحلال‌پذیری سدیم نیترات و پتاسیم کلرید در دمای ۲۷۳ کلوین به ترتیب ۲۷ و ۷۲ گرم می‌باشد.
 پ) انحلال‌پذیری سدیم نیترات در دمای اتاق بیشتر از انحلال‌پذیری پتاسیم کلرید است.
 ت) درصد جرمی محلول سیرشدهٔ پتاسیم کلرید در دمای ${}^{\circ}\text{C} = ۱۰$ به تقریب برابر ۲۳ درصد می‌باشد.

(۴) الف - ت

(۳) پ - ت

(۲) ب - پ

(۱) الف - ب

- ۱۵۷ - کدام گزینهٔ همهٔ جاهای خالی زیر را به درستی تکمیل می‌کند؟ (به ترتیب از راست به چپ)
 آ) در افراد مبتلا به سنگ کلیه، مقدار برخی نمک‌های کلسیم‌دار در ادرار از انحلال‌پذیری آنها ..... است.
 ب) میانگین قدرت پیوند یونی در $MgSO_4$ و پیوندهای هیدروژنی در آب، از نیروی جاذبهٔ یون - دوقطبی در محلول آنها ..... است.
 پ) در فشار ۱ atm و در هر دمایی، انحلال‌پذیری گاز CO_2 از NO ..... است.
 ت) اگر انحلال‌پذیری ماده‌ای در آب در دمای ${}^{\circ}\text{C} = ۲۵$ برابر ۱۶ باشد، ماده‌ای ..... محسوب می‌شود.

(۴) کمتر، بیشتر، کمتر، بیشتر

(۳) کمتر، بیشتر، کمتر، نامحلول

(۲) بیشتر، کمتر، کمتر، م محلول

(۱) بیشتر، بیشتر، کمتر، کم محلول

- ۱۵۸ - در صورتی که معادلهٔ انحلال‌پذیری دو مادهٔ A و B بر حسب دما به ترتیب به صورت $S_A = ۰,۳\theta + ۲۷$ و $S_B = ۰,۸\theta + ۷۲$ باشد، چند مورد از عبارت‌های زیر صحیح می‌باشد؟
 الف) اثر افزایش دما بر انحلال‌پذیری مادهٔ A بیشتر از اثر افزایش دما بر انحلال‌پذیری مادهٔ B است.
 ب) نمودار انحلال‌پذیری دو مادهٔ A و B هر دو سیر صعودی دارند.
 پ) در دمای ${}^{\circ}\text{C} = ۳۰$ با حل کردن ۴۸ گرم از مادهٔ A در ۵۰ گرم آب، یک محلول سیر شده به وجود می‌آید.
 ت) در دمای ${}^{\circ}\text{C} = ۲۰,۲۵$ در ۵۰ گرم آب به طور کامل حل می‌شود.

(۴) (۴)

(۳) (۳)

(۲) (۲)

(۱) (۱)

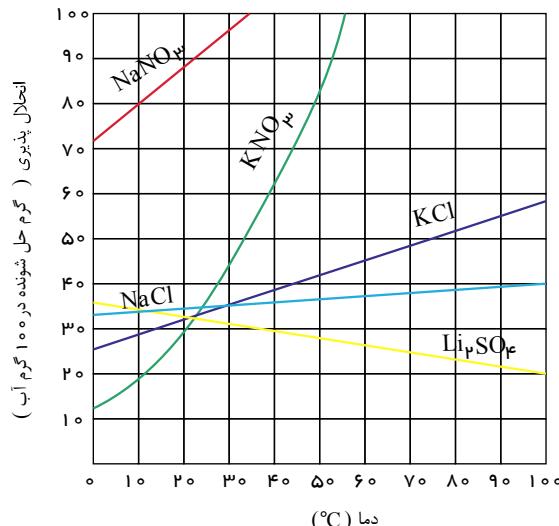
۱۵۹ - با توجه به جدول مقابل، کدام عبارت نادرست است؟

$\theta({}^{\circ}\text{C})$	۰	۱۰	۲۰	۳۰
S $(\frac{g KCl}{100g H_2O})$	۲۶	۳۰	۳۴	۳۸

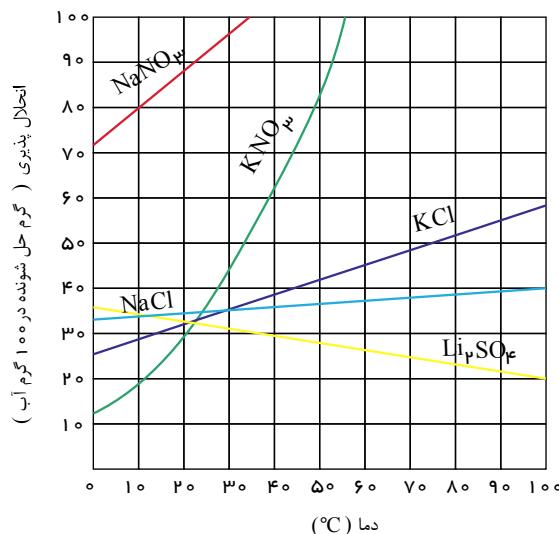
(۱)

معادلهٔ انحلال‌پذیری نمودار KCl به صورت $S = ۰,۴\theta + ۲۶$ است.فرآیند انحلال KCl در آب، گرم‌گیر است.انحلال‌پذیری KCl با ترکیبی که معادلهٔ انحلال‌پذیری آن به صورت $S = ۰,۲\theta + ۳۱$ است، در دمای ${}^{\circ}\text{C} = ۳۵$ یکسان است.در ۲۰ گرم محلول سیرشدهٔ KCl در دمای ${}^{\circ}\text{C} = ۲۰$ ۵۱ گرم پتاسیم کلرید وجود دارد.

۱۶۰ - ۴۸۰ گرم محلول پتاسیم نیترات سیر شده را از دمای $40^{\circ}C$ تا $30^{\circ}C$ سرد می کنیم. به ترتیب چند گرم نمک در این دما رسوب خواهد کرد و چند گرم آب در این دما باید به محلول افزود تا دوباره به محلول سیر شده تبدیل شود؟

۱۶۱ - با توجه به نمودار رویه‌رو اگر ۴۲۵ گرم محلول سیر شده پتاسیم نیترات در دمای $21^{\circ}C$ را تا دمای $45^{\circ}C$ سرد کنیم، مقداری رسوب پتاسیم نیترات تشکیل می‌شود. برای تشکیل محلول سیر شده پتاسیم نیترات در دمای $30^{\circ}C$ با استفاده از این مقدار رسوب تشکیل شده تقریباً به چند گرم آب

نیاز داریم؟

- ۱) ۱۰۰
۲) ۱۴۴,۵
۳) ۲۰۰
۴) ۲۲۲,۲

۱۶۲ - درصد جرمی پتاسیم نیترات در محلول ۱,۸ مولار از این ماده برابر $13,5\%$ است. چگالی این محلول بر حسب گرم بر میلی‌لیتر تقریباً برابر بوده و محلول ذکر شده در دمای C° از نوع ..... است. (انحلال‌پذیری پتاسیم نیترات در دمای $50^{\circ}C$ درجه سلسیوس برابر ۸۲ گرم است). ($K = ۳۹, N = ۱۴, O = ۱۶ : g \cdot mol^{-1}$)

۱) ۱,۳۵, فراسیر شده

۲) ۱,۲۴, سیر شده

۳) ۱,۳۵, سیر نشده

۴) ۱,۲۴, سیر نشده

۱۶۳ - با توجه به جدول زیر، در ۳۸ گرم محلول سیر شده سدیم نیترات در دمای $22,5^{\circ}C$ ، چند گرم سدیم نیترات حل شده است و درصد جرمی محلول سیر شده آن در ۱۰۰ گرم آب در چه دمایی برابر $50^{\circ}C$ می‌باشد؟ (گزینه‌ها را به ترتیب از راست به چپ بخوانید).

$\theta^{\circ}(C)$	۰	۱۰	۲۰	۳۰
$S[\frac{g NaNO_3}{100g H_2O}]$	۷۲	۸۰	۸۸	۹۶

۱) ۳۲,۵, ۳۴, ۲

۲) ۳۵, ۱۸

۳) ۳۵, ۳۴, ۲

۴) ۳۲,۵, ۱۸

۱۶۴ - اگر ۵۴ گرم محلول سیرشده نقره نیترات از دمای $25^{\circ}C$ سرد شود، مقداری از $AgNO_3$ تهنشین می‌شود. چند گرم آب $20^{\circ}C$ باید به ظرف اضافه کنیم تا دوباره، کل $AgNO_3$ تهنشین شده در محلول حل شود؟ (انحلال‌پذیری نقره نیترات در دمای $25^{\circ}C$ و $20^{\circ}C$ به ترتیب 440 g و 216 g در 100 g آب است)

۱۰,۴ (۲)

۱۲,۷ (۳)

۱۰ (۲)

۲۰,۳ (۱)

۱۶۵ - با توجه به جدول زیر که مربوط به جدول زیری سدیم نیترات در دماهای مختلف است، به تقریب در چه دمایی درصد جرمی محلول سیرشده حاصل حدود ۴۸,۵۶ است؟

$\theta(^{\circ}C)$	۰	۱۰	۲۰	۳۰
$S(\frac{g\ NaNO_3}{100g H_2O})$	۷۲	۸۰	۸۸	۹۶

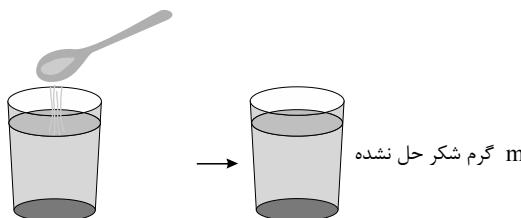
۲۸ (۲)

۲۶ (۳)

۲۴ (۲)

۲۲ (۱)

۱۶۶ - شکل زیر، نمایی از آغاز و پایان انحلال مقداری شکر ($C_{12}H_{22}O_{11}$) را در آب در دمای $25^{\circ}C$ نشان می‌دهد. اگر m گرم شکر حل شده در مجموع دارای $10,418 \times 10^{-4}$ اتم باشد، جرم محلول سیرشده حاصل چقدر است؟ (انحلال‌پذیری شکر در دمای $25^{\circ}C$ برابر 205 گرم در 100 گرم آب است). ($O = 16, C = 12, H = 1 : g \cdot mol^{-1}$)

۳۰۰ (۱)

۹۱۵ (۲)

۹۸۳,۴ (۳)

۶۱۵ (۴)

۱۶۷ - با توجه به جدول زیر که انحلال‌پذیری برخی مواد را در دمای $25^{\circ}C$ در آب نشان می‌دهد، کدام مطلب درست است؟ (چگالی آب $= 1g \cdot ml^{-1}$ ، $Cl = 35,5$ ، $Na = 23 : g \cdot mol^{-1}$)

نام حل شونده	فرمول شیمیایی	انحلال‌پذیری ($\frac{گرم حل شونده}{100g H_2O}$)
شکر	$C_{12}H_{22}O_{11}$	۲۰۵
سدیم نیترات	$NaNO_3$	۹۲
سدیم کلرید	$NaCl$	۳۶
کلسیم سولفات	$CaSO_4$	$0,23$
کلسیم فسفات	$Ca_3(PO_4)_2$	5×10^{-4}
نقره کلرید	$AgCl$	$2,1 \times 10^{-4}$
باریم سولفات	$BaSO_4$	$1,9 \times 10^{-4}$

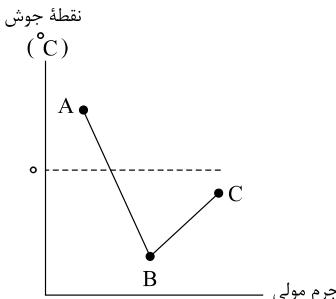
(۱) در این جدول ۳ ماده محلول، ۲ ماده کم محلول ۲ ماده نامحلول وجود دارد.

(۲) غلطت محلول سیر شده باریم سولفات در دمای $25^{\circ}C$ به تقریب برابر 4 ppm می‌باشد.

(۳) در دمای $25^{\circ}C$ در 200 میلی‌لیتر آب به تقریب $2,1$ مول سدیم کلرید می‌توان حل کرد.

(۴) در دمای $25^{\circ}C$ در 50 g آب، انحلال هر مقدار کمتر از 205 g شکر در آب یک محلول سیر شده پدید می‌آورد.

۱۶۸ - با توجه به نمودار زیر که نقطه جوش ترکیب‌های هیدروژن دار ۳ عنصر اول یکی از گروه‌های دسته P جدول دوره‌ای را نشان می‌دهد، کدام مطلب درست است؟

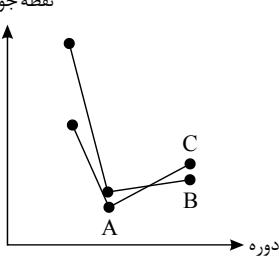
۱) نمودار مقابل می‌تواند مربوط به ترکیب‌های هیدروژن دار عنصرهای گروه ۱۵ جدول دوره‌ای باشد.

۲) بین مولکول‌های هیچ کدام از نمادهای A , B , C یا D نمی‌تواند پیوند هیدروژنی تشکیل شود.

۳) گشتاور دوقطبی ماده A از ماده B بیشتر است.

۴) در ساختار لوویس ماده B , یک جفت الکترون ناپیوندی وجود دارد.

۱۶۹ - نمودار رویه‌رو به نقطه جوش ترکیبات هیدروژن دار عنصرهای گروه‌های ۱۵ و ۱۷ جدول دوره‌ای مربوط است. در این نمودار نقاط A , B و C به ترتیب از راست به چپ می‌توانند مربوط به کدام ترکیب‌ها باشند؟

۱) $AsH_3 - HBr - PH_3$

۲) $NH_3 - HCl - PH_3$

۳) $HCl - AsH_3 - HI$

۴) $HF - SbH_3 - HI$

۱۷۰ - با توجه به جدول رویه‌رو که نقطه جوش سه ترکیب قطبی با جرم‌های مولی برابر را نشان می‌دهد، چند مورد از عبارت‌های زیر درست است؟

ترکیب	A	B	C
نقطه جوش	$225^{\circ}C$	$250^{\circ}C$	$278^{\circ}C$

الف) جهت‌گیری مولکول‌های C در میدان الکتریکی نسبت به دو ترکیب دیگر محسوس‌تر است.

ب) مقایسه قدرت نیروی بین‌مولکولی سه ترکیب داده شده به صورت $C > B > A$ است.

پ) در میان سه ترکیب داده شده اتحلال پذیری ترکیب A در هگزان بیشتر است.

ت) در اتحلال ترکیب B در آب، جاذبه‌های حل شونده با حلال در محلول بزرگ‌تر از میانگین جاذبه‌ها در حل لال خالص و حل شونده خالص است.

۱) ۴

۲) ۳

۳) ۲

۴) ۱

۱۷۱ - اگر در ترکیب کربونیل سولفید (SCO) اتم گوگرد را با دو گروه متیل جایگزین کنیم؛ ترکیب A به دست می‌آید و اگر فرآورده حاصل از واکنش اتن با آب را B بنایم، کدام مطلب نادرست است؟

۱) ترکیب B نسبت به ترکیب A دارای نقطه جوش بالاتری است.

۲) هر دو ترکیب به هر نسبتی در آب حل می‌شوند و نمی‌توان محلول سیرشده‌ای از آن‌ها تهیه کرد.

۳) نسبت شمار جفت الکترون‌های پیوندی به ناپیوندی در ترکیب A از این نسبت در ترکیب B بزرگ‌تر است.

۴) در غلظت یکسان، رسانایی محلول ترکیب A نسبت به ترکیب B ، بیشتر است.

۱۷۲ - در چه تعداد از عبارت‌های زیر، تمام ویژگی‌های داده شده برای ماده موردنظر درست است؟

- هیدروژن فلوئورید: جهت‌گیری در میدان الکتریکی - دارا بودن بالاترین نقطه جوش در بین هیدروژن هالیدها - الکترولیت ضعیف در حالت محلول آبی

- اتانول: حلال در تهیه مواد دارویی و آرایشی - توانایی تشکیل پیوند هیدروژنی با مولکول‌های آب - گشتاور دوقطبی بزرگ‌تر از صفر

- استون: حلال در آزمایشگاه - گشتاور دوقطبی برابر با صفر - غیرالکترولیت در حالت محلول آبی

- آمونیاک: گشتاور دوقطبی بزرگ‌تر از صفر - الکترولیت ضعیف در حالت محلول آبی - توانایی تشکیل پیوند هیدروژنی

۱) ۴

۲) ۳

۳) ۲

۴) ۱

۱۷۲ - در یک لیتر از کدام محلول زیر در نتیجه اتحلال، تعداد یون بیشتری تولید می‌شود؟

۱) محلول ۱,۰ مولار آمونیوم سولفات

۲) محلول ۲,۰ مولار منیزیم کربنات

۱) محلول ۱,۰ مولار آمونیوم سولفات

۲) محلول ۲,۰ مولار کلسیم کلرید

۱۷۴ - احلال پذیری CO_2 در آب در دمای $25^\circ C$ و فشار یک اتمسفر برابر با 145 atm گرم در 100 ml آب است. اگر فشار CO_2 در یک بطری نوشیدنی گازدار $1,5\text{ l}$ باشد، پس از باز شدن در بطری و گذشت زمان کافی در دمای $25^\circ C$ ، تقریباً چند گرم گاز CO_2 از بطری خارج می‌شود؟ (چگالی نوشیدنی را $1\text{ g} \cdot mL^{-1}$ فرض کنید).

۰,۴۸ ۲

۰,۶۰ ۳

۴,۴ ۲

۲,۹ ۱

۱۷۵ - در فشار معین، احلال پذیری گاز اکسیژن در دماهای $5^\circ C$ و $35^\circ C$ به ترتیب برابر با 575 ml و 350 ml گرم است. چنانچه دمای یک آکواریوم حاوی آب را از $35^\circ C$ به $5^\circ C$ کاهش دهیم، چند گرم گاز اکسیژن اضافه‌تر می‌توان در آن حل کرد؟

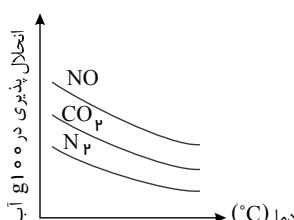
۱,۵ ۲

۱۵ ۳

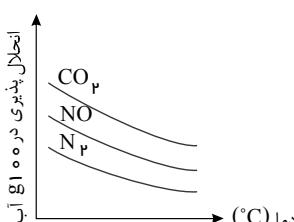
۸ ۲

۰,۸ ۱

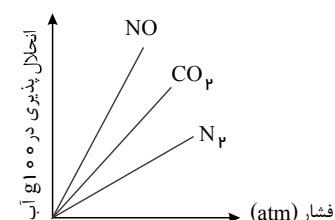
۱۷۶ - کدام گزینه نمودار احلال پذیری گازهای NO , CO_2 و N_2 را طبق قانون هنری به درستی نشان می‌دهد؟

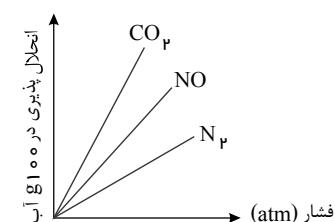
۲

۲

۱

۳

۱۷۷ - با توجه به جدول زیر کدام گزینه درست است؟

نماد مادهٔ فرضی در حالت مایع	<i>A</i>	<i>B</i>	<i>C</i>	<i>D</i>
گشتاور دوقطبی (D)	۰	۱,۸	≈ ۰	۲,۴

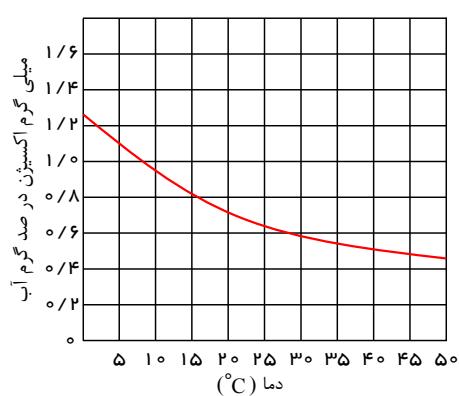
۱ نیروی جاذبهٔ بین مولکولی در مادهٔ *C* از نوع هیدروژنی است.

۲ جاذبهٔ حاصل از مخطوط کردن دو مادهٔ *A* و *B* بیشتر از میانگین جاذبهٔ بین مولکولهای *A* خالص و *B* خالص است.

۳ نوع جاذبهٔ بین مولکولی در *A* وان دروالسی است.

۴ دو مادهٔ *D* و *B* یک مخلوط ناهمگن تشکیل می‌دهند.

۱۷۸ - ادامه زندگی اغلب ماهی‌ها هنگام پذیر است که غلظت اکسیژن محلول در آب بیشتر از 5 ppm باشد. نمودار زیر احلال پذیری گاز اکسیژن در آب دریا را نشان می‌دهد. حداقل دمای آب برای ادامه زندگی ماهی‌ها با توجه به احلال پذیری گاز اکسیژن، تقریباً چند درجهٔ سانتیگراد است؟

۲۵ ۱

۳۰ ۲

۴۰ ۳

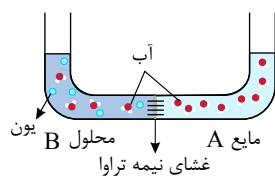
۴۵ ۴

۱۷۹ - رسانایی الکتریکی کدام محلول از بقیه بیشتر است؟

(۱) محلول $۰,۵\text{ M}$ اتانول (۲) محلول $۰,۵\text{ M}$ سدیم نیترات (۳) محلول $۰,۵\text{ M}$ آمونیوم سولفات

(۱) محلول $۰,۵\text{ M}$ اتانول (۲) محلول $۰,۵\text{ M}$ سدیم نیترات (۳) محلول $۰,۵\text{ M}$ آمونیوم سولفات

۱۸۰ - مایع A ۵ مول آب خالص و محلول B شامل 2 mol از انواع یون‌ها در 100 ml میلی‌لیتر از یک نمونه محلول آبی است. با گذشت زمان، کدام پدیده روی نمی‌دهد؟ ($O = 16, H = 1 : g \cdot mol^{-1}$)

۱) غلظت محلول B بیشتر از 2 M خواهد شد.

۲) جرم و حجم مایع A کاهش و جرم و حجم محلول B افزایش می‌یابد.

۳) با وارد کردن نیرو بر محلول B، جرم مایع A از 90 g بیشتر خواهد شد.

۴) اگر مایع A شامل 1 mol از انواع یون‌ها در 100 ml میلی‌لیتر آب می‌بود، جرم این محلول پس از گذشت زمان کاهش می‌یافتد.

پاسخنامه تشریحی

۱ - گزینه ۱ همه عبارت‌ها صحیح‌اند.

۲ - گزینه ۴

$$m = ۲,۵mg \times \frac{۱۰^{-۱}g}{۱mg} \times \frac{۱۰^{-۱}kg}{۱g} = ۲,۵ \times ۱۰^{-۲}kg$$

$$E = mc^2 \Rightarrow E = ۲,۵ \times ۱۰^{-۲} \times (۳ \times ۱۰^8)^2 = ۲۲,۵ \times ۱۰^{۱۰} J$$

$$\frac{۱۰}{۱۰۰} \times ۲۲,۵ \times ۱۰^{۱۰} = ۱۸ \times ۱۰^{۱۰} J$$

$$۱۸ \times ۱۰^{۱۰} J \times \frac{۱g}{۳۶۰J} \times \frac{۱kg}{۱۰^{-۱}g} \times \frac{۱ton}{۱۰^{-۱}kg} = ۵۰۰ton$$

۳ - گزینه ۳ این مسأله را می‌توان به دو روش زیر حل کرد:

$${}^A_Zy^n$$

$${}^{A'}_{Z'}x^{n'}$$

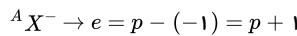
$$e = e' \Rightarrow z - n = z' - n' \Rightarrow z = z' - n' + n \Rightarrow N = N' \Rightarrow A - Z = A' - Z' \Rightarrow A - Z' + n' - n = A' - Z' \Rightarrow A - A' = n - n'$$

یعنی اختلاف عدد جرمی دو گونه همان اختلاف بار الکتریکی آن‌ها است.

$$\Rightarrow A - ۳۵ = -۲ - (-۱) \Rightarrow A = ۳۵ - ۱ = ۳۴$$

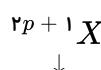
روش دوم: با توجه به این‌که الکترون‌های این دو یون با هم برابرند باید پروتون X باشد چون نوترون‌های این دو یون با هم برابرند. اختلاف عدد جرمی آن‌ها همان اختلاف پروتون‌های آن‌ها خواهد بود. در نتیجه عدد جرمی Y باید یک واحد کمتر از عدد جرمی X باشد.

۴ - گزینه ۱

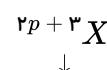
$$A = n + p \rightarrow n = A - p \xrightarrow{e=n} p + 1 = A - p \rightarrow A = ۲p + 1$$

سبک تر

$$\%f_1 = ۶۲,۵$$

سنگین تر

$$\%f_r = ۳۷,۵$$

$$\bar{M} = ۳۵,۷۵ = \frac{(۲p + 1) \times ۶۲,۵ + (۲p + ۳) \times ۳۷,۵}{۱۰۰} \Rightarrow p = ۱۷$$

۵ - گزینه ۳ ابتدا تعداد الکترون هر یون را تعیین می‌کنیم:

$${}^{۱۳}Al^{۳+} : \bar{e} = ۱۳ - ۳ = ۱۰$$

$${}^{۱۵}P^{۳-} : \bar{e} = ۱۵ + ۳ = ۱۸$$

$$?g_{p^{۳-}} = ۵,۴g_{Al^{۳+}} \times \frac{۱mol_{Al^{۳+}}}{۲۷g_{Al^{۳+}}} \times \frac{۱mol_{\bar{e}}}{۱mol_{Al^{۳+}}} \times \frac{۱mol_{p^{۳-}}}{۱۸mol_{\bar{e}}} \times \frac{۳۱g_{p^{۳-}}}{۱mol_{p^{۳-}}} \simeq ۳,۴۴g_{p^{۳-}}$$

۶ - گزینه ۳ بررسی گزینه‌ها:

(۱) ایزوتوپ: اتم‌هایی از یک عنصر که اعداد جرمی متفاوت دارند.

${}^{۴۳}_{۴۳}M$, ${}^{۱۰۱}_{۴۴}Z$ ایزوتوپ نیستند زیرا اعداد اتمی متفاوت دارند. $\Rightarrow$

${}^{۹۹}_{۴۳}A$, ${}^{۹۹}_{۴۴}X$ ایزوتوپ نیستند و اتم‌های متفاوتی هستند زیرا عدد اتمی متفاوت است. $\Rightarrow$

$${}^{۱۰۱}_{۴۳}M \Rightarrow \frac{P: ۴۳}{n = ۱۰۱ - ۴۳} = ۵۸ \Rightarrow \frac{n}{p} = \frac{۵۸}{۴۳} < ۱,۵$$

بن عنصر پایدار است زیرا نسبت $\frac{n}{p}$ از $۱,۵$ کوچکتر است.

(۲) همه عنصر A و تمامی عناصر موجود در جهان باید توسط واکنش‌های هسته‌ای در درون ستاره‌ها ساخته شوند و عنصر Tc در زمین نیز وجود ندارد و باید در واکنشگاه ساخته شود.

(۱) یون یدید با یون Tc اندازه مشابه دارد اما در گزینه ۴ X , ${}^{۹۹}_{۴۴}X$ آمده که متفاوت هستند.

$$A \rightarrow \frac{p_A}{n_A} = ۰,۸ = \frac{۴}{۵}$$

$$B \rightarrow n_B = ۶۰ - ۲۷ = ۳۳$$

$$A^{3+} \Rightarrow e_{A^{3+}} = 33 + 4 = 37$$

$$A \Rightarrow e_A = p_A = 37 + 3 = 40$$

$$\frac{p_A}{n_A} = \frac{4}{5} \Rightarrow \frac{40}{n_A} = \frac{4}{5} \Rightarrow n_A = 50$$

$$\begin{cases} n_A = 50, p_A = 40 \\ n_B = 60 \end{cases} \quad \begin{cases} A_A = 50 + 40 = 90 \\ A_B = 60 \end{cases} \rightarrow \frac{A_A}{A_B} = \frac{90}{60} = 1.5$$

گزینه ۳ - ۸

$$p + n = 52 \Rightarrow \frac{n}{n - e} = 4 \rightarrow 4n - 4e = n \rightarrow 3n = 4e \Rightarrow e = \frac{3}{4}n$$

$$\begin{cases} p + n = 52 \\ p - \frac{3}{4}n = 24 \end{cases} \Rightarrow \frac{7}{4}n = 24 \Rightarrow n = \frac{48 \times 4}{7} = 28 \Rightarrow p = 52 - 28 = 24$$

این عنصر هم دوره Kr است، پس در دوره چهارم است.۹ - گزینه ۱ برای حل اینگونه مسائل از M نماد جرم و n تعداد نیم عمر عنصر استفاده می‌کنیم:جرم اولیه هسته‌های عنصر x را M و تعداد نیم عمر آن را n در نظر می‌گیریم، بعد از هر ۲ ساعت جرم اولیه x نصف می‌شود تا به $\frac{M}{2^n}$ می‌رسد:

$$X : M \xrightarrow{\frac{1}{2}} \frac{M}{2} \xrightarrow{\frac{1}{2}} \frac{M}{4} \xrightarrow{\frac{1}{2}} \frac{M}{8} \xrightarrow{\frac{1}{2}} \frac{M}{16} \Rightarrow \frac{M}{2^n}, n = \frac{16}{2} = 8$$

حال جرم اولیه هسته‌های Y را M' در نظر می‌گیریم و n' تعداد نیم عمر آن.در سوال ذکر شده که جرم اولیه هر هسته x ۱۹۲ برابر جرم اولیه هسته Y است یعنی:

$$\frac{M}{2^n} = M' - \frac{M'}{2^{n'}} \Rightarrow \frac{192M'}{2^8} = M'\left(1 - \frac{1}{2^{n'}}\right) \Leftarrow M = 192M'$$

$$\Rightarrow 192 = 1 - \frac{1}{2^{n'}} \Rightarrow 2^{n'} = 4 \Rightarrow n' = 2$$

همانگونه که توجه کردید در ۱۶ ساعت که عنصر X نیم عمر را گذرانده، عنصر Y تنها ۲ نیمه عمر را گذرانده است.

$$\frac{16}{2} = 8 \text{ ساعت است.}$$

۱۰ - گزینه ۱ عدد اتمی در ایزوتوپ‌ها یکسان است.

$$Z = Y$$

اختلاف عدد جرمی:

۱ = اختلاف عدد جرمی دو ایزوتوپ

$$p_r = Y$$

$$n_r - e_r = 1 \Rightarrow n_r - p_r = 1 \xrightarrow{\quad} n_r = Y + 1 = Z$$

باتوجه به اختلاف یک واحدی در عدد جرمی، ایزوتوپ X_1 می‌تواند سنگین‌تر و دارای عدد جرمی ۱۶ و یا سبک‌تر و دارای عدد جرمی ۱۴ باشد. باتوجه به گزینه‌ها، مورد ۱ درست است.۱۱ - گزینه ۲ اگر مقدار اولیه ماده پرتوزا را m در نظر بگیریم با گذشت هر ۱۰ دقیقه (یک نیم عمر) مقدار آن نصف می‌شود. حال یک ساعت (۶۰ دقیقه) زمان داریم:

$$n = \frac{t}{T} \Rightarrow n = \frac{60}{10} = 6 \Rightarrow \text{پس باید ۶ نیم عمر سپری شود}$$

$$\text{مقدار اولیه } m_0 \rightarrow \frac{m_0}{2} \rightarrow \frac{m_0}{4} \rightarrow \frac{m_0}{8} \rightarrow \frac{m_0}{16} \rightarrow \frac{m_0}{32} \rightarrow \frac{m_0}{64} \text{ مقدار باقی‌مانده}$$

از طرفی می‌دانیم مقدار متلاشی شده برابر با اختلاف مقدار اولیه و باقی‌مانده است. پس داریم:

$$m_0 - \frac{m_0}{64} = 630 \Rightarrow \frac{64m_0 - m_0}{64} = 630$$

$$\Rightarrow \frac{63}{64}m_0 = 630 \Rightarrow m_0 = 640$$

۱۱ - گزینه ۳ یک شبانه روز معادل ۲۴ ساعت و 6×4 ساعت است.

$$x \xrightarrow{\frac{1}{2}} \frac{x}{2} \xrightarrow{\frac{1}{4}} \frac{x}{4} \xrightarrow{\frac{1}{8}} \frac{x}{8} \xrightarrow{\frac{1}{16}} \frac{x}{16} \text{ جرم باقی‌مانده}$$

$$x, \frac{x}{16}, \frac{x}{16} \Rightarrow x - \frac{x}{16} = \frac{15}{16}x \quad \begin{array}{l} \text{جمله اولیه} \\ \text{جمله باقی‌مانده} \end{array} \quad \Rightarrow \quad \frac{\frac{15}{16}x}{\frac{x}{16}} = 15$$

$$\begin{aligned} AB_2 &= 1 \text{ mol } AB_2 \times \frac{62 \text{ g } AB_2}{0.5 \text{ mol } AB_2} = 124 \text{ g } AB_2 \\ (B) &= \frac{(38 \times 80) + (40 \times 20)}{100} = 38.4 \text{ g} \\ AB_2 &= A + 2B \Rightarrow 124 = A + 2(38.4) \Rightarrow A = 47.2 \text{ g} \end{aligned}$$

۱۴ - گزینه ۴ بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱ و ۲: تناوب ۱ ← ۲ عنصر / تناوب ۲ ← ۸ عنصر / تناوب ۳ ← ۱۸ عنصر / تناوب ۴ ← ۸ عنصر / تناوب ۵ ← ۱۸ عنصر / تناوب ۶ ← ۳۲ عنصر / تناوب ۷ ← ۳۲ عنصر
 گزینه ۳: هم‌گروه‌های Se و در واقع عناصر گروه ۱۶ دارای اعداد اتمی ۱۶، ۱۶، ۳۴، ۵۲ و ۸۴ می‌باشند.
 گزینه ۴: $Ra_{^{88}}$ ، سنگین‌ترین عنصر گروه دوم جدول دوره‌ای است.

۱۵ - گزینه ۱ بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: عنصرهایی با اعداد اتمی ۱۵ و ۳۳ در گروه ۱۵ جدول دوره‌ای قرار دارند.

گزینه ۳: اختلاف عدد اتمی عنصر E با عنصر D برابر با ۲۷ است.گزینه ۴: عناصری که در یک گروه جدول قرار دارند رفتار شیمیایی مشابهی دارند به همین دلیل بار الکتریکی یون‌های پایدار از دو عنصر A و B یکسان است.

۱۶ - گزینه ۳ بررسی گزینه‌های نادرست:

(۱) عنصری با عدد اتمی $Al_{^{13}}$ متعلق به گروه ۱۳ جدول دوره‌ای است که با از دست دادن ۳ الکترون تشکیل کاتیون پایدار Al^{3+} را می‌دهد.(۲) نداد عنصر آنتیموان: Sb می‌باشد.(۳) طلانام دارد و Og اوگانسون نامیده می‌شود.

بررسی گزینه ۳: در این یون تعداد پروتون یک واحد بیشتر از الکترون است.

$$(e = p - 1) \quad \text{یا} \quad p = e + 1$$

$$\begin{cases} n - e = 15 \Rightarrow n - (p - 1) = 15 \Rightarrow n - p = 14 \\ n + p = 108 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} n - p = 14 \\ n + p = 108 \\ \hline 2n = 122 \Rightarrow n = 61 \end{cases}$$

$$n - p = 14 \Rightarrow 61 - p = 14 \Rightarrow p = 47$$

۱۷ - گزینه ۱ تنها عبارت «پ» صحیح است.

 $Se_{^{34}}$ در گروه ۱۶ و دوره چهارم جدول قرار دارد؛ بنابراین با توجه به موقعیت سایر عناصر، A ، B ، C و P ، $Si_{^{14}}$ و $Cl_{^{17}}$ می‌باشند.

بررسی عبارت‌ها:

عبارة «الف»: فسفر، دومین عنصر گروه ۱۵ جدول است که با عنصر $Al_{^{13}}$ هم دوره می‌باشد.عبارة «ب»: $Si_{^{14}}$ در دوره سوم و $V_{^{15}}$ در دوره چهارم جدول قرار دارد.عبارة «پ»: هم‌گروه‌های C که در گروه ۱۷ هستند همگی می‌توانند یون‌های ۱- ایجاد کنند یعنی با دریافت ۱ الکترون به آرایش گاز نجیب برسند.عبارة «ت»: $Te_{^{52}}$ و $Sb_{^{51}}$ به ترتیب در گروه‌های ۱۶ و ۱۵ جدول قرار دارند، در حالی که $P_{^{15}}$ و $Si_{^{14}}$ در گروه‌های ۱۵ و ۱۴ جدول قرار دارند.۱۸ - گزینه ۳ دو عنصر با عدددهای ۷ و ۳۳ در گروه پانزدهم جدول دوره‌ای قرار دارند. عدددهای اتمی ۱۹ و ۳۵ نیز هر دو بین دو گاز نجیب $Ar_{^{18}}$ و $Kr_{^{36}}$ قرار داشته و در یک ردیف از جدول تناوبی جای می‌گیرند.

۱۹ - گزینه ۳

$$n - p = 1 \quad (1)$$

$$e + p = 33 \quad (2)$$

$$p - e = 3 \quad (3)$$

$$\xrightarrow{(1), (2)} n = 19 \Rightarrow A = 19 + 18 = 37$$

عدد جرمی ایزوتوپ X^A برابر ۳۷ است، پس عدد جرمی دو ایزوتوپ دیگر به ترتیب برابر ۴۰ و ۴۳ خواهد بود. با توجه به درصدهای فراوانی، جرم اتمی میانگین حاصل می‌شود.

$$\frac{25(40) + 35(43) + 40(37)}{100} = 39.85 \quad \text{جرم اتمی میانگین}$$

۲۰ - گزینه ۲ در یون M^{3+} تعداد پروتون‌ها ۳ واحد بیشتر از تعداد الکترون‌هاست.

$$p = e + \frac{20}{100}e \quad n = e + \frac{20}{100}e \quad \text{تعداد نوترن‌ها ۲۰ درصد بیشتر از تعداد الکترون‌ها می‌باشد، یعنی:}$$

آن‌ها را در فرمول عدد جرمی قرار می‌دهیم:

$$A = p + n$$

$$47 = (e + 3) + (e + \frac{20}{100}e)$$

$$47 = 2e + 3 \Rightarrow e = 20 \Rightarrow p = e + 3 \Rightarrow p = 20 + 3 = 23$$

۲۱ - گزینه ۳ موارد «پ» و «ت» صحیح هستند.

«پ»: با توجه به شکل حاشیه کتاب درسی در صفحه ۱۵، جرم اتمی سنگین برای اتم لیتیم Li در نظر گرفته شده است. بنابراین مورد «پ» صحیح می‌باشد.
ت) مجموع تعداد ذرات الکترون، پروتون و نوترون در ایزوتوپ سنگین، بیشتر از مجموع تعداد ذرات الکترون، پروتون و نوترون در ایزوتوپ سبک‌تر است.

بررسی سایر موارد:

الف): در اتم پایدارترین ایزوتوپ این عنصر (Li^7 ، تعداد ذرات باردار ۱،۵ برابر تعداد ذرات خنثی می‌باشد.

«ب»: اختلاف تعداد نوترون‌های این دو ایزوتوپ برابر با یک است در صورتی که تعداد نوترون‌های پایدارترین ایزوتوپ هیدروژن برابر صفر می‌باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

$$\text{الف: نادرست. ایزوتوپ پایدار لیتیم } Li^7 \text{ می‌باشد: تعداد ذرات باردار } p = 3 \text{ و } e = 3 \text{ که تعداد ذرات باردار } 1,5 \text{ برابر ذرات بدون بار هستند.}$$

ب: نادرست.

ت و پ موارد صحیح می‌باشند.

۲ - گزینه ۲

$$\begin{aligned} ?CO_2 &= \lambda_{CO_2} \times \frac{1 \text{ mol } CO_2}{44 \text{ g } CO_2} \times \frac{6,02 \times 10^{23} \text{ } CO_2}{1 \text{ mol } CO_2} = 12,04 \times 10^{23} \text{ } CO_2 \\ X &= \frac{12,04 \times 10^{23}}{2} = 6,02 \times 10^{22} \text{ } X \end{aligned}$$

جرم مولی عنصر X را در نظر می‌گیریم:

$$?gX = 6,02 \times 10^{22} X \times \frac{1 \text{ mol } X}{6,02 \times 10^{22} X} \times \frac{MgX}{1 \text{ mol } X} = 1,00 \text{ g } X \Rightarrow M = 1,00 \text{ g } \cdot \text{mol}^{-1}$$

۲۳ - گزینه ۴ از آنجایی که در ایزوتوپ‌های یک اتم پروتون‌ها یکسان است بنابراین عده‌های اتمی یکی می‌باشند.

$$x + 2 = y - 3 \rightarrow y - x = 5$$

و با توجه به اینکه (تعداد p ها = تعداد n ها) بنابراین عدد جرمی با دو برابر پروتون‌ها یکسان است.

$$y + 9 = 2(x + 2) \Rightarrow y - 2x = -5$$

حالا می‌توانیم با حل یک دستگاه معادله را حل کنیم:

$$\begin{cases} y - x = 5 \\ y - 2x = -5 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} y - x = 5 \\ -y + 2x = 5 \end{cases} \Rightarrow (x = 10, y = 15) \rightarrow 2y - x = 2(15) - 10 = 20$$

۲۴ - گزینه ۴ بررسی موارد:

موردنال (الف) با توجه به گزینه‌ها $1,00 \text{ g } NO$ مول از NO گرم جرم دارد.

$$?gNO = 0,01 \text{ mol } NO \times \frac{1 \text{ mol } NO}{1 \text{ mol } NO} = 0,01 \text{ g } NO$$

موردنال (ب)

$$?atom = 0,6 \text{ g } O_2 \times \frac{1 \text{ mol } O_2}{16 \text{ g } O_2} \times \frac{3 \text{ mol atom}}{1 \text{ mol } O_2} = 0,6 \text{ mol atom}$$

$$?gCH_4 = 0,6 \text{ mol atom} \times \frac{1 \text{ mol } CH_4}{1 \text{ mol atom}} \times \frac{16 \text{ g } CH_4}{1 \text{ mol } CH_4} = 1,92 \text{ g } CH_4$$

موردنال (پ)

$$?gSF_x = 6,02 \times 10^{23} \times \frac{1 \text{ mol } SF_x}{6,02 \times 10^{23} \text{ mol}} \times \frac{M g SF_x}{1 \text{ mol } SF_x} = 1,46 \text{ g } SF_x \Rightarrow M = 146 = 32 + 19x \Rightarrow x = 6$$

۲۵ - گزینه ۱ روش اول:

$$(A) \text{ جرم مولی (A)} = \frac{\text{گرم}}{\text{مول}} \Rightarrow 0,6 = \frac{16,2}{x} \Rightarrow x = 27 \text{ g } \cdot \text{mol}^{-1}$$

$$\frac{\text{جرم مولی (B)}}{\text{جرم مولی (A)}} = 0,675 \Rightarrow \frac{27}{B} = 0,675 \Rightarrow B = 40 \text{ g } \cdot \text{mol}^{-1}$$

$$?atom B = 4g B \times \frac{1 \text{ mol } B}{4g B} \times \frac{6,02 \times 10^{23} \text{ atom } B}{1 \text{ mol } B} = 6,02 \times 10^{23} \text{ atom } B$$

وش دوم:

$$16,2g A = 0,6 \text{ mol } A \times \frac{x g A}{1 \text{ mol } A} \Rightarrow x A = 27 \text{ g } \cdot \text{mol}^{-1}$$

(A)

$$\frac{27}{B} = 0,675 \Rightarrow B = 40 \text{ g } \cdot \text{mol}^{-1}$$

$$?atom B = 4g B \times \frac{1 \text{ mol } B}{4g B} \times \frac{6,02 \times 10^{23} \text{ atom } B}{1 \text{ mol } B} = 6,02 \times 10^{23} \text{ atom } B$$

۳۲

$$\text{روش اول} : \frac{\text{کرم}}{\text{عدد آووگادرو}} = \frac{\text{عدد مولکول ها}}{\text{جرم مولی}}$$

$$12n + 2n + 2 = 14n + 2$$

جرم مولی یک آلkan (C_nH_{2n+2}) برابر با:
میباشد و در فرمول جاگذاری میکنیم:

$$\frac{176}{14n + 2} = \frac{2408 \times 10^{23}}{602 \times 10^{23}} \Rightarrow 28n + 4 = 88 \Rightarrow 28n = 84 \Rightarrow n = 3$$

$$C_3H_{2n+2} \xrightarrow{n=3} C_3H_8 \quad \text{پروپان} \Rightarrow \frac{\text{تعداد}}{\text{C}} = \frac{8}{3} \simeq 2.6$$

$$\text{روش دوم} : mol = \frac{2408 \times 10^{23}}{602 \times 10^{23}} \Rightarrow mol = 0.04 \Rightarrow$$

$$\text{الکان} \times \frac{178g}{0.04mol} = 44g \quad \text{جرم مولی آلkan}$$

$$14n + 2 = 44 \Rightarrow n = 3 \Rightarrow C_3H_8$$

$$\frac{\text{تعداد}}{\text{C}} = \frac{8}{3} \simeq 2.6$$

$$?SO_4^{2-} = 114g Al_2(SO_4)_3 \times \frac{1mol Al_2(SO_4)_3}{342g Al_2(SO_4)_3} \times \frac{3mol SO_4^{2-}}{1mol Al_2(SO_4)_3} \times \frac{602 \times 10^{23} SO_4^{2-}}{1mol SO_4^{2-}} = 602 \times 10^{23} SO_4^{2-}$$

$$?g Al^{3+} = 114g Al_2(SO_4)_3 \times \frac{1mol Al_2(SO_4)_3}{342g Al_2(SO_4)_3} \times \frac{2mol Al^{3+}}{1mol Al_2(SO_4)_3} \times \frac{27g Al^{3+}}{1mol Al^{3+}} = 18g Al^{3+}$$

نکته اول: ۱ مول $Al_2(SO_4)_3$ شامل ۲ مول Al^{3+} و ۳ مول SO_4^{2-} است.

نکته دوم: با توجه به اینکه جرم الکترون ناچیز است، جرم Al و Al^{3+} تقریباً برابر است.

۲۸ - گزینه ۳ (۱) ابتدا باید جرم مولی ترکیب را پیدا کنیم. (در واقع باید جرم $10^{23} \times 602 \times 10^{23}$ مولکول از این ترکیب را بیابیم).

(۲) حالا با داشتن جرم مولی باید تعداد اکسیژن را در فرمول بیابیم. (یعنی جرم مولی را که پیدا کردیم برابر فرمول p_2O_5 قرار دهیم تا y را بیابیم).

(۳) بعد از داشتن فرمول باید دید در 213 گرم از این ماده چند گرم اکسیژن وجود دارد.

ابتدا باید جرم مولی ترکیب را به دست آوریم. جرم مولی به جرم یک مول یا $10^{23} \times 602 \times 10^{23}$ مولکول از ترکیب می‌گویند.

$$?g = 602 \times 10^{23} \times \frac{71g}{1,505 \times 10^{23}} = 284g$$

$$m_{p_2O_5} = 284g \cdot mol^{-1} \Rightarrow 4(31) + 16y = 284 \Rightarrow y = 10$$

$$?g O = 213g P_2O_5 \times \frac{1mol P_2O_5}{284g P_2O_5} \times \frac{10mol O}{1mol P_2O_5} \times \frac{16g O}{1mol O} = 120g O$$

۲۹ - گزینه ۳ با افزایش دمای فلز و گذاخته کردن آن، به تدریج طول موج نور مرئی که از آن ساطع می‌شود، کاهش می‌یابد و هر چه دمای فلز را افزایش دهیم، نور مرئی ساطع شده به سمت پرتوهای پرانرژی‌تر می‌رود. بنابراین مقایسه طول موج پرتوهای A , B , C به صورت زیر است:

مقایسه طول موج: $A > B > C$

مقایسه دما و انرژی:

۳۰ - گزینه ۲ عبارات «ب» و «پ» نادرست‌اند.

بر طیف نشری خطی هلیم تعدادی از خطوط، بین طول موج 400 تا 500 نانومتر مشاهده می‌شود.

بر طیف نشری خطی نئون رنگ آبی مشاهده نمی‌شود.

رسی موارد درست:

لaf)

زرد

رنگ

نئون

</div

گزینه ۳) پرتو A به رنگ سرخ بوده که هم رنگ با رنگ شعله فلز لیتیم (سبک‌ترین عنصر دوره دوم جدول تناوبی) می‌باشد.

گزینه ۴) پرتو C , آبی رنگ است. انتقال الکترون از $n = 5$ به $n = 2$ سبب پدید آمدن این رنگ در طیف نشری خطی اتم هیدروژن می‌شود.

گزینه ۵) میزان انحراف B (سیز) از انحراف D (سرخ) بیشتر است. چون انرژی B کمتر از D و بیشتر از A است.

۳۲ - گزینه ۶) نور مرئی حاصل از انتقال الکترون از لایه ۳ به لایه ۲، سرخ و نور مرئی حاصل از انتقال الکترون از لایه ۴ به لایه ۲، سبز است. در هنگام عبور نور سفید از منشور میزان انحراف نور سرخ کمتر از سبز می‌باشد.

نادرستی گزینه ۱): در طیف نشری خطی هیدروژن طول موج‌های مرئی مربوط به انتقال الکترون از لایه‌های بالاتر به لایه دوم هستند.

نادرستی گزینه ۲): کم‌ترین طول موج مرئی در طیف نشری خطی هیدروژن مربوط به انتقال الکترون از لایه ۶ به لایه ۲ می‌باشد. زیرا هرچه طول فلاش جابه‌جایی بلندتر باشد انرژی آزاد شده بیشتر است.

نادرستی گزینه ۴): انتقال الکترون از لایه ۴ به لایه ۲ با آزادسازی نوری با طول موج $486 nm$ همراه است.

۳۳ - گزینه ۳) تنها مورد (الف) نادرست است:

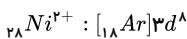
(الف) انرژی پرتو: $b < a$ می‌باشد.

هرچه الکترون از لایه‌های نزدیکتری به هسته کنده شود و به لایه‌های بالاتر انتقال یابد انرژی بیشتری خواهد داشت و در نتیجه طول موج پرتو حاصل از آن کمتر است.

۳۴ - گزینه ۳) چون اختلاف نوترون و الکترون‌ها در این گونه از بار بیشتر است، پس تعداد نوترون‌ها در این گونه از الکترون‌ها بیشتر است:

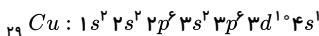
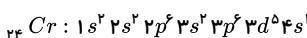
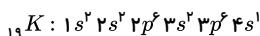
$$N - e = (A - Z) - (Z - 2) = A - 2z + 2 \Rightarrow 4 = 58 - 2z + 2 \Rightarrow 2z = 56 \Rightarrow z = 28$$

پس عنصر موردنظر Ni^{2+} است. حال آرایش الکترونی Ni^{2+} را رسم می‌کنیم.

$n = 2$ مخصوص زیرلایه d است که در Ni^{2+} الکترون در این زیرلایه قرار دارد.

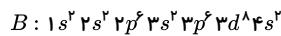
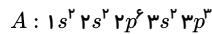
۳۵ - گزینه ۱) عناصر K , Cr , Cu با اعداد اتمی به ترتیب ۱۹، ۲۴ و ۲۹ در لایه اول ۲ الکترون و لایه چهارم آن یک الکترون وجود دارند.

۳۶ - گزینه ۲) آرایش الکترونی اتم‌های A و B به صورت زیر است:

(۱) l یعنی زیرلایه (p)

(۲) $n = 3$ یعنی لایه سوم الکترونی شامل d

بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱): عنصر A در دوره سوم جدول تناوبی قرار دارد.

گزینه ۲): عدد اتمی عنصر B برابر با ۲۸ است.

گزینه ۳): عنصر A تعاملی به تشکیل یون A^{3-} دارد.

گزینه ۴): عنصر B از جمله عنصرهای دسته d به شمار می‌آید.

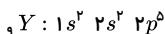
۳۷ - گزینه ۴) یون X^+ به پایداری می‌رسد، ولی به آرایش He رسیده است و هشت تایی نمی‌شود. (نادرستی گزینه ۱)

آن X چون با از دست دادن یک الکترون به آرایش الکترونی He , می‌رسد، پس عدد اتمی آن ۳ است. اتم Y نیز به دلیل این‌که با گرفتن یک الکترون به آرایش الکترونی Ne می‌رسد، پس

عدد اتمی آن ۹ است. اعداد اتمی Li , F و Y بین He و Ne است. پس این دو عنصر هم دوره هستند. (نادرستی گزینه ۲)

آخرین زیرلایه با $l = 2s$ همان زیرلایه $2s$ است که در اتم X به صورت $1s^2 2s^1$ و نیم پر است. (نادرستی گزینه ۳)

آرایش الکترونی Y به صورت زیر است:

تعداد الکترون‌های ظرفیت: ۷

تعداد کل الکترون‌ها: ۹

پس نسبت مورد نظر به صورت $\frac{7}{9}$ می‌باشد. (درستی گزینه ۴)

۳۸ - گزینه ۲) تعداد حداقل گنجایش الکترون در ۴ = n برابر ۳ الکترون می‌باشد و زیرلایه‌هایی که $3s$ و $2p$ که دو زیرلایه می‌باشند، در نتیجه این نسبت

$\frac{32}{2}$ رابر با $16 = \frac{32}{2}$ می‌باشد.

۳۹ - گزینه ۲) آرایش الکترونی عنصر مس به صورت $Cu : [Ar]3d^{10} 4s^1$ می‌باشد که دارای ۱۰ الکترون در زیرلایه d ($l = 2$) می‌باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۴۰ - گزینه ۱): $Al : 1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^1$

الکترون: $8 : 2s^2 + 2p^6 = 2s^2$ = لایه دوم

۴۱ - گزینه ۳): $Cr : 1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 3d^5 4s^1$

(الکترونی با $n = 1$ و $l = 0$ یعنی $4p$ ندارد).۴۵ - گزینه ۲ این اتم ۷ زیر لایه دارد، پس آرایش زیر لایه های آن به صورت $1s^2 2p^3 s^3 p^3 d^4 s$ می باشد.

الف) این عنصر در دوره چهارم است. (درست)

ب) آخرین لایه الکترونی این عنصر لایه چهارم است که می تواند دارای یک الکترون (مثل عنصر Cr و Cu) یا دو الکترون باشد. (نادرست)پ) این عنصر جز عناصر دسته d می باشد و می تواند در گروه های ۳ تا ۱۲ جدول باشد. (نادرست)ت) ممکن است این عنصر آرایش $1s^3 2p^6 3s^3 3p^6 3d^5 4s^1$ داشته باشد. (درست)

۴۱ - گزینه ۲

$$\begin{cases} n = 4, l = 0 \Rightarrow 4s \\ n = 4, l = 1 \Rightarrow 4p \end{cases} \Rightarrow 1s^3 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 3d^1 4s^3 4p^2$$

عدد اتمی = ۳۲

۴۲ - گزینه ۱ آرایش الکترونی اتم A به صورت زیر است:

$$1s^3 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 3d^1 4s^3 4p^4$$

۱۴ الکترون موجود در زیر لایه های $3d$ و $4p$ دارای $n + l = 5$ هستند. پس عدد اتمی عنصر A برابر 134 است. از آنجا که در همه اتم ها به جز H تعداد نوترون برابر یا بیشتر از تعداد پروتون هاست، پس می توان نتیجه گرفت که اتم A دارای 139 نوترون است. عدد جرمی = $p + n = 134 + 139 = 273$ ۴۳ - گزینه ۳ اتم X در دوره چهارم قرار دارد و Z می تواند ۱۹، ۲۴ یا ۲۹ باشد. اگر عدد اتمی آن ۱۹ باشد، تفاوت عدد اتمی آن با عدد اتمی گاز نجیب نئون برابر با ۹ است. اتم X نمی تواند با اتم Al هم گروه باشد، زیرا آخرین زیر لایه الکترونی آن دارای $l = 0$ است.

۴۴ - گزینه ۴ هر چهار مورد صحیح است.

بررسی موارد:

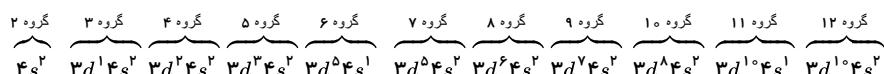
مورد ۱: آرایش الکترونی آخرین لایه هر دو عنصر Zn و Ca به صورت $4s^2$ می باشد.مورد ۲: لایه اصلی n دارای n زیر لایه می باشد. بنابراین:

$$\begin{array}{ccccccc} n = 1 & \Rightarrow & l = 0, & n = 2 & \Rightarrow & l = 0, & l = 1, \\ 1s & & & 2s & & 2p & 2p \\ & & & & & & 3s \\ & & & & & & 3p \\ & & & & & & 3d \end{array}$$

مورد ۳: حداکثر گنجایش زیر لایه f برابر با ۱۴ الکترون و حداکثر گنجایش زیر لایه d برابر ۱۰ الکترون است، بنابراین:

$$\frac{\text{حداکثر گنجایش زیر لایه } f}{\text{حداکثر گنجایش زیر لایه } d} = \frac{14}{10} = 1,4$$

مورد ۴: در دوره دوم جدول دوره ای چهار عنصر گازی (نیتروژن، اکسیژن، فلور و نئون) وجود دارد و در دوره های اول و سوم نیز مجموعاً چهار عنصر گازی (هیدروژن و هلیم - کلر و آرگون) وجود دارد.

۴۵ - گزینه ۴ دوره چهارم با $4s^1$ آغاز می شود (گروه ۱) و همین طور با حرکت به سمت راست جدول دوره ای در طول دوره، عدد اتمی افزایش می یابد (با پیمودن هر خانه یکی به عدد اتمی اضافه می شود).عنصر اول: $\dots 4s^1$ عنصر دوم: $\dots 4s^2$ عنصر سوم: $\dots 3d^1 4s^2$ البته نکته قابل توجه این است که ۲ استثنای Cr و Cu از این دسته خارج می شوند.زیرا آرایش آنها به $4s^1$ ختم می شود. پس جمعاً می شود:

اگر گروه اصلی ۲ را در نظر نگرفته باشید، گزینه ۳ را انتخاب کرده اید.

۴۶ - گزینه ۴ هر سه عبارت نادرست هستند.

بررسی عبارت ها:

الف) در لایه اصلی ($n = 3$) مقادیر عدد کوانتموم فرعی از صفر تا $(1 - n)$ می باشد یعنی:

$$\begin{array}{ccccccc} 0 & , & 1 & , & 2 & & \\ \downarrow & & \downarrow & & \downarrow & & \\ (s) & (p) & (d) & & & & \end{array}$$

۴۷ - عدد کوانتمومی فرعی زیر لایه d برابر با ۲ می باشد و اگر عدد کوانتمومی فرعی برای زیر لایه ای فرضی، سه برابر زیر لایه d می باشد ($6 = 3 \times 2 \Leftarrow (l = 6)$) و حداکثر تعداد الکترون ها در۴۸ - بن زیر لایه e^- $= 26e^- = 4 \times 6 + 2 = 26e^-$ برابر $26e^-$ می باشد.۴۹ - $(4l + 2) - (4l' + 2) = 12 \Rightarrow 4l - 4l' = 12 \Rightarrow l - l' = 3$ (نمایمی، پ).

۵۰ - گزینه ۳ بررسی گزینه ها:

۵۱ - گزینه ۱:

۵۲ - گنجایش الکترونی لایه سوم $= 2n^2 = 18$ ۵۳ - در لایه چهارم، ۴ زیر لایه f, d, p, s قرار دارد که مجموع عدد های کوانتمومی فرعی آنها برابر $6 = 1 + 2 + 3 + 0$ است.

$$\frac{18}{4} = 3 \Leftarrow \\ \text{گزینه ۲:}$$

- تعداد عنصرهای موجود در دوره دوم جدول تناوبی = ۸

- در لایه سوم، سه زیرلایه d, p, s قرار دارد.

گزینه ۳:

- اولین عنصر گروه ۱۶ جدول تناوبی، عنصر اکسیژن با عدد اتمی ۸ است.

- زیرلایه‌های $3d, 4s, 4p$ در دوره چهارم الکترون می‌پذیرند که مجموع عدددهای کوانتومی فرعی آنها برابر $(0 + 1 + 2) = 3$ است.

$$8 - 3 = 5 \Leftarrow$$

گزینه ۴:

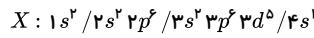
- چهارمین گاز نجیب، عنصر کربن با عدد اتمی ۱۶ است.

- گنجایش الکترونی لایه سوم ۱۸ است.

$$\frac{36}{18} = 2 \Leftarrow \\ \text{گزینه ۴:}$$

$$z X^{n+} \left\{ \begin{array}{l} n = 52 - z \\ e = z - 3 \end{array} \right. \Rightarrow n - e = 7 \Rightarrow (52 - z) - (z - 3) = 7 \Rightarrow z = 24$$

آرایش الکترونی X به صورت زیر است:

تعداد الکترون‌های با $l = 1$ در آن برابر ۱۲ و تعداد الکترون‌های با $l = 2$ در آن برابر ۵ است. مجموع اعداد کوانتومی فرعی برای الکترون‌های ظرفیت آن (۵ الکترون در $3d$ و یک الکترون در $4s$) برابر ۱۰ است.

اتم X در گروه ۶ و دوره ۴ جدول دوره‌ای جای دارد و در لایه الکترون دارد.

اتم X دارای ۷ الکترون با $l = 1$ و ۱۲ الکترون با $l = 0$ است. بنابراین اختلاف آنها $= 12 - 7 = 5$ الکترون می‌باشد.

۴۹ - گزینه ۲ عنصر گروه ۱۶ و دوره دوم جدول تناوبی، کربن (C) است و همچنین، عنصر گروه ۱۶ و دوره سوم جدول تناوبی، گوگرد (S) می‌باشد.

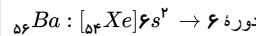
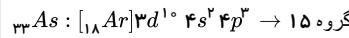
$$X : 1s^2 2s^2 2p^3$$

$$Y : 1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^3$$

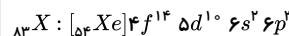
$$1,806 \times \frac{1mol}{6,02 \times 10^{23} \text{ مولکول}} \times \frac{76gCS_r}{1molCS_r} = 2,28gCS_r$$

۵۰ - گزینه ۲

آرایش الکترونی As و Ba به صورت زیر است:

پس عنصر X در گروه ۱۵ و دوره ۶ جدول دوره‌ای جای دارد:

بالاترین ظرفیت عنصری که در گروه ۱۵ جای دارد برابر ۵ است نه ۱۳! اما X با کلن نمی‌تواند ترکیب یونی با فرمول XC_{l_5} تشکیل دهد، چون در این صورت X باید کاتیونی با بار (+۵) تشکیل دهد که امکان پذیر نیست (ترکیب‌های پایدار فقط کاتیون‌هایی با بار حداکثر (+۳) تشکیل می‌دهند).

بررسی سایر گزینه‌ها:

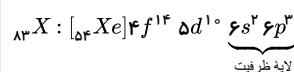
۵۱ - گزینه ۱: اگر در آرایش الکترونی X ، تعداد الکترون‌ها شمرده شود، عدد اتمی آن به دست می‌آید که برابر ۸ است. البته جور دیگر هم می‌توان عدد اتمی X را به دست آورد. چون X در دوره ۶ جای دارد و گاز نجیب این دوره هم Rn است کافی است از ۸، سه واحد کم کنیم تا برسیم به عدد اتمی عنصر X که در گروه ۱۵ جای دارد:

$$X : 86 - 3 = 83 \text{ عدد اتمی}$$

گزینه ۳: عده‌های کوانتومی $3 = l$ و $4 = n$ یانگر زیرلایه f هستند که در Hg هم این زیرلایه پر است:

گزینه ۴: در لایه ظرفیت X ، الکترون در $6s$ و 3 الکترون در $6p$ جای دارد، پس:

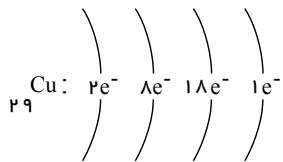

$$X : [Xe] 4f^{14} 5d^1 \underbrace{6s^2}_{6s} \underbrace{6p^3}_{6p} \text{ مجموع } (6+0) + 3(6+1) = 33$$

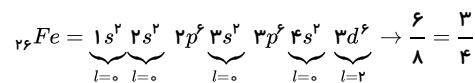
۵۲ - تعداد الکترون‌های موجود در زیرلایه d برابر ۵ است (همه زیرلایه‌های $3d, 4d$ و $5d$ پر هستند). پس مجموع $(n + l)$ الکترون‌های لایه ظرفیت آن بیشتر از تعداد l لکترون‌های با $l = 2$ می‌باشد.

۵۳ - گزینه ۳ عبارت اول: نادرست. ۱۴ عنصر شامل ۱۲ عنصر گروه ۱ و ۲ به همراه دو عنصر H و He

عبارت دوم: نادرست. با توجه به: $[Ar]^{3d^5} 4s^1$, شمار الکترون‌ها در خارجی‌ترین زیرلایه اتم X ، برابر ۱ می‌باشد.
 عبارت سوم: درست. با توجه به آن‌که زیرلایه‌های s , $3p$ و $3d$ در اتم مس از الکtron پر شده‌اند، اولین عنصر جدول تناوبی که سومین لایه آن کاملاً از الکtron پر می‌شود (۱۸ الکترونی) اتم Cu است.

عبارت چهارم: درست. اتم Fe دارای ۶ الکtron با $l = 2$ (در زیرلایه d) و ۸ الکtron با $l = 0$ (در زیرلایه‌های s) می‌باشد.

عبارت پنجم: نادرست. سومین لایه الکترونی اتم Br به صورت $3d^{10} 4s^2 3p^6$ بوده و ۱۸ الکtron دارد.

۵۲ - گزینه ۴ بررسی موارد:

مورد آ: نادرست؛ کوتیرین شمار الکترون‌های ظرفیتی عنصرهای دسته d مربوط به گروه ۳ است که هر مول اتم آن سه مول الکtron ظرفیتی دارد. در این عبارت برای یک مول از اتمی که در دسته d قرار دارد، دو مول الکtron ظرفیتی در نظر گرفته شده که نادرست است.

مورد ب: درست؛ انرژی زیرلایه‌ها به $n + l$ و n وابسته است؛ به طوری که اگر $n + l$ برای دو یا چند زیرلایه یکسان باشد؛ زیرلایه با n بزرگ‌تر، انرژی بیشتری دارد.
 $6s : n + l = 6 + 0 = 6$

$$4f : n + l = 4 + 3 = 7$$

$$5p : n + l = 5 + 1 = 6$$

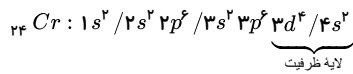
مورد پ: نادرست؛ شمار الکtron‌های ظرفیتی در بسیاری از فلزهای واسطه بیشتر از نافلزهای است.

مورد ت: آرایش الکترونی آخرین زیرلایه این عنصر $5p^3$ است که برای هر الکtron $n + l = 1$ و $n + l = 6$ و $n + l = 5$ هر سه الکtron موجود در این زیرلایه برابر ۱۸ خواهد بود.

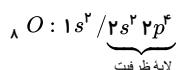
۵۳ - گزینه ۱ بررسی موارد:

مورد (آ): درست. در مواردی مانند Cr و Cu قاعدة آفبا نارسایی دارد و از روش‌های طیف‌سنجی پیشرفت‌های استفاده می‌شود.

مورد (ب): نادرست. در قاعدة آفبا آرایش کروم به صورت زیر است که نارسایی دارد:

مورد (پ): نادرست

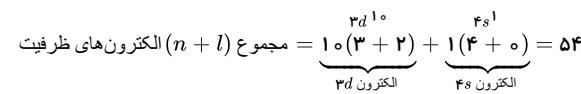
$$2(2+0) + 4(2+1) = 4 + 12 = 16$$

مورد (ت): نادرست.

دسته	تعداد عنصر
s	۱۴
p	۳۶
d	۴۰
f	۲۸

در نتیجه مقایسه تعداد عنصرهای بادشده به صورت $s > p > f > d$ است.

۵۴ - گزینه ۱ نهمین فلز واسطه دوره چهارم Cu است.

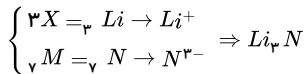
نوترون + پروتون = عدد جرمی
 $\Rightarrow 3 + (1+3) = 7$

۵۵ - گزینه ۱ عدد جرمی عنصر X را می‌توان از رابطه زیر به دست آورد:
 نابایین عدد اتمی عنصر M برابر ۷ است و آرایش الکترونی آن به صورت زیر خواهد بود و با گرفتن سه الکtron به آرایش گاز نجیب می‌رسد:

$$\text{۷M} : 1s^2 2s^2 2p^3 \Rightarrow M^{3-}$$

$\varphi X : 1s^2 2s^1 \Rightarrow X^+$: یون پایدار X

$M^{3-} \Rightarrow$ ترکیب یونی X^+ و M

۵۶ - گزینه ۳

شمار کاتیون آنیون کاتیون	شمار آنیون کاتیون	شمار کاتیون آنیون کاتیون	شمار کاتیون آنیون کاتیون
شمار آنیون	شمار آنیون	شمار آنیون	شمار آنیون
کلسیم برمید $CaBr_2$	۱	آلومینیم یدید AlI_3	۳
	۲		۱
پتاسیم فسفید K_3P	۳	منیزیم کلرید $MgCl_2$	۲
	۱		۱
آلومینیم اکسید Al_2O_3	۲	لیتیم فسفید Li_3P	۱
	۳		۳
گالیم سولفید Ga_2S_3	۲	سدیم فلوئورید NaF	۱
	۳		۱

۵۷ - گزینه ۲ تعداد الکترون‌های ظرفیت در عناصر:

دسته ۸ ← مجموع تعداد الکترون‌ها در آخرین زیرلایه ۸ اشغال شده.

دسته ۹ ← مجموع تعداد الکترون‌ها در آخرین زیرلایه ۹ و p اشغال شده.

دسته ۱۰ ← مجموع تعداد الکترون‌ها در آخرین زیرلایه ۱۰ و d اشغال شده.

$$^{119}X^{4+} \left\{ \begin{array}{l} n+p=119 \\ n-e=23 \\ p=4=e \end{array} \right. \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} n+p=119 \\ n-p=19 \end{array} \right. \Rightarrow p=50$$

بدین ترتیب عنصر X در گروه ۱۴ و دوره ۵ جدول دوره‌ای جای دارد.

بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: $^{33}A_1 : 1 \leftarrow$ گروه ۱۵ / ۱۵ $\leftarrow$ دوره ۶گزینه ۲: $^{14}C_2 : 2 \leftarrow$ گروه ۱۴ / ۹ $\leftarrow$ دوره ۵گزینه ۳: $^{30}E_3 : 3 \leftarrow$ گروه ۱۲ / ۱۲ $\leftarrow$ دوره ۵گزینه ۴: $^{25}H_4 : 4 \leftarrow$ گروه ۱۴ / ۱۴ $\leftarrow$ دوره ۴۵۸ - گزینه ۴ الکترون‌های زیرلایه‌های $1s, 2s, 2p, 3s, 3p, 3s$ و $4s$ دارای مجموع اعداد کوانتومی فرعی و اصلی کوچک‌تر از ۵ می‌باشند. با توجه به این که عنصر X در دوره چهارم جدول قرار دارد آرایش الکترونی آن یکی از دو حالت زیر است. $X : [_{18}Ar]4s^1$ $X : [_{18}Ar]4s^2$

بررسی گزینه‌ها:

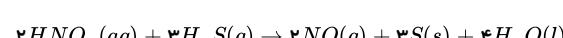
گزینه ۱) عنصر X در واکنش با گاز کلر می‌تواند یون‌های X^{2+} و X^{3+} ایجاد کند بنابراین همواره گزینه (۱) صحیح نمی‌باشد.گزینه ۲) تعداد الکترون‌های با $=0$ در عنصر C برابر ۷ می‌باشد در حالی که تعداد الکترون‌های $=0$ در عنصر X می‌تواند برابر ۷ باشد.گزینه ۳) عنصر X از عناصر دسته ۸ جدول و در گروه یک یا دو قرار دارد، بنابراین تعداد الکترون‌های ظرفیت آن نمی‌تواند با P برابر باشد.گزینه ۴) در هر دو حالت، این عنصر با از دست دادن الکtron به آرایش الکترونی گاز نجیب قبل از خود (^{18}Ar) می‌رسد.۵۹ - گزینه ۴ عنصر Y در دوین خانه دوره سوم ^{11}Mg است.(۱) عنصری که در خانه سوم جدول قرار دارد ^{13}Li می‌باشد که با Y واکنش یونی نمی‌دهد.(۲) اگر این دو عنصر همدوره باشند ^{15}X و ^{12}Y است و اختلاف عدد اتمی آن‌ها $= 12 - 15 = 3$ می‌باشد.(۳) هفتین عنصر دوره دوم فلوئور از گروه (۴) $(\bar{F})$ تولید می‌کند. (MgF_2) پس دو الکترون مبادله می‌شود.(۴) فرمول ترکیب ^{12}Y و ^{15}X می‌شود: Y_2X_2 و نسبت تعداد کاتیون‌ها به آنیون‌ها برابر $\frac{3}{2}$ می‌شود.۶۰ - گزینه ۴ گزینه (۱) درست. عنصر A ، لیتیم و عنصر B ، اکسیژن است و از ترکیب لیتیم و اکسیژن Li_2O تشکیل می‌شود که یک ترکیب یونی دوتایی است و نسبت تعداد کاتیون به آنیون در ن برابر ۲ است.۶۱ - گزینه (۲) درست. عنصر E عنصر ^{24}Cr است:بنابراین عنصر E دارای ۷ الکترون با $n+l=4$ است، که شامل الکترون‌های موجود در زیرلایه‌های $4s^1, 3p^6$ است.

عنصر Ce است و تعداد الکترون‌های لایه ظرفیت آن، ۴ می‌باشد پس نسبت تعداد الکترون‌های لایه ظرفیت در عنصر C برابر $\frac{7}{4}$ می‌باشد.
 گزینه ۳) درست. عنصر D ، ید است که در دما و فشار اتفاق به شکل مولکول‌های دواتمی I_2 وجود دارد آرایش الکترون - نقطه‌ای عنصر ید همانند سایر عناصر گروه ۱۷ به صورت $\ddot{X}$: است.
 گزینه ۴) نادرست. عنصر A که لیتیم است در ناحیه مرئی طیف نشری خطی خود ۴ خط دارد و رنگ شعله نمک‌های آن سرخ است در صورتی که رنگ حاصل از انتقال الکترون از لایه ۴ به ۲ در طی نشری خطی هیدروژن سبز است.

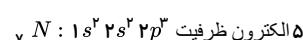
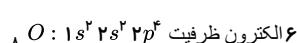
۶) - گزینه ۲ گزینه ۱): گاز نئون - گاز نیتروژن ← گاز نئون آرایش هشت‌تایی دارد و اتم‌های گاز نیتروژن نیز با تشکیل یک پیوند اشتراکی سه‌گانه به آرایش هشت‌تایی رسیده است. (نادرست)

گزینه ۲): بخار سدیم - گاز کلر ← سدیم با تشکیل یون به آرایش گاز نجیب قبل از خود می‌رسد ولی کلر با تشکیل یون به آرایش گاز نجیب هم دوره خود می‌رسد. (درست)
 گزینه ۳): گاز آرگون - گاز هلیم ← مقدار گازهای نجیب در هوایکره بسیار کم است و به گازهای کیاپ معروف هستند. (نادرست)
 گزینه ۴): گاز اکسیژن - گاز هیدروژن ← در واکنش تشکیل آب از گازهای هیدروژن و اکسیژن که نوعی سوختن است، H_2 و O_2 هر دو واکنش‌دهنده هستند. (نادرست)
 ۶۲ - گزینه ۲ پاسخ درست پرسش‌های مطرح شده به صورت زیر است:
 بررسی موارد:

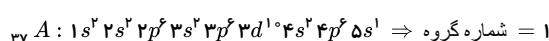
مورد (الف) عنصر تولید شده در این واکنش گوگرد است که با توجه به آرایش الکترونی آن ($1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 2s^2 2p^6 3p^6$) دارای ۶ الکترون با $n = 3$ بوده و ۶ الکترون نیز با $l = 0$ دارد. به این ترتیب نسبت بین آن‌ها برابر با $= \frac{6}{6} = 1$ است.

مورد (ب) واکنش موازن شده به صورت زیر است:

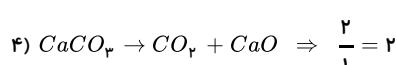
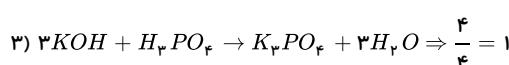
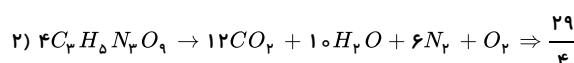
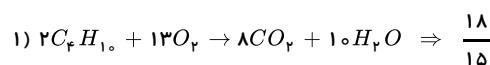
تعداد الکترون‌های ظرفیت این دو عنصر به اندازه یک (۵ - ۶) واحد با هم تفاوت دارد. از آنجا که در گزینه‌های داده شده دو عنصر A و X مدنظر بوده‌اند. شماره گروه آن‌ها عبارت است از:

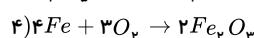
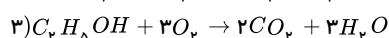
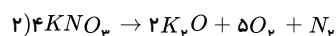
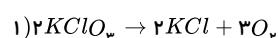
مورد (ت) برای تعیین حجم گاز H_2S مصرفی که منجر به تولید ۶۰ گرم آب می‌شود، خواهیم داشت:

$$?LH_2S = 60gH_2O \times \frac{1molH_2O}{18gH_2O} \times \frac{3molH_2S}{4molH_2O} \times \frac{24LH_2S}{1molH_2S} = 60LH_2S$$

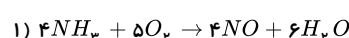
۶۳ - گزینه ۲

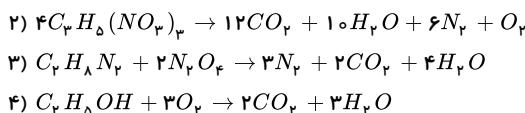

۶۴ - گزینه ۲

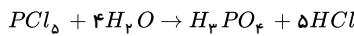

۶۶ - گزینه ۴

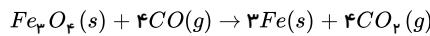

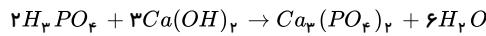
۶۶ - گزینه ۳ واکنش‌ها را موازن می‌کنیم:
 (الف)

(ب)

(پ)

(ت)

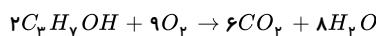
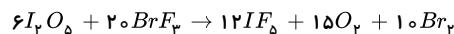
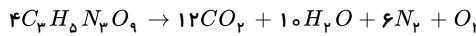
گزینه ۳، نادرست است. چون حاصل ضرب ضرایب فراورده‌ها با واکنش دهنده‌ها یکسان است، پس نسبت این دو مقدار، برابر با ۱ می‌شود.

۶۷ - گزینه ۱ معادله موازن شده واکنش به صورت زیر است:

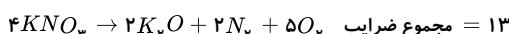
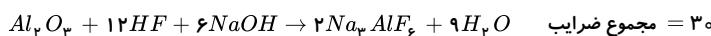
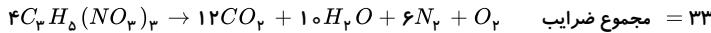

بین گزینه‌ها تنها گزینه ۱، صحیح است.

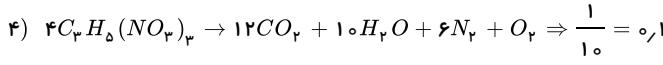
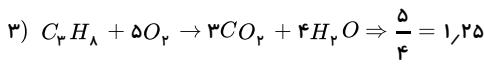
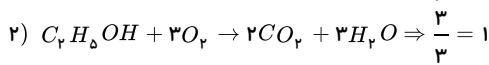
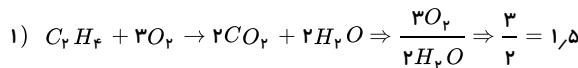
۶۸ - گزینه ۳ مجموع اتم‌های اکسیژن تولید شده در سه واکنش زیر با ۸۶ است.

۶۹ - گزینه ۱ موازنی واکنش‌های داده شده به صورت زیر است:

۷۰ - گزینه ۱

۷۱ - گزینه ۱ عبارت‌های اول و سوم درست هستند.

فلزات موجود در محلول‌های ۱، ۲ و ۳ به ترتیب آلمینیوم، روی و آهن هستند.

بررسی عبارت‌ها:

عبارة اول) فلز آلمینیوم در طبیعت به صورت کانه بوکسیت یافت می‌شود.

عبارة دوم) اکسید حاصل از فلز آهن متخلخل است و درنتیجه به دلیل نفوذ اکسیژن به لایه‌های زیرین فرو می‌ریزد.

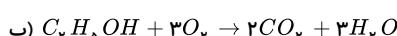
عبارة سوم) برخی از فلزها مانند فلز آمن، در واکنش با اکسیژن، دو نوع اکسید تولید می‌کنند.

عبارة چهارم) فلز Zn در ترکیبات خود فقط به صورت کاتیون Zn^+ یافت می‌شود.

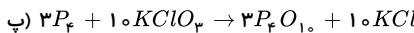
۷۱ - گزینه ۴

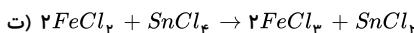
۴ + ۱۲ + ۱۰ + ۶ + ۱ = ۳۳ : مجموع ضرایب

۱ + ۳ + ۲ + ۳ = ۹ : مجموع ضرایب

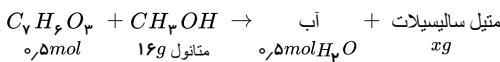

۲۶ = مجموع ضرایب : $۳ + ۱ + ۳ + ۱ = ۲۶$

۶ = مجموع ضرایب : $۲ + ۱ + ۲ + ۱ = ۶$

- گزینه ۴ طبق قانون پایستنگی جرم، مجموع جرم واکنش‌دهنده‌ها با مجموع جرم فراورده‌ها برابر است:

ابتدا مقدار مول آب و $C_7H_6O_3$ را به گرم تبدیل می‌کنیم.

$$\text{جرم مولی } C_7H_6O_3 = (۷ \times ۱۲) + (۶ \times ۱) + (۳ \times ۱۶) = ۱۳۸\text{g}$$

$$\text{جرم مولی } H_2O = (۲ \times ۱) + ۱۶ = ۱۸\text{g}$$

$$\text{؟}gC_7H_6O_3 = ۰,۵\text{mol} \times \frac{۱۳۸\text{g}}{۱\text{mol}} = ۸۵\text{g}$$

$$\text{？}gH_2O = ۰,۵\text{mol} \times \frac{۱۸\text{g}}{۱\text{mol}} = ۹\text{g}$$

$$\text{مجموع جرم واکنش‌دهنده‌ها} = \text{مجموع فراورده‌ها}$$

$$۸۵ + ۱۶ = ۹ + x \Rightarrow x = ۷۶\text{g}$$

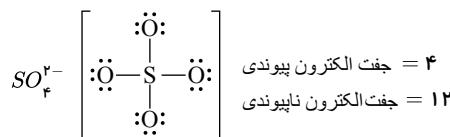
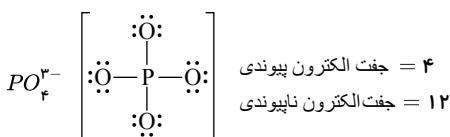
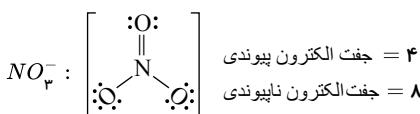
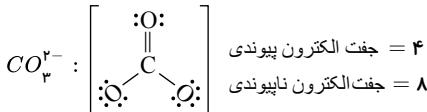
چون مجموع ضرایب استوکیومتری گونه‌ها در معادله موازن شده برابر با ۴ می‌باشد پس ضریب همه گونه‌ها برابر یک است ولی چون نیم مول از واکنش‌دهنده‌ها در واکنش شرکت کردند. پس نیم مول متيل ساليسيلات تولید شده و باید جرم یک مول از آن را محاسبه کنیم:

$$1\text{mol} \times \frac{۷۶\text{g}}{۰,۵\text{mol}} = ۱۵۲\text{g}$$

این جرم مولی برابر جرم مولی گزینه (۴) است.

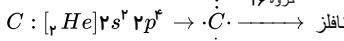
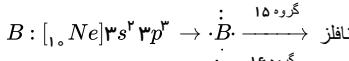
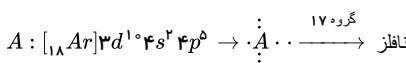
$$C_8H_8O_3 = (۸ \times ۱۲) + (۸ \times ۱) + (۳ \times ۱۶) = ۱۵۲\text{g} \cdot mol^{-1}$$

- گزینه ۱ ۷۴

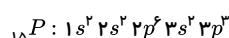

بر: NO_3^- و CO_3^{2-} تعداد جفت الکترون‌های پیوندی و ناپیوندی مشابه است.

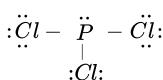
- گزینه ۱ با توجه به نافلز بودن هر سه ذره باید پیوند بین آن‌ها از جنس کووالانسی باشد. با توجه به آرایش‌های الکترونی داده شده، A، B، C و O به ترتیب اتم‌های P، Br و O هستند که با عایت قاعدة هشت تایی فرمول مولکولی PBr_3 صحیح است.

نسبت جفت $\bar{e}$ اشترانکی	نسبت جفت $\bar{e}$ غیر اشترانکی
$\frac{3}{10}$	$\ddot{Cl} - \ddot{P} - \ddot{Cl} :$ $\ddot{Cl} :$
$\frac{3}{1}$	$H - \ddot{N} - H$ H
$\frac{4}{12} = \frac{1}{3}$	$\ddot{Cl} :$ $\ddot{Cl} - C - \ddot{Cl} :$ $\ddot{Cl} :$
$\frac{7}{10}$	$\ddot{O} = \underset{Q:}{N} - \underset{Q:}{N} = \ddot{O} :$

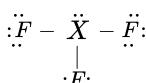

اتم X همان اتم کلر است، زیرا در دوره سوم جدول قرار دارد و هر گاه اتم عنصرهای گروه ۱۷، اتم کناری باشند، تنها می‌توانند یک پیوند اشترانکی تشکیل دهند. ساختار لوویس ترکیب PCl_3 به صورت زیر است:

بنابراین عدد اتمی Y ۱۷ است و XY_3 دارای ۱۰ جفت الکترون ناپیوندی است.

گزینه ۱) اگر در XF_3 همه اتم‌ها از قاعده هشت‌تابی پیروی کنند، پس X در گروه ۱۵ جدول تناوبی جای دارد.

گزینه ۲) ساختار $NOCl$ به صورت $\ddot{Cl} - \ddot{N} = \ddot{O}$ است که ۳ جفت الکترون پیوندی و ۶ جفت الکترون ناپیوندی دارد.

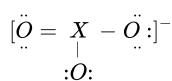

O_3	$POCl_3$	
$\ddot{O} - \ddot{O} = \ddot{O}$	$\ddot{O} : \quad $ $\ddot{Cl} - P - \ddot{Cl} : \quad $ $\ddot{Cl} :$	ساختار لوویس
$\frac{6}{3} = 2$	$\frac{12}{4} = 3$	نسبت شمار جفت الکترون های غیر اشتراکی به اشتراکی
دارد	دارد	پیوند یگانه
دارد	ندارد	پیوند دوگانه

مولکول های NO_3 , SO_3 و O_3 دارای این ویژگی ها هستند.

- گزینه ۲ یون های سازنده نمک: Na^+ و XO_3^-

ساختار لوویس آنیون (با توجه به آرایش هشت تایی پایدار همه عنصرها):

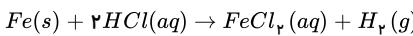
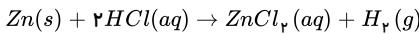
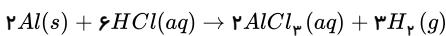

در ساختار بالا، ۲۴ الکترون یا ۱۲ جفت الکترون (۸ جفت ناپیوندی و ۴ جفت پیوندی) مشاهده می شود. با توجه به رابطه محاسبه الکترون های ظرفیتی خواهیم داشت: (a = یکان شماره گروه عنصر) (مجھول)

$$a + \underbrace{(3 \times 6)}_{\text{به مخاطر داشتن یک بار منفی}} + \underbrace{1}_{\text{به مخاطر داشتن سه اتم اکسیژن (جزو گروه ۱۶)}} = 24 \Rightarrow a = 5$$

پس عنصر مورد نظر در گروه پانزدهم جدول دوره ای جای دارد.

۸۱ - گزینه ۲ ابتدا به واکنش بین فلزهای Al , Fe و Zn با اسید یک ظرفیتی HCl توجه کنید.

توجه: آهن در واکنش با HCl از ظرفیت کمتر خود استفاده می کند.

با توجه به واکنش ها، حجم گاز هیدروژن تولیدی به ازای مصرف یک مول Al , ۱,۵ برابر دو فلز دیگر است.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ۱: مقایسه درست:

گزینه ۳: واکنش پذیری روی (Zn) از آهن (Fe) در واکنش با HCl بیشتر است.

گزینه ۴: با توجه به واکنش ها، حجم اسید مصرفی به ازای مصرف دو مول آلومینیوم ۳ برابر حجم اسید مصرفی در واکنش یک مول روی یا آهن است. بنابراین حجم اسید مصرفی به ازای مصرف یک مول Al , ۱,۵ برابر یا ۱ برابر یک مول روی یا آهن است.

۸۲ - گزینه ۴ زمین بخش قابل توجهی از گرمای جذب شده را به شکل پرتوهایی با طول موج بلندتر از دست می دهد. این پرتوها که از جنس امواج الکترومغناطیس می باشند، مربوط به ناحیه فروسخ هستند.

بررسی گزینه های نادرست:

گزینه ۱: همه امواج فروسخ گسیل شده از زمین از هواکره عبور نمی کنند.

گزینه ۲: اثر گلخانه ای مربوط به پرتوهای فروسخ است که از زمین تابش شده و به وسیله برخی از مولکول های هواکره مانند آب و کربن دی اکسید به دام می افتد و بدین ترتیب زمین را گرم تر می کنند.

گزینه ۳: بیشتر پرتوهای خورشیدی که به زمین تابیده می شوند، به وسیله زمین جذب می شوند و زمین بخش زیادی از گرمای جذب شده را به شکل پرتوهای فروسخ از دست می دهد.

۸۳ - گزینه ۳

$$\begin{aligned} \text{روزانه خودرو ۱} &\xrightarrow{\text{در پیکسل}} ۲۰ km \Rightarrow ۲۰ \times ۲۵۰ g CO_2 \xrightarrow{\text{در پیکسل}} ۲۰ \times ۲۵۰ \times ۳۶۵ \times ۸۰۰ \times ۱0^{-۳} kg \\ &= ۱۴۶ \times ۱0^۴ kg CO_2 \end{aligned}$$

۸۴ - گزینه ۴ عملکرد مولکول های هواکره در برابر تابش های خورشیدی همانند لایه پلاستیکی گلخانه است. با افزایش ضخامت لایه پلاستیکی هوای داخل گلخانه گرم تر خواهد شد. این تغییرات قریباً همانند اثر افزایش مقدار گازهای گلخانه ای در هواکره است.

۸۵ - گزینه ۴ با توجه به داده های مسئله می توان نوشت (گاز مورد نظر را X فرض می کنیم):

$$\frac{d(O_2)}{d(X)} = \frac{M(O_2)}{M(X)} \Rightarrow \frac{2,21}{2,06} = \frac{32}{M} \Rightarrow M = \frac{2,06 \times 32}{2,21} \simeq 30 g \cdot mol^{-1}$$

جرم مولی گاز موردنظر با توجه به گزینه‌های ارایه شده فقط در C_6H_6 برابر 78 گرم بر مول است.

۸۶ - گزینه ۱ اگر حجم مخلوط گازی دارای 80% نیتروژن را برابر V در نظر بگیریم می‌توانیم بنویسیم:

$$\frac{(20L \times 0,75) + (VL \times 0,8)}{(20 + V)} \times 100 = 78$$

حجم کل هوا

$$\frac{15 + 0,8V}{20 + V} \times 100 = 78 \Rightarrow 2V = 60 \Rightarrow V = 30L$$

۸۷ - گزینه ۴ دما و حجم چهار ظرف باهم برابر است، در نتیجه هر چه تعداد ذره یا مقدار مول گاز درون ظرف بیشتر باشد، تعداد برخوردهای ذره‌ها با دیواره ظرف بیشتر شده و فشار افزایش می‌باید.

$$A: molO_2 = 1gO_2 \times \frac{1molO_2}{32gO_2} = 0,25molO_2$$

$$B: molCH_4 = 16gCH_4 \times \frac{1molCH_4}{16gCH_4} = 1molCH_4$$

$$C: molCO_2 = 44gCO_2 \times \frac{1molCO_2}{44gCO_2} = 1molCO_2$$

$$D: molHe = 4gHe \times \frac{1molHe}{4gHe} = 1molHe$$

بررسی گزینه‌ها:

گزینه ۱: در دما و حجم برابر هر گازی که مول ماده بیشتری داشته باشد، فشار بیش تری خواهد داشت.

$B > D > C > A$: مقایسه فشار درون ۴ ظرف

گزینه ۲: ۲۴ گرم گاز O_2 برابر 75 مول است.

$$?molO_2 = 24gO_2 \times \frac{1molO_2}{32gO_2} = 0,75molO_2$$

چون مقدار مول آن با ظرف B برابر شد، پس فشار آن با B برابر است.

گزینه ۳:

$$\frac{P_C}{n_C} = \frac{P_D}{n_D} \rightarrow \frac{P_D}{P_C} = \frac{n_D}{n_C} = \frac{0,75}{0,5} = 1,5$$

$$\text{تفصیرات: } \frac{1,5P_1 - P_1}{P_1} \times 100 = 50\%$$

گزینه ۴:

$$A: molO_2 = 0,25molO_2 \times \frac{2mol}{1molO_2} = 0,5mol$$

$$C: molCO_2 = 0,5molCO_2 \times \frac{3mol}{1molCO_2} = 1,5mol$$

۸۸ - گزینه ۳

$$?atomCO_2 = 56L CO_2 \times \frac{1mol CO_2}{22,4L CO_2} \times \frac{3 \times N_A atom CO_2}{1mol CO_2} = 7,5 N_A atom CO_2$$

$$?atom O_2 = 44,8LO_2 \times \frac{1mol O_2}{22,4L O_2} \times \frac{3 \times N_A atom O_2}{1mol O_2} = 7N_A atom O_2$$

$$?atom NH_3 = 67,2LNH_3 \times \frac{1mol NH_3}{22,4LNH_3} \times \frac{N_A molecule NH_3}{1mol NH_3} = N_A NH_3 \text{ مولکول } NH_3$$

$$?atom Cl_2 = 112L Cl_2 \times \frac{1mol Cl_2}{22,4L Cl_2} \times \frac{N_A molecule Cl_2}{1mol Cl_2} = 5N_A Cl_2 \text{ مولکول } Cl_2$$

$$?atom O = 84L NO_2 \times \frac{1mol NO_2}{22,4L NO_2} \times \frac{2 \times N_A atom O}{1mol NO_2} = 7,5N_A atom O \text{ (گزینه ۴)}$$

۸۹ - گزینه ۲

بررسی گزینه‌ها:

۱

۲

۳

۴

گزینه ۱: درست؛ در شرایط STP ، 1 مول از همه گازها حجم ثابت و برابر دارند.

$$?LO_2 = 1gO_2 \times \frac{1molO_2}{32gO_2} \times \frac{22,4LO_2}{1molO_2} = 0,75LO_2$$

$$?LN_2 = 1gN_2 \times \frac{1molN_2}{28gN_2} \times \frac{22,4LN_2}{1molN_2} = 0,8LN_2$$

گزینه ۲: نادرست.

$$\begin{aligned} ?gO_2 &= 1LO_2 \times \frac{1molO_2}{22,4LO_2} \times \frac{32gO_2}{1molO_2} \simeq 1,43gO_2 \\ ?gN_2 &= 1LN_2 \times \frac{1molN_2}{22,4LN_2} \times \frac{28gN_2}{1molN_2} = 1,25gN_2 \end{aligned}$$

گزینه ۱۳: درست: ۱۶ گرم O_2 برابر با 5 مول O_2 و ۷ گرم N_2 برابر با 25 مول N_2 است.
 گزینه ۱۴: در شرایط STP، حجم یکسان است و چون جرم یک مول O_2 بیشتر از یک مول N_2 است، چگالی گاز O_2 بیشتر است.

۹۵ - گزینه ۱ طبق قانون آووگادرو، در حجم‌های مساوی از گازهای مختلفی و در دما و فشار یکسان:

(تعداد مول‌ها برابرند $\Leftrightarrow$ تعداد مولکول‌ها برابرند)

* در دو مولکول N_2 و CO که هر دو گاز دو اتمی هستند تعداد اتم‌ها نیز برابر است.

* جرم مولی N_2 و CO هر دو برابر با $28g \cdot mol^{-1}$ می‌باشد.

* چون جرم و حجم این دو گاز برابر است: $d = \frac{m}{V}$ (چگالی) پس چگالی برابر نیز دارند.

۹۶ - گزینه ۳ با توجه به رابطه زیر در دمای C° و فشار atm ، حجم یک مول از گاز اوزون برابر $5/6$ لیتر می‌باشد.

$$\frac{P_1 V_1}{T_1} = \frac{P_2 V_2}{T_2} \Rightarrow \frac{1 \times 22,4}{273} = \frac{4 \times V_2}{273} \Rightarrow V_2 = 5,6L$$

بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه ۱۱: اگر در دما و فشار ثابت تعداد مول‌های گازی را دو برابر کنیم، حجم گاز نیز دو برابر خواهد شد.

گزینه ۱۲:

$$?LO_2 = 0,5gO_2 \times \frac{1molO_2}{32gO_2} \times \frac{22,4LO_2}{1molO_2} = 0,35LO_2$$

$$?LN_2 = 0,5gN_2 \times \frac{1molN_2}{28gN_2} \times \frac{22,4LN_2}{1molN_2} = 0,4LN_2 \Rightarrow 0,05L = اختلاف\ حجم$$

گزینه ۱۴: در دما و فشار ثابت و در حجم یکسان از گازها، تعداد ذرات (نه تعداد اتم‌ها) سازنده گازهای مختلف با هم برابر است. بعضی از گازها دو اتمی و بعضی دیگر بیش از دو اتم دارند.

۹۷ - گزینه ۲

$$V_2 = V_1 - \frac{V_1}{4} = \frac{3}{4}V_1$$

$$\frac{V_2}{V_1} = \frac{n_2}{n_1} \rightarrow \frac{3}{4} = \frac{\frac{m_2}{M}}{\frac{m_1}{M}} \rightarrow \frac{m_2}{m_1} = \frac{3}{4}$$

$$\frac{3}{4} = \frac{30-x}{30} \rightarrow x = 7,5g$$

۹۸ - گزینه ۳ بررسی گزینه‌ها:

۱) برای یافتن رابطه بین حجم و مقدار گاز، باید فشار ثابت باشد.

۲) حجم با شمار مول گاز رابطه مستقیم دارد.

۳) در شرایط STP برای مقایسه دو گاز A و B ، چون حجم با جرم رابطه عکس دارد پس وقتی حجم A بیشتر است، جرم آن کمتر است $\Leftarrow$ جرم مولی آن نیز کمتر است.

۴) همواره در شرایط STP حجم مولی گازها $22,4$ لیتر است.

۵) - گزینه ۲ به بررسی عبارت‌های می‌پردازم:

عبارت آ درست است. لایه دوم لایه استرatosfer نام دارد که لایه اوزون جزئی از این لایه است. غلظت گاز اوزون (O_3) در این لایه بیشتر از لایه اول (تروپوسفر) است.

عبارت ب) نادرست است. حدود 75 درصد $\left(\frac{1}{4}\right)$ از جرم هواکره در لایه اول (تروپوسفر) قرار دارد. به عبارت دیگر 25 درصد $\left(\frac{1}{4}\right)$ از جرم هواکره در لایه‌های دوم، سوم و چهارم قرار دارد. پس:

$$\frac{\text{جرم هواکره در لایه‌های دوم، سوم و چهارم}}{\text{جرم هواکره در لایه اول}} = \frac{0,25}{0,75} = \frac{1}{3}$$

عبارت پ) درست است. با توجه به نمودار مورد نظر، در ارتفاع $13km$ ، دما برابر $C^{\circ} - 55$ است. پس:

$$\underbrace{\frac{P_1 V_1}{n_1 T_1} = \frac{P_2 V_2}{n_2 T_2}}_{STP} \Rightarrow \frac{1 \times 22,4}{1 \times 273} = \frac{0,2 \times 10,9}{n_2 \times (273 - 55)} \Rightarrow n_2 = \frac{0,2 \times 10,9 \times 273}{218 \times 22,4} = \frac{218 \times 10^{-2} \times 273}{218 \times 22,4} = \frac{273}{224} = 0,122 = 0,122 mol$$

عبارت ت) نادرست است. با توجه به این که در لایه دوم، دمای ابتدا و انتهای لایه به ترتیب برابر $C^{\circ} - 55$ و $C^{\circ} + 7$ است، می‌توان نوشت:

$$\text{دمای ابتدایی} + h = \text{دمای نهایی}$$

↓
ضخامت لایه

$$+7 = 1,62h - 55 \Rightarrow h = \frac{62}{1,62} = 38,27 \simeq 38km$$

عبارت ث) درست است. در لایه چهارم، یون‌های تک‌اتمی مانند H^+ , O^+ , He^+ و یون‌های چند اتمی مانند N_2^+ و O_2^+ وجود دارد.

۹۹ - گزینه ۲ بررسی گزینه‌های نادرست:

- (۱) قرار دادن بادکنک پر شده از هوا درون نیتروژن مایع، سبب کاهش حجم گاز داخل بادکنک می‌شود.
 (۲) در دما و فشار معین طبق قانون آووگادرو در مول‌های برابر دو گاز، حجم‌ها برابرند.
 (۳) حجم گاز اکسیژن در یک مخزن ۲ لیتری با حجم مخزن برابر است زیرا گازها حجم معینی ندارند پس حجم گاز اکسیژن برابر با ۲ لیتر می‌شود. ولی برای گاز N_2 در شرایط STP که پیستون متحرک است باید حجم محاسبه بشود:

$$\text{?}LN_2 = 14g N_2 \times \frac{1\text{ mol }N_2}{28g N_2} \times \frac{22,4 L N_2}{1\text{ mol }N_2} = 11,2 L N_2 \Rightarrow \text{پس حجم این دو گاز برابر نیستند}$$

نکته: درباره گزینه درست (۲) توجه داشته باشید که:

$$\frac{\text{حجم}}{\text{/mol}} = \frac{\text{مول}}{\text{/mol}} \uparrow \text{که چون جرم مولی } O_2 \text{ کمتر از } CO_2 \text{ است پس مول آن بیشتر است و چون حجم با مول رابطه مستقیم دارد پس حجم اکسیژن بیشتر از کربن دی‌اکسید می‌باشد.}$$

۹۶ - گزینه ۳ علت درستی گزینه (۳):

$$\underbrace{\frac{P_1 V_1}{T_1}}_{\text{شرایط}} = \frac{P_2 V_2}{T_2} \Rightarrow \frac{1 \times 22,4}{273} = \frac{4 \times V_2}{273} \Rightarrow V_2 = 5,6 L$$

و بررسی گزینه‌های نادرست:

- (۱) در دما و فشار ثابت، حجم با شمار مول رابطه مستقیم دارد، وقتی تعداد مول گاز را دو برابر کنیم، حجم نیز دو برابر می‌شود.
 (۲)

$$\text{?}LO_2 = 0,5g O_2 \times \frac{1\text{ mol }O_2}{32g O_2} \times \frac{22,4 LO_2}{1\text{ mol }O_2} = 0,35 L O_2$$

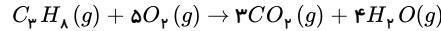
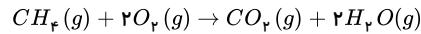
$$\text{?}LN_2 = 0,5g N_2 \times \frac{1\text{ mol }N_2}{28g N_2} \times \frac{22,4 LN_2}{1\text{ mol }N_2} = 0,4 L N_2$$

$$\text{اختلاف حجم این دو گاز} = 0,4 - 0,35 = 0,05 L$$

- (۳) در دما و فشار ثابت، تعداد ذره‌های سازنده گازهای مختلف با هم برابر است. زیرا برخی گازها دو اتمی و برخی بیش از دو اتم دارند.

۹۷ - گزینه ۳

معادله‌های موارنه شده واکنش سوختن کامل گازهای C_2H_4 و CH_4 به صورت زیر است:

$$CH_4 \text{ جرم مولی} = 16g \cdot mol^{-1}$$

$$C_2H_4 \text{ جرم مولی} = 28g \cdot mol^{-1}$$

مقدار مول CH_4 را n_1 و مقدار مول C_2H_4 را برابر n_2 در نظر می‌گیریم.

$$16n_1 + 28n_2 = 104$$

فرض کردیم در واکنش سوختن پropان، مول n_2 را وارد واکنش کرده باشیم، در این حالت $3n_2$ مول O_2 و $4n_2$ مول H_2 تولید می‌شود از آنجا که طبق گفته سوال اختلاف حجم T تولیدی در واکنش سوختن گاز C_2H_4 برابر با 50 لیتر در شرایط واکنش است، داریم:

$$\text{اختلاف شمار مول‌های گازهای تولیدی مول} = \frac{1\text{ mol}}{25\text{ لیتر}} \times 50 =$$

$$4n_2 - 3n_2 = n_2 = 2mol$$

$$16n_1 + 28n_2 = 104$$

$$16n_1 + 28 \times 2 = 104 \Rightarrow n_1 = 1mol$$

با توجه به این که $n_1 = 1$ می‌باشد، در واکنش سوختن C_2H_4 :

$$\text{?}molCO_2 = 1molCH_4 \times \frac{1\text{ mol }CO_2}{1\text{ mol }CH_4} = 1molCO_2$$

$$\text{?}molH_2O = 1molCH_4 \times \frac{2\text{ mol }H_2O}{1\text{ mol }CH_4} = 2molH_2O$$

$$\text{?}molCO_2 = 2molC_2H_4 \times \frac{2\text{ mol }CO_2}{1\text{ mol }C_2H_4} = 4molCO_2$$

$$\text{?}molH_2O = 2molC_2H_4 \times \frac{2\text{ mol }H_2O}{1\text{ mol }C_2H_4} = 4molH_2O$$

$$CO_2 + H_2O + CO_2 + H_2O = 17 \text{ مول گاز} = 1 \text{ مول } O_2 + 2 \text{ مول } H_2O$$

$$\text{?}LN_2 = \frac{25 \text{ لیتر}}{1 \text{ مول گاز}} \times 17 = 425 L$$

جمع

شمار

مول

گاز

در

سوختن

دو

واکنش

با:

۹۸ - گزینه ۲ در این ظرف، 5 ذره وجود دارد، یعنی مقدار مول گاز هلیم برابر است با:

حال با اضافه کردن ۲,۰ مول گاز هیدروژن، تعداد مول‌های گازی موجود در ظرف را به ۷,۰ مول می‌رسانیم. با توجه به اینکه در دما و فشار ثابت، حجم گاز با شمار مول‌های گاز رابطه مستقیم دارد،

می‌توان نوشت:

$$\frac{n_1}{V_1} = \frac{n_2}{V_2} \Rightarrow \frac{۰,۵}{۱} = \frac{۰,۷}{V_2} \Rightarrow V_2 = ۱,۴L$$

برای حل قسمت دوم تست، ابتدا حجم ۷,۰ مول گاز را در شرایط STP به دست می‌آوریم:

$$?L = ۰,۷mol \times \frac{۲۲,۴L}{1mol} = ۱۵,۶۸L$$

اکنون برای محاسبه میزان تغییر ارتفاع پیستون، ارتفاع آن را در حالت اول و در شرایط STP محاسبه می‌کنیم:

ارتفاع پیستون در حالت اول:

$$\text{حجم} = ۱,۴L = ۹,۸cm^3$$

$$\text{حجم} = ۱۵,۶۸L = ۹۸cm$$

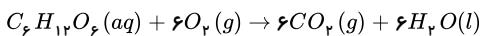
ارتفاع پیستون در شرایط STP:

$$\text{حجم} = ۱۵,۶۸L = ۱۵۶,۸cm^3$$

$$\text{ارتفاع} \times \text{مساحت قاعده} = \text{حجم} \Rightarrow ۱۵۶,۸ = ۱۰۰ \times h_2 \Rightarrow h_2 = ۱۵۶,۸cm$$

$$\text{میزان تغییر ارتفاع پیستون} = h_2 - h_1 = ۱۵۶,۸ - ۹,۸ = ۱۴۷,۰cm$$

- گزینه ۳ واکنش موازن‌شده به صورت زیر است:

$$C_6H_{12}O_6 = ۶(۱۲) + ۱۲(۱) + ۶(۱۶) = ۱۸۰g \cdot mol^{-1}$$

$$?LCO_2 = ۳۶gC_6H_{12}O_6 \times \frac{۱molC_6H_{12}O_6}{۱۸۰gC_6H_{12}O_6} \times \frac{۶molCO_2}{۱molC_6H_{12}O_6} \times \frac{۲۲,۴LCO_2}{۱molCO_2} = ۲۶,۸۸LCO_2$$

در شرایط STP، دما $0^\circ C$ و فشار $1 atm$ می‌باشد؛ بنابراین اگر در دمای ثابت، فشار را دو برابر کنیم، فشار برابر با $2 atm$ خواهد بود. در این حالت با توجه به اینکه حجم با فشار رابطه وارونه دارد؛ بنابراین:

$$\frac{P_1}{P_2} = \frac{V_2}{V_1} \Rightarrow V_2 = \frac{1}{2}V_1$$

$$V_1 = ۲۶,۸۸ \\ \longrightarrow V_2 = ۱۳,۴۴L$$

- گزینه ۲ چون تنها اختلاف جرم دو ماده جامد در فرآورده داده شده باید مقدار ماده واکنش‌دهنده (اولیه) را a فرض کنیم تا بتوانیم جرم هر فرآورده جامد را بدست آوریم:

$$?gMnO_4 = a mol KMnO_4 \times \frac{۱mol MnO_4}{۲mol KMnO_4} \times \frac{۸۷gMnO_4}{۱mol MnO_4} = \frac{۸۷}{۲}a gMnO_4$$

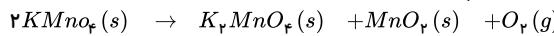
$$?gK_2MnO_4 = a mol KMnO_4 \times \frac{۱mol K_2MnO_4}{۲mol KMnO_4} \times \frac{۱۹۷gK_2MnO_4}{۱mol K_2MnO_4} = \frac{۱۹۷}{۲}a gK_2MnO_4$$

$$\text{اختلاف جرم دو ماده جامد} \Rightarrow \frac{۱۹۷}{۲}a - \frac{۸۷}{۲}a = ۲,۷۵g \Rightarrow a = \frac{۱۰}{۱۱}mol KMnO_4 = ۰,۰۹mol KMnO_4$$

پس به کمک مول اولیه ماده واکنش‌دهنده، حجم گاز اکسیژن تولید شده را به دست می‌آوریم:

$$?LO_2 = ۰,۰۹mol KMnO_4 \times \frac{۱mol O_2}{۲mol KMnO_4} \times \frac{۲۲,۴LO_2}{۱mol O_2} = ۰,۴۶LO_2$$

- گزینه ۲ اگر مول پتانسیم پرمنگات اولیه را x بگیریم، مجموع جرم جامد باقی‌مانده در ظرف پس از تجزیه 75% پتانسیم پرمنگات به صورت زیر نوشته می‌شود:

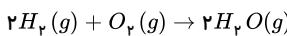
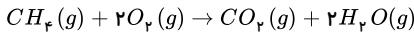

$$x - \frac{۳}{۴}x = \frac{x}{4} \quad \frac{۳}{۴}x \quad \frac{۳}{۴}x$$

$$\frac{x}{4}(158) + \frac{۳x}{4}(197) + \frac{۳x}{4}(87) = 292 \Rightarrow x = 2 mol$$

$$?LO_2 = 2 mol KMnO_4 \times \frac{۱mol O_2}{۲mol KMnO_4} \times \frac{۲۲,۴LO_2}{۱mol O_2} = ۲۲,۴LO_2$$

- گزینه ۲ ابتدا معادله سوختن هر دو گاز را می‌نویسیم:

گر در این مخلوط حجم گاز متان را x لیتر و حجم گاز هیدروژن را $(11,2 - x)$ لیتر در نظر بگیریم، جرم آب حاصل از سوختن این دو گاز را به دست می‌آوریم:

$$?gH_2O = xL CH_4 \times \frac{۱mol CH_4}{۲۲,۴LCCH_4} \times \frac{۲mol H_2O}{۱mol CH_4} \times \frac{۱۸gH_2O}{۱mol H_2O}$$

$$= 1,8x g_{H_2O}$$

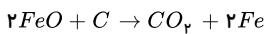
$$\text{حجم آب حاصل از سوختن هیدروژن} = (11,2 - x)L H_2 \times \frac{1 mol H_2}{22,4 L H_2} \times \frac{1 mol H_2O}{1 mol H_2} \times \frac{18 g_{H_2O}}{1 mol H_2O}$$

$$= 0,8(11,2 - x) g_{H_2O}$$

$$1,6x + 9 - 0,8x = 11,25 \Rightarrow 0,8x = 2,25 \Rightarrow x \approx 2,8 L CH_4$$

$$\frac{\text{جز مatan}}{\text{کل}} = \frac{0,8}{11,2} \times 100 \Rightarrow x = \frac{0,8}{11,2} \times 100 \Rightarrow x = 7,25$$

۱۰۳ - گزینه ۱

$$\frac{x}{2 \times 22} = \frac{336 \times 10^{-3}}{22,4} \rightarrow x = 2,16g$$

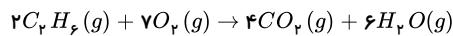
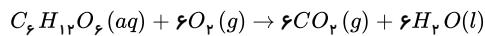
$$gNa_2O = 25 - 2,16 = 22,84$$

$$2,84 gNa_2O \times \frac{1 mol Na_2O}{52 gNa_2O} = 0,05 mol Na_2O$$

$$2,16 gFeO \times \frac{1 mol FeO}{72 gFeO} = 0,03 mol FeO$$

$$= \frac{0,03 Fe^{2+} + 2 \times 0,05 Na^+}{(0,03 + 0,05) O^{2-}} = 1,7$$

۱۰۴ - گزینه ۲ معادله مواده اکسایش گلوکر در بدن انسان و سوختن اثان به صورت زیر می باشد:

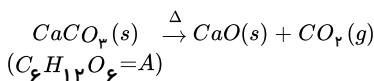
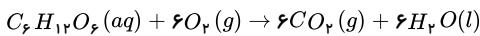
$$?mol CO_2 = 450 g C_2H_{12}O_2 \times \frac{1 mol C_2H_{12}O_2}{110 g C_2H_{12}O_2} \times \frac{2 mol CO_2}{1 mol C_2H_{12}O_2} = 15 mol CO_2$$

$$?g C_2H_2 = 15 mol CO_2 \times \frac{2 mol C_2H_2}{1 mol CO_2} \times \frac{26 g C_2H_2}{1 mol C_2H_2} = 225 g C_2H_2$$

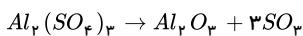
دما ${}^{\circ}C$ و فشار ۱ atm همان شرایط STP می باشد و در این شرایط حجم ۱ مول از گازها برابر با ۲۲,۴ لیتر می باشد:

$$?LC_2H_2 = 225 g C_2H_2 \times \frac{1 mol C_2H_2}{26 g C_2H_2} \times \frac{22,4 L C_2H_2}{1 mol C_2H_2} = 16,8 LC_2H_2$$

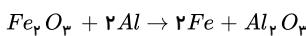
۱۰۵ - گزینه ۲

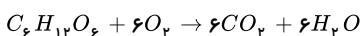
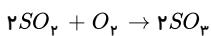
$$?g_{CaCO_3} = 140 g_A \times \frac{1 mol A}{110 g_A} \times \frac{1 mol CO_2}{1 mol A} \times \frac{1 mol CaCO_3}{1 mol CO_2} \times \frac{100 g_{CaCO_3}}{1 mol CaCO_3} = 90 g_{CaCO_3}$$

۱۰۶ - گزینه ۲ تعداد مولهای Al_2O_3 حاصل از تجزیه ۲,۰ مول آلومینیوم سولفات را بدست می آوریم:

$$?mol_{Al_2O_3} = 0,2 mol_{Al_2(SO_4)_2} \times \frac{1 mol_{Al_2O_3}}{1 mol_{Al_2(SO_4)_2}} \times \frac{100}{100} = 0,16 mol_{Al_2O_3}$$

اکنون باید مقدار Fe_2O_3 لازم برای تهیه ۱۶,۰ مول Al_2O_3 را بدست آوریم:

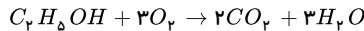
$$?g_{Fe_2O_3} = 0,16 mol_{Al_2O_3} \times \frac{1 mol_{Fe_2O_3}}{1 mol_{Al_2O_3}} \times \frac{160 g_{Fe_2O_3}}{1 mol_{Fe_2O_3}} = 25,6 g_{Fe_2O_3}$$

۱۰۷ - گزینه ۱ ابتدا با مواده واکنش‌ها حجم گاز O_2 مورد نیاز برای واکنش نخست بدست می آید:

$$g C_2H_{12}O_2 = 12,8 g SO_2 \times \frac{1 mol SO_2}{64 g SO_2} \times \frac{1 mol O_2}{1 mol SO_2}$$

$$\times \frac{1\ mol C_F H_{11}O_F}{5\ mol O_F} \times \frac{180g C_F H_{11}O_F}{1\ mol C_F H_{11}O_F} = 3g C_F H_{11}O_F$$

- گزینه ۴ معادله سوختن اتانول به صورت زیر است:

بررسی گزینه ها:

گزینه ۱) مجموع ضرایب فراورده ها ۵ می باشد.

گزینه ۲

$$?mol CO_F = 9,2g C_F H_6 OH \times \frac{1\ mol C_F H_6 OH}{48g C_F H_6 OH} \times \frac{1\ mol CO_F}{1\ mol C_F H_6 OH} = 0,4mol CO_F$$

گزینه ۳) در دما و فشار ثابت (یکسان)، حجم یک مول از گازهای گوناگون باهم برابر است، پس:

$$?LCO_F = 50LO_F \times \frac{1LCO_F}{3LO_F} = 1.5LCO_F$$

گزینه ۴) در هر دو فراورده حاصل از سوختن آن (CO_F و $H_F O$) این نسبت برابر یک است:

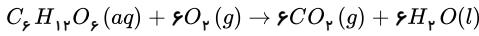
$$H - \ddot{O} - H \quad \frac{2}{2} = 1$$

$$\ddot{O} = C = \ddot{O} \quad \frac{4}{4} = 1$$

گزینه ۱

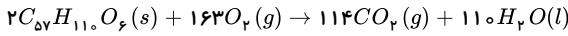

$$?mol O_F = 367,5 \times 10^{-3} g KClO_F \times \frac{1\ mol KClO_F}{122,5 g KClO_F} \times \frac{3\ mol O_F}{2\ mol KClO_F} = 45 \times 10^{-3} mol O_F$$

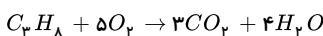
$$?L_O_F = 45 \times 10^{-3} mol O_F \times \frac{5\ mol CO_F}{5\ mol O_F} \times \frac{22,4 LCO_F}{1\ mol CO_F} = 0,1 LCO_F = 100 mLCO_F$$

گزینه ۳

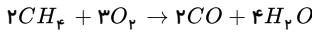
$$?L_O_F = 59,4 g H_F O \times \frac{1\ mol H_F O}{18g H_F O} \times \frac{16\ mol O_F}{110\ mol H_F O} \times \frac{22,4 L O_F}{1\ mol O_F} \approx 109,5 L O_F$$

گزینه ۳ حجم CO_F تولیدشده در واکنش اول برابر است با:

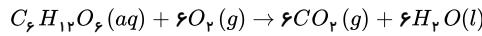
$$?LCO_F = 28,8 g H_F O \times \frac{1\ mol H_F O}{18g H_F O} \times \frac{3\ mol CO_F}{4\ mol H_F O} \times \frac{22,4 LCO_F}{1\ mol CO_F} = 26,88 mLCO_F$$

حال جرم م atan مصرف شده در واکنش دوم برابر است با:

$$?gr CH_F = 26,88 mLCO \times \frac{1\ mol CO}{22,4 LCO} \times \frac{2\ mol CH_F}{4\ mol CO} \times \frac{16g CH_F}{1\ mol CH_F} = 19,2 g CH_F$$

گزینه ۲ واکنش موازن شده اکسایش گلوکز به صورت زیر است:

مجموع ضرایب های استوکیومتری فراورده ها

مقدار CO_F تولیدشده برابر است با:

$$?g CO_F = 1L \times \frac{21LO_F}{100L} \times \frac{1\ mol O_F}{22,4 LO_F} \times \frac{5\ mol CO_F}{5\ mol O_F} \times \frac{44g CO_F}{1\ mol CO_F} = 0,4125g CO_F$$

گزینه ۲ مقدار پتانسیم پرمنگنات اولیه را a مول در نظر می گیریم و براساس آن میزان $(x_F)K_F MnO_F$ و $(x_1)MnO_F$ (تولیدی را محاسبه می کنیم).

$$?g MnO_F = amol KMnO_F \times \frac{1\ mol MnO_F}{4mol KMnO_F} \times \frac{87g MnO_F}{1\ mol MnO_F} = \frac{87a}{2} g MnO_F \Rightarrow x_1 = \frac{87a}{2}$$

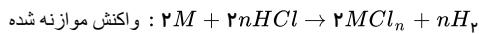
$$?g K_F MnO_F = amol KMnO_F \times \frac{1\ mol K_F MnO_F}{4mol KMnO_F} \times \frac{197g K_F MnO_F}{1\ mol K_F MnO_F} = \frac{197a}{2} g K_F MnO_F \Rightarrow x_F = \frac{197a}{2}$$

$$x_F - x_1 = \frac{197a}{2} - \frac{87a}{2} = 55a \Rightarrow 110a = 55a \Rightarrow a = \frac{55a}{110}$$

حال براساس میزان پتانسیم پرمنگنات اولیه حجم اکسیژن تولیدی را محاسبه می‌کنیم:

$$\text{?LO}_2 = \frac{5,5}{110} \text{ mol KMnO}_4 \times \frac{1 \text{ mol O}_2}{2 \text{ mol KMnO}_4} \times \frac{22,4 \text{ LO}_2}{1 \text{ mol O}_2} = 0,56 \text{ LO}_2$$

۱۱۴ - گزینه ۳

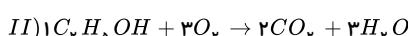
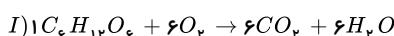
$$\text{?LH}_2 = 0,5 \text{ mol M} \times \frac{n \text{ mol H}_2}{2 \text{ mol M}} \times \frac{22,4 \text{ LH}_2}{1 \text{ mol H}_2} = 0,6 \text{ n LH}_2$$

حال مقدار گاز H_2 تولیدی در سؤال را برابر $5,6n$ قرار می‌دهیم تا n محاسبه شود.

$$0,6n = 11,2 \Rightarrow n = 2$$

از آنجایی که ظرفیت Cl یک می‌باشد پس n همان ظرفیت فلز است و در گزینه‌ها فقط Mg وجود دارد.
در گزینه‌ها فقط Mg ظرفیت ۲ دارد.

۱۱۵ - گزینه ۳

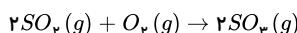

$$(I) \text{? } CO_2 \text{ حجم } : xgC_2H_{12}O_2 \times \frac{1 \text{ mol } C_2H_{12}O_2}{180 \text{ g } C_2H_{12}O_2} \times \frac{2 \text{ mol } CO_2}{1 \text{ mol } C_2H_{12}O_2} \times \frac{22,4 \text{ L } CO_2}{1 \text{ mol } CO_2} \simeq 0,75xL$$

$$(II) \text{? } CO_2 \text{ حجم } : xgC_2H_6OH \times \frac{1 \text{ mol } C_2H_6OH}{46 \text{ g } C_2H_6OH} \times \frac{2 \text{ mol } CO_2}{1 \text{ mol } C_2H_6OH} \times \frac{44 \text{ g } CO_2}{1 \text{ mol } CO_2} \times \frac{1 \text{ L } CO_2}{1,1 \text{ g } CO_2} \simeq 1,74xLCO_2$$

$$\frac{(LCO_2)I}{(LCO_2)II} = \frac{0,75x}{1,74x} \sim 0,43$$

۱۱۶ - گزینه ۳ چون دمای C° و فشار $5atm$ شرایط غیر STP می‌باشد، ابتدا مسئله را با شرایط STP حل می‌کنیم و در پایان آن را به حالت غیراستاندارد تبدیل می‌کنیم:

$$\text{?LO}_2 = 480 \text{ g } SO_2 \times \frac{1 \text{ mol } SO_2}{64 \text{ g } SO_2} \times \frac{1 \text{ mol } O_2}{1 \text{ mol } SO_2} \times \frac{22,4 \text{ L } O_2}{1 \text{ mol } O_2} = 57,2 \text{ LO}_2$$

در دمای ثابت، حجم با فشار رابطه عکس دارند و می‌نویسیم:

$$P_1 V_1 = P_2 V_2 \Rightarrow 1 \times 57,2 = 5 \times V_2 \Rightarrow V_2 = 13,44 \text{ LO}_2$$

۱۱۷ - گزینه ۲

حال شمار مول‌های مصرف شده Mg را به دست می‌آوریم:

$$\text{?molMg} = 56 \text{ LH}_2 \times \frac{1 \text{ mol } H_2}{22,4 \text{ LH}_2} \times \frac{1 \text{ mol } Mg}{1 \text{ mol } H_2} = 2,5 \text{ molMg}$$

سپس جرم مولی میانگین Mg در مخلوط را به دست می‌آوریم:

$$\bar{M} = \frac{54 \text{ g}}{2,5 \text{ mol}} = 21,6 \text{ g/mol}$$

$$\bar{M} = \frac{(M_1 F_1) + (M_2 F_2)}{F_1 + F_2} \Rightarrow 21,6 = \frac{24 F_1 + 25(100 - F_1)}{100}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} F_1 = 60 \\ F_2 = 100 - F_1 = 40 \end{cases}$$

نابراین درصد فراوانی Mg در مخلوط اولیه برابر با 40% بوده است.

۱۱۸ - گزینه ۱ مطابق قانون آووگادرو داریم:

$$\frac{V_1}{n_1} = \frac{V_2}{n_2}$$

شنبه

$$\frac{V_{N_2}}{2} = \frac{V_{O_2}}{5} \Rightarrow \frac{V_{O_2}}{V_{N_2}} = \frac{5}{2} \Rightarrow \frac{V_{O_2}}{V_{N_2} + V_{O_2}} = \frac{5}{7} \Rightarrow V_{O_2} = \frac{14 \times 5}{7} = 10 \text{ L}$$

شنبه س مطابق با ضرایب استوکیومتری گازهای فرآورده می‌توان نوشت:

$$\text{?}gKNO_3 = 1 \text{ mol } O_2 \times \frac{1 \text{ mol } O_2}{1 \text{ mol } KNO_3} \times \frac{1 \text{ mol } KNO_3}{\frac{1 \text{ mol } KNO_3}{1 \text{ mol } KNO_3}} = 1 \text{ mol } KNO_3$$

روش دوم:

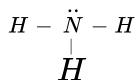
$$d_{\text{گازها}} = \frac{M}{V_{\text{mol}}} \Rightarrow 1,2 = \frac{32}{V_{\text{mol}}} \Rightarrow V_{\text{mol}} = \frac{32}{1,2} = \frac{16}{6} L$$

پس در شرایط آزمایش، حجم مولی گازها $\left(\frac{16}{6}\right)$ لیتر است.

$$\frac{xg}{4 \times 101} = \frac{14L}{4 \times \frac{16}{6}} \Rightarrow x = 10,3 \text{ g } KNO_3$$

۱۱۹ - گزینه ۲ بررسی موارد:

مورد آ) نادرست - واکنش در دمای $45^\circ C$ و فشار 200 atm انجام می‌شود.مورد ب) درست - فراورده واکنش هابر، $(g) + N_2(g) \rightarrow 2NH_3(g)$ مولکول آمونیاک است که در ساختار آن یک جفت الکترون نایپوندی وجود دارد:

مورد ب) درست

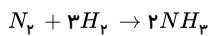
$$\text{?}gH_2 = 448 \text{ L } NH_3 \times \frac{1 \text{ mol } NH_3}{22,4 \text{ L } NH_3} \times \frac{3 \text{ mol } H_2}{2 \text{ mol } NH_3} \times \frac{2 \text{ g } H_2}{1 \text{ mol } H_2} = 6 \text{ g } H_2$$

مورد ت) درست

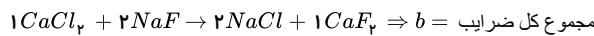
$$\text{?L } NH_3 = 2 \text{ mol } N_2 \times \frac{3 \text{ L } H_2}{1 \text{ L } N_2} = 6 \text{ L } H_2$$

۱۲۰ - گزینه ۴

با توجه به واکنش هابر، داریم:

$$336 \text{ L } NH_3 \times \frac{1 \text{ mol } N_2}{22,4 \text{ L } N_2} \times \frac{1 \text{ mol } N_2}{1 \text{ mol } H_2} = 15 \text{ mol } N_2 = a$$

$$b = 1 + 2 + 2 + 1 = 6 \Rightarrow \frac{a}{b} = \frac{15}{6} = 1,25$$

۱۲۱ - گزینه ۱ غلظت یون‌های سدیم، منیزیم، کلرید و سولفات بیش از یک گرم در هر کیلوگرم آب دریا می‌باشد.

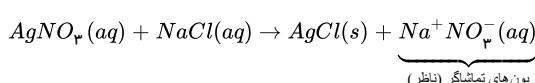
۱۲۲ - گزینه ۳ فقط عبارت‌های «الف و ب» درست‌اند.

بررسی عبارت‌ها:

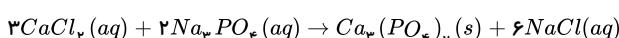
$$\begin{aligned} \text{الف} \quad B : NO_3^- &= 7 + 3(8) + 1 = 32 e^- \\ C : Na^+ &\Rightarrow 32 - 10 = 22 \\ &\text{شمار الکترون‌ها} = 11 - 1 = 10 e^- \end{aligned}$$

عبارت پ) در اثر افزودن نقره نیترات به محلول لوله آزمایش «الف» غلظت Ag^+ و Cl^- که تشکیل رسوب سفیدرنگ می‌دهند تغییر می‌کند ولی یون‌های Na^+ و NO_3^- که یون‌های تماشاگر (ناظر) هستند هیچ تغییری نمی‌کنند.

(ناظر) هستند هیچ تغییری نمی‌کنند.

۱۲۳ - گزینه ۴

بررسی گزینه‌ها:

۱) از این واکنش برای شناسایی یون Ca^{2+} استفاده می‌شود که آرایش گاز نجیب $[Ar]_{18}$ را دارد.

$$\frac{\text{مجموع ضرایب فرآورده‌ها}}{\text{مجموع ضرایب واکنش‌دهنده‌ها}} = \frac{1+6}{3+2} = \frac{7}{5} = 1,4$$

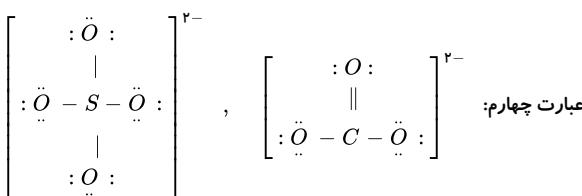
۳) در پایان واکنش یک رسوب سفید رنگ بوجود می‌آید نه محلول.

۱۴) فرآورده نامحلول کلسیم فسفات $Ca_3(PO_4)_2$ می باشد و نسبت شمار آنیون به کاتیون در آن برابر $\frac{2}{3}$ می باشد.

۱۲۴ - گزینه ۲ عبارت های اول و سوم درست هستند.

بررسی عبارت های نادرست:

عبارت دوم: فرآورده های این واکنش سدیم کلرید (محلول) و کلسیم فسفات (نامحلول) می باشد.

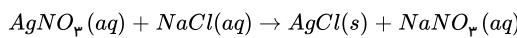

$$\frac{\text{جفت } e^- \text{ نایپوندی}}{\text{جفت } e^- \text{ پیوندی}}$$

$$\frac{12}{4} = 3$$

$$\frac{8}{4} = 2$$

۱۲۵ - گزینه ۴

$$?g AgCl = 17g AgNO_3 \times \frac{1mol AgNO_3}{170g AgNO_3} \times \frac{1mol AgCl}{1mol AgNO_3} \times \frac{143.5g AgCl}{1mol AgCl} = 14.35g AgCl$$

یون های محلول در آب، یون های تماشاهر Na^+ و NO_3^- تولید دو مول یون Na^+ و NO_3^- می کند.

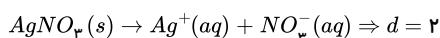
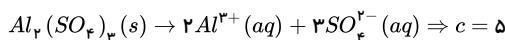
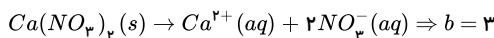
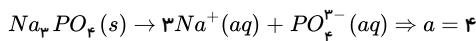
$$?mol \text{ یون} = 17g AgNO_3 \times \frac{1mol AgNO_3}{170g AgNO_3} \times \frac{2mol \text{ یون}}{1mol AgNO_3} = 0.2mol \text{ یون}$$

۱۲۶ - گزینه ۲

به کمک جدول زیر، به گزینه درست پی می بریم:

شمار اتم های هیدروژن	شمار و نماد آنیون چند اتمی	فرمول شیمیایی	نام ترکیب یونی
۱	SO_4^{2-}	$(NH_4)_2SO_4$	آمونیوم سولفات
۳	OH^-	$Al(OH)_3$	آلومینیم هیدروکسید
۱	PO_4^{3-}	$(NH_4)_3PO_4$	آمونیم فسفات
۲	OH^-	$Mg(OH)_2$	منیزیم هیدروکسید
۱	OH^-	NH_4OH	آمونیوم هیدروکسید

۱۲۷ - گزینه ۲

۱۲۸ - گزینه ۲

فقط عبارت های (پ) و (ت) نادرست اند.

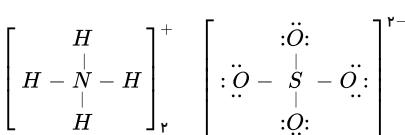
بررسی عبارت های نادرست:

(پ) در یون نیترات ۸ جفت الکترون نایپوندی وجود دارد.

(ت) آمونیم کلرید (NH_4Cl) دارای یک کاتیون (NH_4^+) و یک آنیون (Cl^-) است و تعداد کاتیون $= 1$ می باشد.

۱۲۹ - گزینه ۳ بررسی موارد:

لطفاً توجه به ساختار کاتیون و آنیون در مجموع ۱۲ پیوند کووالانسی مشاهده می شود. توجه شود که در این نمک، زیروند کاتیون برابر با ۲ است، یعنی ۲ واحد از کاتیون در نمک آمونیوم سولفات وجود دارد.

(ب) نقره کلرید در آب نامحلول است.

(ب)

مجموع قدر مطلق بارها در SO_4^{2-} : $(NH_4)_2 SO_4$ مجموع قدر مطلق بارها در CO_3^{2-} : $(NH_4)_2 CO_3$

(ت)

 $\frac{2}{1} = 2 : (NH_4)_2 SO_4$ $\frac{2}{1} = 2 : Ca(OH)_2$

گزینه ۱ - ۱۳۰

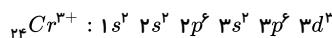
$$CrO \rightarrow a = 2 \rightarrow \text{نسبت کاتیون به آنیون} = \frac{1}{1}$$

$$Cr_2 O_7 \rightarrow a = 5 \rightarrow \text{نسبت کاتیون به آنیون} = \frac{2}{3}$$

$$MgCl_4 \rightarrow b = 3 \rightarrow \text{نسبت کاتیون به آنیون} = \frac{1}{2}$$

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۳)

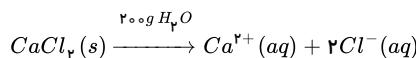
تعداد الکترون‌های با $l = 2$ کاتیون Cr^{3+} برابر ۳ است.

گزینه (۱)

$$a = 2, 5 \quad , \quad b = 3 \Rightarrow |b - a| = 1, 2$$

اختلاف a و b نمی‌شود.گزینه (۴): a و b زمانی بزرگ‌ترین هستند که $MgCl_4$ و $Cr_2 O_7$ داشته باشیم.

گزینه ۲ - ۱۳۱

ابتدا از ۴ میلی‌گرم، گرم یون کلرید را تعیین می‌کیم:

$$\text{?g } Cl^- = 4 \times 10^{-3} g Ca^{2+} \times \frac{1 mol Ca^{2+}}{40 g Ca^{2+}} \times \frac{2 mol Cl^-}{1 mol Ca^{2+}} \times \frac{35,5 g Cl^-}{1 mol Cl^-} = 71 \times 10^{-3} g Cl^-$$

$$p_{\text{ محلول}} = \frac{m}{V} \Rightarrow 1 = \frac{m}{50} \Rightarrow m = 50 g \xrightarrow{\substack{\text{ جرم یون کلرید} \\ \text{ محلول}}} ppm = \frac{71 \times 10^{-3}}{50} \times 10^6 \Rightarrow ppm = 142$$

حال جرم آب را در محلول اولیه (۲۰۰ mL آب خالص) بدست می‌آوریم: چهار برابر حجم دوم است که برداشته شده است) یا می‌توان گفت:

$$\text{?g } Ca^{2+} = 200 mL \times \frac{4 \times 10^{-3} g}{50 mL} = 16 \times 10^{-3} g Ca^{2+}$$

$$\text{?g } CaCl_4 = 16 \times 10^{-3} g Ca^{2+} \times \frac{1 mol Ca^{2+}}{40 g Ca^{2+}} \times \frac{1 mol CaCl_4}{1 mol Ca^{2+}} \times \frac{111 g CaCl_4}{1 mol CaCl_4} = 4,44 \times 10^{-2} g CaCl_4$$

گزینه ۳ - گزینه ۴ بررسی گزینه‌ها:

گزینه (۱)

$$\text{?g } Cl^- = 0,05 g FeCl_4 \times \frac{1 mol}{162,5 g} \times \frac{3 mol Cl^-}{1 mol FeCl_4} \times \frac{35,5 g}{1 mol} = 0,0327 g Cl^-$$

$$ppm Cl^- = \frac{Cl^- \text{ جرم یون}}{\text{ جرم کل محلول}} \times 10^6 = \frac{0,0327}{1000} \times 10^6 = 32,7 ppm$$

گزینه (۲)

$$\text{?g } Cl^- = 0,1 g KCl \times \frac{1 mol}{74,5 g} \times \frac{1 mol Cl^-}{1 mol KCl} \times \frac{35,5 g}{1 mol} = 0,0476 g Cl^-$$

$$ppm Cl^- = \frac{0,0476}{1000} \times 10^6 = 47,6 ppm$$

گزینه (۳)

$$\text{?g } Cl^- = 0,05 g CaCl_4 \times \frac{1 mol}{111 g} \times \frac{2 mol Cl^-}{1 mol CaCl_4} \times \frac{35,5 g}{1 mol} = 0,032 g Cl^-$$

$$ppm Cl^- = \frac{0,032}{1000} \times 10^6 = 32 ppm$$

گزینه (۴)

$$\text{?} g Cl^- = ۰,۰۵ g NaCl \times \frac{۱ mol}{۵۸,۵ g} \times \frac{۱ mol Cl^-}{۱ mol NaCl} \times \frac{۳۵,۵ g}{۱ mol} = ۰,۰۳۰ g Cl^-$$

$$\text{ppm } Cl^- = \frac{۰,۰۳۰}{۱۰۰۰} \times ۱۰^۶ = ۳۰ ppm$$

چون غلظت یون کلرید در محلول حاصل خواسته شده پس ابتدا تعداد مول یون Cl^- را در هر دو محلول بدست می‌آوریم گزینه ۲ - ۱۳۳ -

$$\text{?} mol Cl^- = ۱۰۰ ml \times \frac{۱ L}{۱۰۰۰ ml} \times \frac{۰,۰۳ mol KCl}{\text{محلول}} \times \frac{۱ mol Cl^-}{۱ mol KCl} = ۰,۰۰۳ mol Cl^- : KCl \text{ محلول}$$

$$CaCl_۲ \text{ ?} mol Cl^- = ۱۰۰ ml \times \frac{۱ L}{۱۰۰۰ ml} \times \frac{۰,۰۱ mol CaCl_۲}{\text{محلول}} \times \frac{۱ mol Cl^-}{۱ mol CaCl_۲} = ۰,۰۰۲ mol Cl^- : CaCl_۲ \text{ محلول}$$

جرم کل یون کلرید موجود در محلول حاصل برابر است با

$$\text{?} g Cl^- = ۰,۰۱ mol Cl^- \times \frac{۳۵,۵ g Cl^-}{۱ mol Cl^-} = ۰,۳۵۵ g Cl^-$$

$\frac{g}{ml} \leftarrow (1) g = 1 ml$ برای محلول‌های بسیار ریقیق مانند آب که دارای چگالی ۱ هستند

$$۱۰۰ ml KCl + ۱۰۰ ml CaCl_۲ = ۱۱۰ ml \text{ محلول} \text{ یا محلول} ۱۱۰ g$$

$$ppm(Cl^-) = \frac{\text{جرم حل شونده}}{\text{جرم محلول}} \times ۱۰^۶ \Rightarrow ppm = \frac{۰,۳۵۵}{۱۱۰} \times ۱۰^۶ \simeq ۳۲۲,۷۳$$

۱۳۴ - گزینه ۴ فقط عبارت دوم درست می‌باشد.

بررسی عبارت‌های نادرست:

* عبارت اول:

$$M_۱ = \frac{mol}{L} = \frac{۰,۱۶}{۰,۰۵} = ۳,۲ mol \cdot L^{-1} \quad M_۲ = \frac{mol}{L} = \frac{۰,۰۸}{۰,۰۵} = ۱,۶ mol \cdot L^{-1}$$

مولاریتۀ این دو محلول برابر نیستند. زیرا تعداد مول‌ها در محلول (۱) دو برابر تعداد مول‌ها در محلول (۴) است پس غلظت مولار محلول (۱) دو برابر غلظت مولار محلول (۴) است.

* عبارت سوم: نادرست است زیرا:

$$(۲) ۱۲ \times ۰,۰۲ = ۰,۲۴ mol \Rightarrow M = \frac{۰,۲۴}{۰,۱} = ۲,۴ mol \cdot L^{-1}$$

$$(۴) ۱۲ \times ۰,۰۲ = ۰,۲۴ mol \Rightarrow \frac{۰,۲۴}{۰,۰۵} = \frac{۲۴}{۵} = ۴,۸ mol \cdot L^{-1}$$

عبارت چهارم: جرم ذره‌های سازنده دو محلول متفاوت است پس غلظت ppm یکسان نمی‌باشد.

عبارت پنجم: مولاریتۀ شکل‌های (۳) و (۴) و (۵) یکسان است و کمترین مولاریتۀ به هر سه شکل مربوط است.

۱۳۵ - گزینه ۴ فقط عبارت (ب) درست است.

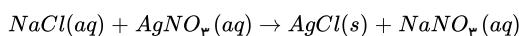
بررسی عبارت‌ها:

(الف) در اثر این واکنش رسوب سفید رنگ نقره کلرید ($AgCl$) تشکیل می‌شود.

(ب)

$$\text{درصد جرمی} = \frac{\text{حجم حل شونده}}{\text{حجم محلول}} \times ۱۰۰ \quad \begin{cases} NaCl \rightarrow \frac{۲۳ g Na}{۵۸,۵ g NaCl} \times ۱۰۰ = \% ۳۹,۳۲ \\ AgNO_۲ \rightarrow \frac{۱۰ g N}{۱۷۰ g AgNO_۲} \times ۱۰۰ = \% ۵,۲۳ \end{cases} \Rightarrow \frac{۳۹,۳۲}{۵,۲۳} = ۷,۳$$

(پ)

$$\text{?} g AgCl = ۵۸,۵ g NaCl \times \frac{۱ mol NaCl}{۵۸,۵ g NaCl} \times \frac{۱ mol AgCl}{۱ mol NaCl} \times \frac{۱۴۳,۵ g AgCl}{۱ mol AgCl} = ۱۴۳,۵ g AgCl$$

(ت) غلظت این یون در طول واکنش ثابت می‌ماند

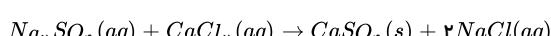
$$\text{غله} \times \frac{۱ mol}{۱۷۰ g} = ۱$$

$$\text{غله} = \frac{mol}{L} \Rightarrow \frac{۱}{۱} = ۱$$

$$۵۰۰ + ۵۰۰ = ۱۰۰۰ ml = 1 L$$

$$\text{مخلوط نهایی}$$

۱۳۶ - گزینه ۳

$$\frac{x}{۲۰۰} \times ۱۰۰ = ۳۵,۵ \rightarrow x = ۷۱ g$$

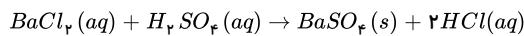
$$\text{؟}gNa^+ = ۷۱ gNa_2SO_4 \times \frac{۱ mol Na_2SO_4}{۱۴۲ gNa_2SO_4} \times \frac{۲ mol NaCl}{۱ mol Na_2SO_4} \times \frac{۱ mol Na^+}{۱ mol NaCl} \times \frac{۲۳ gNa^+}{۱ mol Na^+} \simeq ۲۳ gNa^+$$

جرم حلال = ۲۰۰ - ۷۱ = ۱۲۹

جرم محلول جدید = ۱۲۹ + ۵۸,۵ gNaCl = ۱۸۷,۵

$$Na^+ = \frac{۲۳}{۱۸۷,۵} \times ۱۰۰ \simeq ۱۲,۲۶$$

- گزینه ۱ معادله موازن شده واکنش به صورت زیر است:

$$\text{؟}gBaSO_4 = ۱,۶ LBaCl_2 \times \frac{۰,۲۵ mol BaCl_2}{۱ LBaCl_2} \times \frac{۱ mol BaSO_4}{۱ mol BaCl_2} \times \frac{۲۳۳ g BaSO_4}{۱ mol BaSO_4} = ۹۳,۲ g BaSO_4$$

- گزینه ۳

$$\frac{\text{جرم حل شونده}}{\text{جرم محلول}} \times ۱۰۰ / \text{اضافه شده } CaCl_2 = a \quad \text{درصد جرمی}$$

$$CaCl_2 = \frac{\text{جرم محلول}}{۱۶۰} \times ۱۰۰ \Rightarrow CaCl_2 = ۶۴ g$$

جرم اضافه شده + جرم اولیه $CaCl_2$ = جرم $CaCl_2$ نهایی

$$\Rightarrow mCaCl_2 = (۶۴ + a)g$$

جرم اضافه شده + جرم اولیه محلول = جرم محلول نهایی

$$= \frac{۶۴ + a}{\text{درصد جرمی نهایی}} \times ۱۰۰ \Rightarrow ۶۰ = \frac{۶۴ + a}{۱۶۰ + a} \times ۱۰۰ \Rightarrow a = ۸۰$$

- گزینه ۴

$$\frac{۱,۲ g}{\text{محلول}} \times \frac{\text{محلول}}{۱ mL} = ۹۰ g \quad \text{محلول} = ۷۵ mL$$

$$\frac{\text{جرم حل شونده}}{\text{جرم محلول}} \times ۱۰۰ \Rightarrow ۴ = \frac{x g}{۹۰ g} \times ۱۰۰ \Rightarrow x = ۳,۶ g$$

$$molNaOH = ۳,۶ g NaOH \times \frac{۱ mol NaOH}{۴,۰ g NaOH} = ۰,۰۹ mol NaOH$$

تعداد مول $NaOH$ ثابت است. از آن جا که می خواهیم با این مقدار $NaOH$ ، محلول ۴۵ مولار تولید کنیم، بنابراین می توان حجم آب اضافه شده را از این طریق محاسبه کرد:

$$\frac{\text{مول حل شونده}}{\text{لیتر محلول}} \Rightarrow ۰,۴۵ = \frac{۰,۰۹}{y} \Rightarrow y = ۰,۲ L = ۲۰۰ mL$$

حجم آب اضافه شده = ۲۰۰ - ۷۵ = ۱۲۵ mL

- گزینه ۱

$$\frac{x g}{۱۰۰} \times ۱۰۰ \rightarrow x = ۲۴۰ g \quad \text{اتانول در محلول اول}$$

$$\frac{yg}{۵۰۰} \times ۱۰۰ \rightarrow y = ۴۰۰ g \quad \text{اتانول در محلول دوم}$$

حال درصد جرمی اتانول را در محلول نهایی به دست می آوریم:

$$\frac{۴۰۰ + ۲۴۰}{۴۰۰ + ۵۰۰} \times ۱۰۰ = \frac{۶۴۰}{۹۰۰} \times ۱۰۰ = ۷۱,۱ \quad \text{درصد جرمی اتانول}$$

۱۰۰ - ۷۱,۱ = ۲۸,۹ : درصد جرمی آب

- گزینه ۴ ابتدا برای یک لیتر محلول، مول $NaCl$ را تعیین می کنیم:

$$M = \frac{mol}{L} \Rightarrow ۰,۲ = \frac{x}{1} \Rightarrow x = ۰,۲ mol NaCl$$

$$\text{？}g NaCl = ۰,۲ mol NaCl \times \frac{۵۸,۵ g NaCl}{۱ mol NaCl} = ۱۱,۷ g NaCl$$

$$\text{？}g = ۱ L \times \frac{۱,۰۰۰ ml}{۱ L} \times \frac{۱,۱۷ g}{۱ ml} = ۱۱۷۰ g \quad \text{محلول} \Rightarrow \frac{\text{جرم حل شونده}}{\text{جرم محلول}} \times ۱۰۰ \Rightarrow \frac{۱۱,۷}{۱۱۷۰} \times ۱۰۰ = \% ۱$$

- گزینه ۱

$$ppm = ۵۶۰ \times ۱۰^۴ \times \text{درصد جرمی} = ۵۶۰ \times ۱۰^۴ \times ۰,۰۵۶\%$$

۰,۰۵۶% = درصد جرمی

$$ppm = \frac{CO}{\text{جرم کل نمونه}} \times ۱۰^۶$$

$$560 = \frac{x}{2000} \times 10^3 \Rightarrow x = 11,2g$$

جرم مولی $CO = 12 + 16 = 28 g \cdot mol^{-1}$

$$\text{?mol } CO = 11,2gCO \times \frac{1 \text{ mol } CO}{28gCO} = 0,4 \text{ mol } CO$$

گزینه ۳ - ۱۴۳

$$ppm = \frac{(Ca^{2+})_g}{\text{ محلول } g} \times 10^6 \Rightarrow 40 = \frac{x}{500} \times 10^6 \Rightarrow x = 0,02g Ca^{2+}$$

$$\begin{aligned} \text{?ml } Ca(NO_3)_2 &= 0,02g Ca^{2+} \times \frac{1 \text{ mol } Ca^{2+}}{40g Ca^{2+}} \times \frac{1 \text{ mol } Ca(NO_3)_2}{1 \text{ mol } Ca^{2+}} \\ &\times \frac{1L}{0,05 \text{ mol } Ca(NO_3)_2} \times \frac{1000 \text{ mol}}{1L} = 10 \text{ ml } Ca(NO_3)_2 \end{aligned}$$

گزینه ۲ - ۱۴۴

$$\frac{\text{ جرم محلول}}{\text{ حجم محلول}} = \frac{\text{ چگالی محلول}}{V} \Rightarrow 1,25 = \frac{150}{V} \Rightarrow V = 120 mL$$

$$M_{\text{غایل}} V = M_{\text{رقيق}} V \Rightarrow M_{\text{غایل}} \times 120 = 0,6 \times 200 \Rightarrow M_{\text{غایل}} = 1$$

$$\frac{1 \frac{\text{mol}}{L} \times 0,12L \times 56 \frac{g}{\text{mol}}}{150g} \times 100 = 4,48$$

درصد جرمی محلول اولیه

گزینه ۲ بررسی عبارت‌ها:

$$\begin{aligned} (1) \quad \frac{0,5 \text{ mol}}{0,1L} &= \text{ غلظت مولی ظرف (۱)} \\ (2) \quad \frac{1 \text{ mol}}{0,1L} &= \text{ غلظت مولی ظرف (۲)} \end{aligned}$$

پس عبارت «الف» درست است.

عبارة «ب»:

$$\frac{0,5 \text{ mol}}{0,1L} = \text{ غلظت مولی ظرف (۳)} \quad (\text{با افزودن ۵۰ میلی لیتر آب})$$

این عبارت درست است.

(۴)

$$(3) \quad \frac{1 \text{ mol}}{0,15L} = \text{ غلظت مولی مخلوط ظرف (۱) و (۳)}$$

عبارة «پ» نادرست است.

ت) عبارت (ت) نادرست است.

$$\frac{1 \text{ mol}}{0,05L} = \text{ غلظت مولی ظرف (۴)} \quad (\text{با دو برابر کردن حل شونده})$$

$$\frac{\text{ غلظت مولی ظرف (۴)}}{\text{ غلظت مولی ظرف (۱)}} = \frac{20}{5} = 4$$

گزینه ۲ ابتدا محلول سدیم هیدروکسید را رقيق می‌کnim و غلظت جدید را به دست می‌آوریم:

$$\text{رقيق سازی} \Rightarrow C_{m1} V_1 = C_{mr} V_r \Rightarrow 5 \times 10 = C_{mr} \times 100 \Rightarrow C_{mr} = 0,5 \text{ مولار}$$

$$\begin{aligned} ?mL NaOH(aq) &= 2mL H_r SO_4(aq) \times \frac{1,4g H_r SO_4(aq)}{1mL H_r SO_4(aq)} \times \frac{49g H_r SO_4}{100g H_r SO_4(aq)} \times \frac{1mol H_r SO_4}{98g H_r SO_4} \times \frac{1mol NaOH}{1mol H_r SO_4} \times \frac{1L NaOH(aq)}{0,5mol NaOH} \\ &\times \frac{1000mL NaOH(aq)}{1L NaOH(aq)} = 56mL NaOH(aq) \end{aligned}$$

وش دوم:

$$C_m = \frac{10ad}{M} = \frac{10 \times 49 \times 1,4}{98} = 7M H_r SO_4$$

$$H_r SO_4 \simeq 2NaOH$$

$$\frac{2mL \times 7M}{1} = \frac{xmL \times 0,5}{2} \Rightarrow x = 56mL$$

$$147 - گزینه ۲ molCl^- = 0,2 \times 0,2 = 0,04 molCl^- \text{ در محلول KCl}$$

$$CaCl_2 \text{ در محلول } = 0,25 \times 0,1 \times 2 = 0,05 mol Cl^-$$

مجموع مول های به دست آمده برای Cl^- در محلول $= 0,09 mol$

$$\frac{0,09 mol}{0,45 L} = 0,2 mol \cdot L^{-1}$$

- گزینه ۴

$$\left\{ \begin{array}{l} \text{محلول اولیه} \\ \text{محلول} \times \frac{1 ml}{1,2 g} = 90 g \\ \frac{90 g}{x} = 0,4 mol \end{array} \right. \Rightarrow x = \frac{90}{0,4} \times 100 = 225 g \text{ حلقه} (NaOH)$$

$$\frac{1 mol NaOH}{40 g NaOH} \times 225 g = 0,09 mol NaOH$$

$$\frac{\text{مول حل شونده}}{\text{لیتر محلول}} = \frac{0,09}{V} \Rightarrow V = 0,2 L = 200 ml$$

$$200 - 75 = 125 ml$$

آب اضافه می شود حجم محلول اولیه حجم محلول جدید

- گزینه ۲ در ۱۰۰ گرم آب در دمای $45^\circ C$ می توان ۶ گرم KNO_3 را حل کرد تا محلول سیر شده تهیه شود.

$$\frac{1 mL}{1,01 g} \times \frac{1 L}{1000 mL} = \frac{16}{101} L$$

$$? mol KNO_3 = 60 g KNO_3 \times \frac{1 mol KNO_3}{1,01 g KNO_3} = \frac{60}{101} mol KNO_3$$

$$\frac{\text{مول حل شونده}}{\text{لیتر محلول}} = \frac{\frac{60}{101}}{\frac{16}{101}} = 3,75 mol \cdot L^{-1}$$

- گزینه ۲

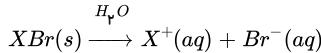
$$\text{مولاریت} = \frac{n}{v}$$

چون در حجم یکسان تعداد مول ذره حل شونده در A بیشتر است پس غلظت مولی محلول A دو برابر محلول B است.

اگر محلول A را به دو بخش هم حجم تقسیم کنیم، غلظت در هر بخش تغییری نمی کند ولی دو برابر غلظت محلول B می شود.

- گزینه ۱

$$ppm = \frac{\text{جرم حل شونده}}{\text{حجم محلول}} \times 10^6 \rightarrow 35 = \frac{X^+(aq)}{100 g} \times 10^6 \rightarrow X^+(aq) = 3,5 \times 10^{-3} g$$

با حل شدن هر تعداد مول XBr در آب، همان تعداد مول یون $X^+(aq)$ در آب به وجود می آید. بنابراین کافیست تعداد مول های $X^+(aq)$ موجود در محلول را برابر تعداد مول های X حل شده در آن قرار دهیم تا جرم مولی عنصر X را به دست آوریم.

$$\frac{43,5 \times 10^{-3} g XBr}{XBr} = \frac{3,5 \times 10^{-3} g X^+(aq)}{X \text{ جرم مولی}} \xrightarrow{\text{جرم مولی} = M}$$

$$\frac{43,5 \times 10^{-3} g}{(M + 80)} = \frac{3,5 \times 10^{-3} g}{M} \Rightarrow 43,5 M = 3,5 M + 280 \Rightarrow 40 M = 280 \Rightarrow M = 7$$

بنابراین عنصر X لیتیم است که جرم مولی آن برابر $7 g \cdot mol^{-1}$ است.

- گزینه ۲ (۱) با توجه به جدول معادله انحلال پذیری A و B به صورت زیر خواهد بود:

$$\begin{array}{ccccccc} & \text{انحلال پذیری در صفر درجه} & & \text{شیب} & & \text{شیب} & \\ \uparrow & & \uparrow & & \uparrow & & \uparrow \\ S_A = 0,3\theta & + & 72 & , & S_B = 0,7\theta & + & 48 \end{array}$$

اثیر دما بر انحلال پذیری نمکی که ضریب θ بزرگتری دارد (شیب منحنی بیشتر) مؤثر تر است پس تأثیر دما بر انحلال پذیری ماده B بیشتر است.

(۱) در دمایی که انحلال پذیری این دو ماده باهم برابر است، درصد جرمی آنها باشد ولی غلظت مولی آنها بستگی به جرم مولی ماده و چگالی محلول دارد.

(۲) مقادیر دمای $60^\circ C$ و $40^\circ C$ را در معادله انحلال پذیری A قرار می دهیم تا مقدار ماده حل شونده مشخص شود:

$$\begin{aligned} S_A = 0,3(60) + 72 &= 90 g \\ S_A = 0,3(40) + 72 &= 84 g \end{aligned}$$

وقتی g محلول $60^\circ C$ را تا دمای $40^\circ C$ سرد می کیم $6 g$ رسوب تشکیل می شود پس برای $76 g$ محلول خواهیم نوشته:

$$\frac{6g_{رسوب}}{190g_{حلول}} \times \frac{100g_{حلول}}{60g_{حلول}} = 2,4g_{رسوب} = 76g_{حلول}$$

۴) برای دمای C° و در 100° گرم آب مقدار حل شونده (B) را محاسبه می کنیم:

$$S_B = 0,7(10) + 48 = 104g_{(B)}$$

$$\frac{104g_{حلشونده}}{100g_{آب}} \times \frac{100g_{آب}}{400g_{آب}} = 416g_{حلشونده} = 400g_{حلشونده}$$

پس برای 400° گرم آب باید 416 گرم ماده B حل شود تا محلول سیر شده به دست بیاید و برای 400° گرم ماده B محلول سیر نشده است.

- گزینه ۲ ابتدا جرم NH_4Cl را حساب می کنیم:

$$\frac{450g_{NH_4Cl}}{200mL} \times \frac{100mL}{1000mL} = 90g_{NH_4Cl}$$

سپس جرم محلول را حساب می کنیم:

$$\frac{(g)}{(\text{چگالی})} = \frac{\text{جرم}}{(mL)} \Rightarrow 1,5 = \frac{xg}{200} \Rightarrow x = 300g$$

حال جرم آب را حساب می کنیم:

$$آب = 300 - 90 = 210g$$

حال بینیم چند گرم NH_4Cl را می توان در $210g$ آب حل کرد.

$$\frac{20^{\circ}C \text{ آب } 100g}{20^{\circ}C \text{ آب } 210g} \left| \begin{array}{c} 37g_{NH_4Cl} \\ xg_{NH_4Cl} \end{array} \right. \Rightarrow x = 77,7g_{NH_4Cl}$$

با توجه به اینکه جرم NH_4Cl در محلول اولیه $90g$ بوده و انحلال پذیری آن در شرایط موجود، $77,7g$ است، پس باقی جرم NH_4Cl رسوب است:

$$90 - 77,7 = 12,3g$$

- گزینه ۳ رابطه $2 = 0,4\theta + 0,4$ بیانگر حداکثر تعداد مول ماده حل شونده (A) که در دمای معین در یک کیلوگرم آب می توان حل کرد را نشان می دهد. از این رابطه می توان انحلال پذیری A (بیشترین مقدار A بر حسب گرم) که در 100° گرم آب حل می شود را به دست آورد:

$$n = \frac{\text{حجم حلشونده}}{\text{حجم مولی}} = \frac{x}{35} = 35(0,4\theta + 0,4) = (14\theta + 7)g$$

$$\left[\begin{array}{cc} 1000 & 14\theta + 7 \\ 100 & x \end{array} \right] \Rightarrow x = \frac{100 \times (14\theta + 7)}{1000} = 1,4\theta + 0,7$$

و در ادامه می توان نوشت:

$$S_A = a\theta + b = 1,4\theta + 0,7 \Rightarrow a = 1,4, b = 0,7 \Rightarrow a \times b = 1,4 \times 0,7 = 0,98$$

و در پایان داریم:

- گزینه ۱ ابتدا مقدار رسوب را محاسبه می کنیم:

دما	حلشونده	حلال	محلول
۶۰	۲۰	۱۰۰	۱۲۰
۴۰	۱۵	۱۰۰	۱۱۵

سپس باید محاسبه کنیم که برای حل کردن 5 گرم نمک در دمای 40° درجه سلسیوس به چه میزان آب احتیاج داریم:

$$5g \rightarrow x \Rightarrow x = \frac{100 \times 5}{15} = 3,3g$$

$$15g \rightarrow 100$$

- گزینه ۳ بررسی عبارت ها:

الف) نادرست - تأثیر دما بر انحلال پذیری نمکی بیشتر است که ضریب دمای بزرگتری دارد ($0,8 > 0,4$) پس انحلال پذیری سدیم نیترات بیشتر است.

ب) نادرست - دمای 273° کلوین یعنی C° و با قرار دادن $0 = \theta$ در هر یک از معادلات، انحلال پذیری سدیم نیترات و پتابیم کلرید به ترتیب 72 و 27 گرم است.

پ) درست. در دمای اتاق ($25^{\circ}C$) نیز انحلال پذیری سدیم نیترات بیشتر است.

ت) درست.

$$S = 0,3(10) + 27 = 30g \quad \text{حلشونده} \quad \Rightarrow \quad \% \frac{w}{w} = \frac{g}{g \text{ محلول}} \times 100 \Rightarrow \frac{30}{130} \times 100 \simeq 23\%$$

- گزینه ۲ بررسی عبارت ها:
بارت آ: در افراد مبتلا به سنگ کلیه، مقدار برخی نمک های کلسیم دار در ادرار از انحلال پذیری آنها بیشتر است، از این رو مقدار اضافی این نمک ها در کلیه ها رسوب کرده و سنگ های کلیه را سازد.

بارت ب: $MgSO_4$ محلول در آب است، بنابراین نیروی جاذبه یون - دوقطبی در محلول، بر میانگین قدرت پیوند یونی در $MgSO_4$ و پیوندهای هیدروژنی در آب غلبه دارد. درنتیجه جای خالی عبارت «ب» با واژه «کمتر» بدستی پُر می شود.

عبارت پ: گاز CO_2 نسبت به گاز NO در فشار atm و در هر دمایی اتحال پذیری پیشتری دارد.

عبارت ت: ۱۶، عددی بین ۱ و ۲ است، بنابراین مادهٔ موردنظر در دمای $25^\circ C$ در آب کمحلول است.

- گزینهٔ ۳ عبارت‌های (الف، ب و پ) درست هستند.

بررسی عبارت نادرست: در دمای $20^\circ C$ اتحال پذیری مادهٔ B برابر با ۳۳ گرم آب است.

$$S_B = (0,3 \times 20) + 27 = 33g B$$

بنابراین نمی‌توان ۱۷,۵ گرم از آن را در ۵۰ گرم آب حل کرد زیرا در ۵۰ گرم آب $16,5$ گرم مادهٔ B حل می‌شود.

$$?g_B = 50g_{H_2O} \times \frac{33g_B}{100g_{H_2O}} = 16,5g_B$$

- گزینهٔ ۳ بررسی گزینه‌ها:

گزینهٔ ۱: با توجه به جدول شیب و عرض از مبدأ معادلهٔ اتحال پذیری نمک KCl را به دست می‌آوریم:

$$S_2 = \theta_2 - \theta_1$$

$$\text{اتحال پذیری در پایین‌ترین دما} = (\theta_1 - \theta_2)$$

$$S_1 = \theta_1 - \theta_2$$

$$\text{اتحال پذیری در دمای } 20^\circ C = \text{عرض از مبدأ}$$

با توجه به مقدار شیب و عرض از مبدأ می‌توان نوشت:

$$S = 0,4\theta + 26$$

گزینهٔ ۲: با توجه به جدول، با افزایش دما، اتحال پذیری KCl افزایش می‌یابد، از این‌رو اتحال KCl در آب گرماگیر است.

گزینهٔ ۳: با برابر قرار دادن معادلهٔ اتحال پذیری دو ترکیب می‌توان دمایی که اتحال پذیری دو ترکیب یکسان است را به دست آورد.

$$0,2\theta + 31 = 0,4\theta + 26 \Rightarrow 0,2\theta = 5 \Rightarrow \theta = 25^\circ C$$

گزینهٔ ۴: با توجه به داده‌ها، اتحال پذیری KCl در دمای $20^\circ C$ ۳۴ گرم پتاسیم کلرید در ۱۰۰ گرم آب است. از این‌رو جرم محلول در این دما برابر با $134g$ است. با یک تناسب ساده می‌توان جرم KCl موجود در $20^\circ C$ محلول سیرشده را به دست آورد:

$$\frac{34}{134} = \frac{x}{20} \Rightarrow x = 51g KCl$$

- گزینهٔ ۱ در دمای $20^\circ C$ حدود ۶۰ گرم نمک در ۱۰۰ گرم آب، حل شده است.

طبق نمودار، اگر ۱۶۰ گرم محلول سیر شده را از دمای $20^\circ C$ به $40^\circ C$ سرد کنیم، جرم محلول به حدود ۱۴۵ گرم می‌رسد و $145g - 160g = 15g$ نمک رسوب خواهد کرد. وقتی به ازای ۱۶۰ گرم محلول، ۱۵ گرم نمک رسوب می‌کند، به ازای 480 گرم محلول، حدود ۴۵ گرم نمک رسوب خواهد کرد.

حال اگر بخواهیم این ۴۵ گرم رسوب را بدون افزایش دما در دمای $20^\circ C$ حل کنیم، مطابق نمودار، تقریباً به 100 گرم آب نیاز داریم.

- گزینهٔ ۴ در دمای $45^\circ C$ ، 70 گرم پتاسیم نیترات در 100 گرم آب حل می‌شود پس 170 گرم محلول سیر شده نمک حاصل می‌شود و یا کاهش دما از $45^\circ C$ به $21^\circ C$ به مقدار 40 گرم رسوب (۷۰ - $30 = 40$) مطابق نمودار تشکیل شود. پس:

$$?g_{\text{رسوب}} = \frac{40g_{\text{رسوب}}}{170g_{\text{ محلول}}} \times 100g_{\text{ محلول}} = 425g_{\text{رسوب}}$$

و برای تشکیل محلول سیر شدهٔ پتاسیم نیترات در دمای $20^\circ C$ طبق نمودار باید 45 گرم نمک را در 100 گرم آب حل کرد و خواهیم داشت:

$$?g_{\text{نمک}} = \frac{100g_{\text{آب}}}{45g_{\text{آب}}} \times 100g_{\text{آب}} = 222,2g_{\text{نمک}}$$

- گزینهٔ ۲ درصد جرمی KNO_3 برابر $13,5\%$ است؛ یعنی در هر 100 گرم از محلول $13,5$ گرم این ماده وجود دارد. اگر چگال محلول را $dg \cdot mL^{-1}$ فرض کنیم، خواهیم داشت:

$$?g_{KNO_3} = \frac{1mL}{dg} \times \frac{1,8mol}{100g} \times \frac{1,1g}{1000mL} \times \frac{13,5g}{1mol} = \frac{1,8 \times 1,1 \times 100}{1000 \times 13,5} \approx 1,35g \cdot mL^{-1}$$

توجه به این‌که اتحال پذیری KNO_3 در دمای $20^\circ C$ برابر 82 گرم است، درصد جرمی محلول سیرشده این ماده در دمای مذکور برابر است با:

$$KNO_3 = \frac{82}{100 + 82} \times 100 \approx 45 > 13,5$$

بنابراین محلول یادشده در سؤال از نوع سیرشده است.

- گزینهٔ ۳ ابتدا معادلهٔ اتحال پذیری نمک سدیم نیترات را به دست می‌آوریم:

$$S = 0,8\theta + 72 \Rightarrow \theta = 22,5 \Rightarrow S = 18 + 72 = 90g / 100g H_2O$$

$$\frac{90g NaNO_3}{190g \text{ محلول}} = 18g$$

$$\frac{\text{جرم حل شونده}}{\text{جرم محلول}} \times 100 \Rightarrow 50 = \frac{S}{100 + S} \times 100 \Rightarrow S = 100g / 100g H_2O$$

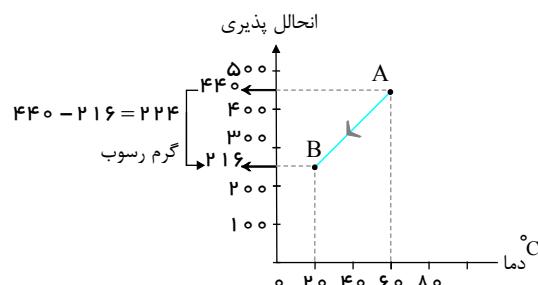
حال با استفاده از معادله اتحال پذیری دما را به دست می آوریم:

$$S = 0,8\theta + 72 \Rightarrow 100 = 0,8\theta + 72 \Rightarrow \theta = 35^\circ C$$

۱۶۴ - گزینه ۴

$$60^\circ C \rightarrow 20^\circ C$$

$$440g + 100g = 540g \quad \text{نک} \quad 216g + 100g = 316g \quad \text{آب}$$

وقتی ۵۴۰ گرم محلول را سرد می کنیم جرم محلول به ۳۱۶ گرم می رسد. یعنی مقدار نمک رسوب می کند.

$$\frac{224g}{540g \text{ محلول}} = \frac{22,4g}{54g \text{ محلول}}$$

حال می خواهیم بینیم که این ۲۲,۴ گرم رسوب در چند گرم آب ۲۰ درجه حل می شود. (لذا از اتحال پذیری نمک در ۲۰ درجه استفاده می کنیم)

$$\frac{100g}{22,4g \text{ آب}} = \frac{10,4g \text{ آب}}{216g \text{ نمک}} = 176$$

۱۰,۴ گرم آب لازم است که به محلول اضافه کنیم تا ۲۲,۴ گرم رسوب تشکیل شده در دمای ۲۰ درجه در آب حل شود.

۱۶۵ - گزینه ۴ ابتدا معادله اتحال پذیری سدیم نیترات را به دست می آوریم: $S = 100 \times 48,56 / 100 - 48,56 = 0,8\theta + 72$

$$S = \frac{100\alpha}{100 - \alpha} \Rightarrow 0,8\theta + 72 = \frac{100 \times 48,56}{100 - 48,56} \Rightarrow \theta \approx 28^\circ C$$

۱۶۶ - گزینه ۲ ابتدا جرم شکر حل نشده را بیابیم:

$$?g C_{12}H_{22}O_{11} = 5,418 \times 10^{24} \text{ اتم} \times \frac{1 \text{ مولکول شکر}}{45 \text{ اتم}} \times \frac{1 \text{ مول شکر}}{6,02 \times 10^{23} \text{ مولکول شکر}} \times \frac{342g}{1 \text{ مول شکر}} = 68,4g$$

حال می توانیم جرم شکر حل شده را بیابیم:

شکر حل نشده (g) - شکر اولیه (g) = شکر حل شده (g)

$$68,4 - 68,4 = 0g$$

$$\frac{68,4g \text{ شکر}}{xg \text{ آب}} = \frac{205g \text{ شکر}}{305g \text{ محلول}}$$

۱۶۷ - گزینه ۳ برای گزینه (۳) با استفاده از مقادیر داده شده مول $NaCl$ را به دست می آوریم:

$$?mol NaCl = 200ml H_2O \times \frac{1g H_2O}{1ml H_2O} \times \frac{36g NaCl}{100g H_2O} \times \frac{58,5g NaCl}{1mol NaCl} = 1,2mol NaCl$$

بررسی گزینه های نادرست:

(۱) اتحال پذیری:

نامحلول	$\leftarrow$	$0,1$	$\rightarrow$	محلول
كم محلول				شکر
کلسیم فسفات				کلسیم سولفات
نقره کلرید				سدیم نیترات
باریم سولفات				سدیم کلرید

ر این جدول ۲ ماده کم محلول و ۳ ماده نامحلول وجود داد.

$$ppm = 1,9 \times 10^{-4} \times 10^4 = 1,9 ppm \quad (1)$$

$$?g = \frac{205g \text{ شکر}}{100g \text{ آب}} = 20,5g$$

در دمای $25^\circ C$ در ۵۰ گرم آب ۱۰۲,۵g شکر یا هر مقدار کمتر از آن را می توان حل کرد.

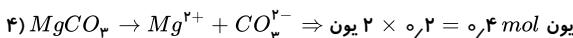
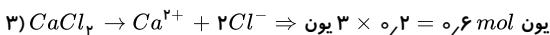
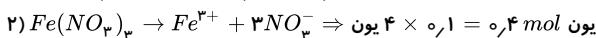
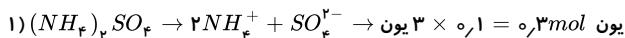

تهیه مواد دارویی و آرایشی کاربرد دارد.

مورد سوم: از استون به عنوان حلال لاک، چسب و رنگ استفاده می‌شود و مولکول آن قطبی بوده و گشتاور دوقطبی بزرگ‌تر از صفر دارد، محلول آبی آن نارسانای جریان برق (غیرالکتروولیت) است.

مورد چهارم: مولکول آمونیاک قطبی با گشتاور دوقطبی بزرگ‌تر از صفر است و محلول آبی آن رسانایی کمی دارد. (الکتروولیت ضعیف است)

۱۷۳ - گزینه ۳

۱۷۴ - گزینه ۲ انحلالپذیری CO_2 در فشار $3 atm$ برابر انحلالپذیری آن در فشار $1 atm$ است. پس انحلالپذیری CO_2 در $3 atm$ برابر $۰,۱۴۵ g$ گرم ($۰,۱۴۵ \times ۱۰۰$) است. حال

می‌توان ادعا کرد که اگر $100g$ (یا 100 میلی‌لیتر) از نوشابه موردنظر را از فشار $3 atm$ به $1 atm$ CO_2 آزاد می‌شود. پس با یک تناوب، جرم CO_2 حاصل از ۱ لیتر از نوشابه موردنظر را به دست می‌آوریم:

$$\frac{۱۰۰g \text{ نوشابه}}{۱۵۰۰g \text{ نوشابه}} \left| \begin{array}{c} ۰,۲۹g_{CO_2} \\ x \end{array} \right| \Rightarrow x = \frac{۰,۲۹ \times ۱۵۰۰}{۱۰۰} = ۴,۳۵ \text{ g}$$

۱۷۵ - گزینه ۲ اختلاف انحلالپذیری گاز اکسیژن در دماهای $۵^\circ C$ و $۳۵^\circ C$ برابر است با:

$$۰,۰۷۵ - ۰,۰۳۵ = ۰,۰۴g$$

$$?gO_2 = ۲۰ kg \times \frac{۱۰۰۰g \text{ آب}}{۱kg \text{ آب}} \times \frac{\text{اختلاف انحلالپذیری}}{\text{آب}} \times \frac{۰,۰۴g}{۰,۰۴g} = ۸gO_2$$

۱۷۶ - گزینه ۳ طبق قانون هنری در دمای ثابت، با افزایش فشار انحلالپذیری گازها در آب افزایش می‌یابد پس نمودارها باید سیر صعودی داشته باشند (رد گزینه ۲ و ۴) انحلالپذیری گاز CO_2 با وجود ناقطبی بودن از گاز NO که مولکول قطبی است بیشتر است. چون جرم مولی آن بیشتر است. و گاز NO به دلیل قطبی بودن انحلالپذیری بیشتری نسبت به گاز N_2 دارد.

۱۷۷ - گزینه ۳ مولکول‌های ناقطبی A و B و C مولکول‌های قطبی هستند.

(۱) ماده C ناقطبی است و جاذبه هیدروژنی ندارد. (۲) A ناقطبی و B قطبی در یکدیگر حل نمی‌شوند پس جاذبه حاصل از مخلوط این دو ماده کم تر از میانگین جاذبه بین مولکول A و B خالص است. (۳) هردو مولکول قطبی اند و در یکدیگر حل می‌شوند و مخلوط همگن (محلول) تشکیل می‌دهد

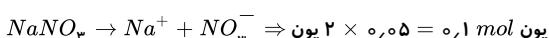
۱۷۸ - گزینه ۳ ابتدا باید مقدار O_2 مورد نیاز در ۱۰۰ گرم آب دریا را بیابیم:

$$ppm = \frac{g_{\text{شونده}}}{g_{\text{ محلول}}} \times ۱۰^6$$

$$\Rightarrow ۵ = \frac{gO_2}{۱۰۰} \times ۱۰^6 \Rightarrow gO_2 = ۵ \times ۱۰^{-۴} g = ۰,۵ \times ۱۰^{-۳} g$$

با توجه به نمودار در دمای $۴۰^\circ C$ ، حدوداً $۱۰ \times ۵ \text{ g} / ۱۰ \text{ g}$ در ۱۰۰ گرم آب حل شده است و چون انحلالپذیری گازها با دما رابطه عکس دارد، در دماهای کمتر از $۴۰^\circ C$ مقدار اکسیژن کافی وجود دارد.

۱۷۹ - گزینه ۳ محلولی که کاملاً یونی حل می‌شود گزینه (۱) و (۳) می‌باشد و با ضرب غلظت مولار در تعداد یون‌های تولید شده می‌توان تعیین کرد کدام محلول رسانایی الکتریکی بیشتری دارد. $(NH_4)_2SO_4 \rightarrow 2NH_4^+ + SO_4^{2-} \Rightarrow ۰,۰۳ \times ۳ \text{ يون } ۰,۰۹ mol$

(۱) پس محلول $۰,۰۵ \text{ mol}$ مولار سدیم نیترات تعداد مول یون بیشتری در آب تولید می‌کند و محلول آن رسانای الکتریکی بیشتری دارد.

۱۸۰ - گزینه ۱ در فرایند اسمز، آب از محیط رقیق تر (A) به سمت محیط غلیظتر (B) می‌رود و با گذشت زمان جرم و حجم مایع A کاهش می‌یابد و از ۹۰ گرم $5molH_2O \times ۱۸g \cdot mol^{-1} = ۹۰gH_2O$ (۰) کمتر می‌شود. جرم و حجم محلول B افزایش، اما غلظت محلول B کاهش می‌یابد. با وارد کردن نیرو بر محلول B ، فرآیند اسمز معکوس روی می‌دهد و مولکول‌های آب از محلول غلیظ (B) به محلول رقیق (A) می‌روند و جرم مایع A از ۹۰ گرم بیشتر خواهد شد.

پاسخنامہ کلیدی

۱ - ۱	۲۷ - ۴	۵۳ - ۱	۷۹ - ۳	۱۰۵ - ۲	۱۳۱ - ۲	۱۵۷ - ۲
۲ - ۴	۲۸ - ۳	۵۴ - ۱	۸۰ - ۲	۱۰۶ - ۲	۱۳۲ - ۴	۱۵۸ - ۳
۳ - ۳	۲۹ - ۳	۵۵ - ۱	۸۱ - ۲	۱۰۷ - ۱	۱۳۳ - ۲	۱۵۹ - ۳
۴ - ۱	۳۰ - ۲	۵۶ - ۳	۸۲ - ۴	۱۰۸ - ۴	۱۳۴ - ۴	۱۶۰ - ۱
۵ - ۳	۳۱ - ۳	۵۷ - ۲	۸۳ - ۳	۱۰۹ - ۱	۱۳۵ - ۴	۱۶۱ - ۴
۶ - ۳	۳۲ - ۳	۵۸ - ۴	۸۴ - ۴	۱۱۰ - ۳	۱۳۶ - ۳	۱۶۲ - ۲
۷ - ۳	۳۳ - ۳	۵۹ - ۴	۸۵ - ۴	۱۱۱ - ۳	۱۳۷ - ۱	۱۶۳ - ۳
۸ - ۳	۳۴ - ۳	۶۰ - ۴	۸۶ - ۱	۱۱۲ - ۲	۱۳۸ - ۳	۱۶۴ - ۴
۹ - ۱	۳۵ - ۱	۶۱ - ۲	۸۷ - ۴	۱۱۳ - ۲	۱۳۹ - ۴	۱۶۵ - ۴
۱۰ - ۱	۳۶ - ۲	۶۲ - ۲	۸۸ - ۳	۱۱۴ - ۳	۱۴۰ - ۱	۱۶۶ - ۲
۱۱ - ۲	۳۷ - ۴	۶۳ - ۲	۸۹ - ۲	۱۱۵ - ۳	۱۴۱ - ۴	۱۶۷ - ۳
۱۲ - ۳	۳۸ - ۲	۶۴ - ۲	۹۰ - ۱	۱۱۶ - ۳	۱۴۲ - ۱	۱۶۸ - ۳
۱۳ - ۳	۳۹ - ۲	۶۵ - ۴	۹۱ - ۳	۱۱۷ - ۲	۱۴۳ - ۳	۱۶۹ - ۱
۱۴ - ۴	۴۰ - ۲	۶۶ - ۳	۹۲ - ۲	۱۱۸ - ۱	۱۴۴ - ۲	۱۷۰ - ۴
۱۵ - ۱	۴۱ - ۲	۶۷ - ۱	۹۳ - ۳	۱۱۹ - ۲	۱۴۵ - ۲	۱۷۱ - ۴
۱۶ - ۳	۴۲ - ۱	۶۸ - ۳	۹۴ - ۲	۱۲۰ - ۴	۱۴۶ - ۲	۱۷۲ - ۳
۱۷ - ۱	۴۳ - ۳	۶۹ - ۱	۹۵ - ۲	۱۲۱ - ۱	۱۴۷ - ۲	۱۷۳ - ۳
۱۸ - ۳	۴۴ - ۴	۷۰ - ۱	۹۶ - ۳	۱۲۲ - ۳	۱۴۸ - ۴	۱۷۴ - ۲
۱۹ - ۳	۴۵ - ۴	۷۱ - ۱	۹۷ - ۳	۱۲۳ - ۴	۱۴۹ - ۲	۱۷۵ - ۲
۲۰ - ۲	۴۶ - ۴	۷۲ - ۴	۹۸ - ۲	۱۲۴ - ۲	۱۵۰ - ۲	۱۷۶ - ۳
۲۱ - ۳	۴۷ - ۳	۷۳ - ۴	۹۹ - ۳	۱۲۵ - ۴	۱۵۱ - ۱	۱۷۷ - ۳
۲۲ - ۲	۴۸ - ۴	۷۴ - ۱	۱۰۰ - ۲	۱۲۶ - ۲	۱۵۲ - ۲	۱۷۸ - ۳
۲۳ - ۴	۴۹ - ۲	۷۵ - ۱	۱۰۱ - ۲	۱۲۷ - ۲	۱۵۳ - ۲	۱۷۹ - ۳
۲۴ - ۴	۵۰ - ۲	۷۶ - ۲	۱۰۲ - ۲	۱۲۸ - ۲	۱۵۴ - ۲	(۱۸۰) - ۱
۲۵ - ۱	۵۱ - ۳	۷۷ - ۱	۱۰۳ - ۱	۱۲۹ - ۳	۱۵۵ - ۱	
۲۶ - ۲	۵۲ - ۴	۷۸ - ۳	۱۰۴ - ۲	۱۳۰ - ۱	۱۵۶ - ۳	